

Державний вищий навчальний заклад
«Українська академія банківської справи Національного банку України»
Кафедра фінансів

ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

д.е.н., професор

_____ І.О. Школьник

«__» _____ 2010 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр
за спеціальністю 8.050104 «Фінанси»

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Виконав студент 5 курсу, група МФ-51

_____ В.В. Роєнко

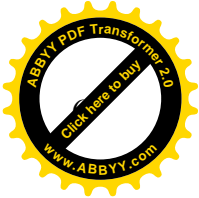
«__» _____ 2010 р.

Керівник дипломної роботи

_____ Н.Г. Пігуль

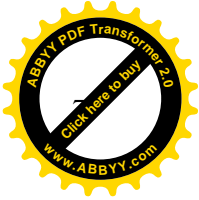
«__» _____ 2010 р.

Суми - 2010

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	9
1.1 Сутність та класифікація грошових потоків, їх роль у діяльності підприємства.....	9
1.2 Політика управління грошовими потоками на підприємстві.....	15
1.3 Методичні підходи до управління рухом грошових коштів на підприємстві.....	24
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ЗАТ «РУУККІ УКРАЇНА».....	37
2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Рууккі Україна».....	37
2.2 Аналіз фінансового стану ЗАТ «Рууккі Україна»	40
2.3 Аналіз складу та структури грошових потоків на ЗАТ «Рууккі Україна».....	46
2.4 Оцінка показників руху грошових коштів на ЗАТ «Рууккі Україна»	52
РОЗДІЛ 3 ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	59
3.1 Вплив синхронізації грошових потоків на ефективність діяльності підприємства	59
3.2 Оперативне управління грошовими потоками ЗАТ «Рууккі Україна»	68
3.3 Оптимізація залишків грошових коштів на ЗАТ «Рууккі Україна» в сучасних економічних умовах	81
ВИСНОВКИ	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	92
ДОДАТКИ	102

ВСТУП

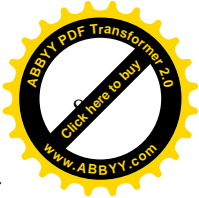
Функціонування підприємства – це складний динамічний процес, що є результатом неперервного циклічного руху грошових коштів. Однією із проблем, що виникають перед підприємствами в сучасних умовах, є відновлення і збереження динаміки циклів операційної, інвестиційної і фінансової діяльності, що є запорукою необхідної ліквідної позиції підприємства і реалізації його попиту на кошти. Вирішення цієї проблеми неможливе без глибоких досліджень економічних механізмів, що визначають грошові потоки кожного окремого суб'єкта господарювання. Необхідність в контролі та економічному аналізі грошових потоків на підприємствах обумовлена існуванням практичних потреб фінансового управління, що стоять на рівні проблеми виживання окремих підприємств, галузей і виходу із кризового стану економічної системи в цілому.

Очевидно, що брак досвіду функціонування підприємств України в ринкових умовах, недостатнє вирішення проблеми управління їх грошовими потоками як в методологічному, так і в прикладному аспектах призводять до того, що у вітчизняній практиці аналізу рух коштів практично не береться до уваги. Це зумовлює ігнорування найбільш важливої – динамічної частини бізнесу і породжує низку серйозних проблем, пов'язаних з необґрунтованістю та хаотичністю управління і загостренням загальної проблеми неплатежів.

Значення та роль грошових потоків для діяльності підприємства зумовлює потребу їх окремого дослідження і глибокого аналізу для підвищення процесу управління ними і підприємством зокрема, що й обумовлює актуальність обраної теми.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні засади й практичні аспекти управління грошовими потоками підприємства.

Об'єктом дослідження виступають грошові потоки ЗАТ «Рууккі

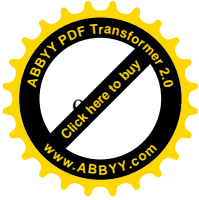
Україна», що є дочірнім підприємством фінського концерну Rautaruukki.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів управління грошовими потоками підприємства та запровадження основних напрямів його удосконалення. Для досягнення цієї мети в роботі поставлено такі завдання:

- дослідити теоретичні основи сутності грошових потоків підприємства;
- визначити основні аспекти формування політики управління грошовими потоками;
- охарактеризувати методичні підходи до аналізу стану та ефективності управління грошовими потоками;
- надати загальну характеристику фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Рууккі Україна»;
- здійснити аналіз фінансового стану досліджуваного підприємства;
- провести комплексний аналіз складу, структури та ефективності грошових потоків на підприємстві;
- запропонувати основні шляхи удосконалення управління грошовими потоками підприємства.

Для розв'язання визначених завдань, досягнення мети використовувався комплекс взаємодоповнюючих методів дослідження: монографічний, статистичний, балансовий, коефіцієнтний, метод порівняльного аналізу, метод прямого структурного аналізу, моделювання.

Інформативною базою дослідження виступили праці вітчизняних та зарубіжних фахівців в галузі аналізу грошових коштів, матеріали спеціалізованої періодичної преси, нормативно-правові матеріали та фінансова звітність підприємства.

РОЗДІЛ І

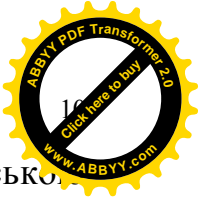
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Сутність та класифікація грошових потоків, їх роль у діяльності підприємства

В умовах ринкових перетворень в Україні, що характеризуються мінливістю та невизначеністю чинників зовнішнього середовища, посилюється роль та значення ефективного функціонування промислових підприємств – основної складової реального сектора економіки. Поступовий перехід до нових форм господарювання зумовив гостру потребу розроблення адаптованих до сучасної практики механізмів управління їх фінансово-господарською діяльністю, серед яких особливої уваги заслуговує організація управління грошовими потоками.

Поняття «грошовий потік» – cash-flow – з'явилося в іноземній літературі з фінансового аналізу та фінансового менеджменту наприкінці 50-х років минулого століття. Спочатку воно використовувалося виключно у процесі визначення вартості фінансових активів та оцінки ефективності реальних інвестицій. Пізніше грошові потоки набули широкого значення та використання у фінансовій практиці. Останнє зумовлено переходом від усебічного дослідження показників прибутковості до розгляду ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості тощо [6].

Слід зауважити, що існують різні підходи до визначення та трактування поняття «грошовий потік» у працях вітчизняних та зарубіжних науковців. Так, найпростіше визначення дає Е. Джонс: «...у бізнесі рух грошей є ключовим чинником його прогресу й успіху. Ми називаємо це потоком грошових коштів» [26]. Б. Коласс дає дещо інше, ширше визначення поняття «грошовий потік»: «під загальним грошовим потоком слід розуміти надлишок коштів, який утворюється на підприємстві в

результаті всіх операцій, пов'язаних і не пов'язаних із господарською діяльністю. Таким чином, він складається з господарського залишку коштів (грошовий потік від господарської діяльності) та грошового потоку, не пов'язаного з господарською діяльністю» [33].

Дещо по-інакшому трактує поняття «грошовий потік» А. Ковальов: «Потік грошових ресурсів пов'язаний із конкретним періодом часу та є різницею між усіма коштами, що надійшли на підприємство й були ним виплачені за цей період» [32].

Ю. Брігем та Л. Гапенські визначають грошовий потік як чисті грошові кошти, що надходять до фірми або витрачаються нею протягом операційного циклу. Як бачимо, грошовий потік розраховується шляхом збільшення чистого доходу на суму амортизаційних відрахувань, що не враховує результатів фінансової діяльності, яка пов'язана не з доходом від операційної діяльності, а з чистим прибутком безпосередньо [13].

І. Бланк дає таке визначення грошового потоку: «Грошовий потік підприємства є сукупністю розподілених у часі надходжень і виплат грошових ресурсів, що генеруються його господарською діяльністю» [9].

Р. Б. Тяг трактують грошовий потік як масу грошових коштів, що надходить та вибуває з обігу як грошові виплати. Різниця між вхідними та вихідними грошовими потоками визначається як прибуток. Ми вважаємо, що такий підхід сумнівний, оскільки, як відомо, збіг чистого грошового потоку та прибутку можливий лише за використання касового методу розрахунку його розміру [76].

Окремі автори взагалі ототожнюють грошовий потік з приростом чи скороченням обігових коштів та поточних зобов'язань підприємства. Зокрема, Є. С. Стоянова розглядає грошовий потік як приріст або скорочення оборотних засобів та поточних зобов'язань підприємства й акцентує свою увагу на необхідності поєднання операційного аналізу з аналізом грошового потоку. Цей підхід не враховує можливих змін у структурі оборотних активів та поточних зобов'язань, що можуть призвести до появи позитивного чи

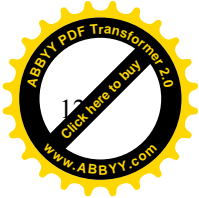
негативного грошового потоку без абсолютного приросту чи скорочення активів чи поточних зобов'язань [67].

Як бачимо, серед економістів склалося неоднозначне тлумачення терміна «грошовий потік». Виділилося два підходи до його визначення. Прибічники першого визначають грошовий потік як різницю між отриманими й виплаченими підприємством коштами за визначений термін, тобто як суму надлишку (нестачі) грошових ресурсів. Фахівці, які підтримують другий підхід, вважають, що грошові потоки – це рух коштів (обіг), тобто їх надходження (притоки) й виплати (відтоки) за визначений період часу.

Таким чином, перше визначення зводиться до того, що грошовий потік – це залишок грошових ресурсів на конкретний момент часу, який не може ототожнюватися з потоком (обігом, рухом). Адже потік означає рух. При цьому обсяг грошових потоків може характеризуватися такими показниками, як обсяг коштів, які надійшли, та обсяг витрачених коштів.

Визначення грошових потоків наводиться також і в Міжнародних стандартах бухгалтерського обліку та в законодавчих актах і Положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в Україні. Згідно з П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів» грошові потоки – це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів (кошти в касі та на рахунках у банках, які можуть бути використані для поточних операцій, та короткострокові фінансові інвестиції, які можуть бути вільно конвертовані у певну суму коштів і мають незначний ризик щодо зміни вартості) [66].

Тому, на нашу думку, грошовий потік має визначатися як сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями). Грошові потоки безпосередньо пов'язані з рухом коштів на підприємстві, який відображає надходження в розпорядження суб'єкта

господарювання грошових ресурсів та їх використання [65].

Не всі господарські операції, пов'язані з рухом грошових коштів, належать до грошового потоку підприємства. Зокрема, не розглядаються як грошові потоки перекази грошових коштів між відособленими підрозділами підприємства, видача (повернення) грошових коштів підзвітним особам, інкасація готівки, переказ грошових коштів із поточного на депозитний рахунок. Однак це не означає, що такі операції не мають розглядатися як об'єкт фінансового менеджменту.

Поняття «грошовий потік підприємства» є агрегованим, до складу якого входять різноманітні види потоків, які обслуговують господарську діяльність. З метою забезпечення ефективного та цілеспрямованого управління грошовими потоками вони потребують певної класифікації, яку можна здійснити за наступними ознаками.

За масштабом обслуговування господарського процесу розрізняють:

- грошовий потік по підприємству в цілому. Це агрегований вид грошового потоку, який акумулює всі види грошових потоків, що обслуговують господарський процес підприємства у цілому;

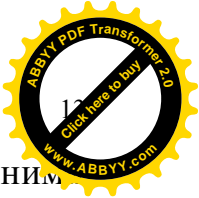
- грошовий потік по окремим видам господарської діяльності підприємства. Цей вид грошового потоку характеризує результат диференціації сукупного грошового потоку підприємства в розрізі окремих видів його господарської діяльності;

- грошовий потік по окремим структурним підрозділам підприємства. Така диференціація грошового потоку підприємства визначає його як самостійний об'єкт управління в системі організаційно-господарської побудови підприємства;

- грошовий потік по окремим господарським операціям.

За методом визначення об'єму грошові потоки поділяються на:

- валовий грошовий потік, який характеризує всю сукупність надходжень і витрат грошових коштів в період часу, що розглядається в розрізі окремих інтервалів;

– чистий грошовий потік. Який характеризує різницю між позитивним і негативними грошовими потоками (між надходження та витрачання грошових коштів). Чистий грошовий потік є важливим результатом фінансової діяльності підприємства, що визначає фінансову рівновагу та темпи зростання його ринкової вартості.

За рівнем достатності обсягу виділяють:

– надлишковий грошовий потік. Він характеризує такий грошовий потік, при якому надходження коштів суттєво перевищує реальну потребу підприємства в цілеспрямованому їх витрачанні;

– дефіцитний грошовий потік. Він характеризує такий грошовий потік, при якому надходження коштів значно нижче потреби підприємства в них.

За безперервністю формування розрізняють:

– регулярний грошовий потік. Він характеризує надходження або витрачання коштів по окремим господарським операціям, які здійснюються постійно. Характер регулярних носить більшість видів грошових потоків від операційної діяльності; потоки, що пов'язані з обслуговуванням фінансового кредиту і реалізацією довгострокових інвестиційних проектів;

– дискретний грошовий потік. Він характеризує надходження або витрачання грошових коштів, пов'язаних із здійсненням одиничних господарських операцій. До даного виду потоку можна віднести одноразове витрачання грошових коштів, що пов'язані з придбанням підприємством цілісного майнового комплексу, купівлею ліцензій тощо.

За напрямком руху грошових коштів виділяють:

– позитивний грошовий потік, який характеризує сукупність надходжень грошових коштів на підприємство від всіх видів господарських операцій;

– негативний грошовий потік, який характеризує сукупність виплат грошових коштів підприємством в процесі здійснення його виробничо-господарської діяльності [9].

Висока роль ефективного управління грошовими потоками

підприємства визначається такими основними положеннями:

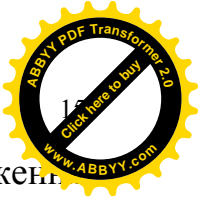
а) грошові потоки обслуговують здійснення господарської діяльності підприємства практично у всіх її аспектах. Отже, образно грошовий потік можна представити як систему «фінансового кровообігу» господарського організму підприємства. Ефективно організовані грошові потоки підприємства є найважливішим симптомом його «фінансового здоров'я», передумовою досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності в цілому;

б) ефективне управління грошовими потоками забезпечує фінансову рівновагу підприємства в процесі його стратегічного розвитку. Темпи цього розвитку, фінансова стійкість підприємства значною мірою визначаються тим, наскільки різні види потоків коштів синхронізовані між собою за обсягами і в часі. Високий рівень такої синхронізації забезпечує істотне прискорення реалізації стратегічних цілей розвитку підприємства;

в) раціональне формування грошових потоків сприяє підвищенню ритмічності здійснення операційного процесу підприємства. Будь-який збій у здійсненні платежів негативно позначається на формуванні виробничих запасів сировини і матеріалів, рівні продуктивності праці, реалізації готової продукції і т.п.;

г) ефективне управління грошовими потоками дозволяє скоротити потреби підприємства в позиковому капіталі. Активно управляючи грошовими потоками, можна забезпечити більш раціональне й ощадливе використання власних фінансових ресурсів, сформованих із внутрішніх джерел, знизити залежність темпів розвитку підприємства від залучення кредитів;

д) управління грошовими потоками є важливим фінансовим важелем забезпечення прискорення обороту капіталу підприємства. Цьому сприяє скорочення тривалості виробничого і фінансового циклів, що досягається в процесі результативного управління грошовими потоками, а також зниження потреби в капіталі, що обслуговує господарську діяльність підприємства;

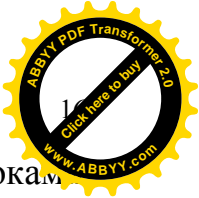
е) ефективне управління грошовими потоками забезпечує зниження ризику неплатоспроможності підприємства. Навіть у підприємств, що успішно здійснюють господарську діяльність і генерують достатню суму прибутку, неплатоспроможність може виникати як наслідок незбалансованості різних видів грошових потоків у часі;

є) активні методи управління грошовими потоками дозволяють підприємству отримувати додатковий прибуток, генерований безпосередньо його грошовими активами. Мова йде в першу чергу про ефективне використання тимчасово вільних залишків коштів у складі оборотних активів, а також накопичуваних інвестиційних ресурсів у здійсненні фінансових інвестицій [88].

Таким чином, грошові потоки є важливим елементом забезпечення життєдіяльності господарських суб'єктів і відображають економічний процес, який опосередковується сукупністю розподілених у часі надходжень та виплат грошових коштів і їх еквівалентів, генерованих підприємством при реалізації господарської діяльності.

1.2 Політика управління грошовими потоками на підприємстві

У сучасній теорії корпоративних фінансів питанням управління рухом грошових коштів підприємства приділяється значна увага, оскільки вони є матеріальною основою фінансового менеджменту; фінансовим вираженням господарської діяльності підприємства і є основою самофінансування підприємства – покриття його потреби в капіталі за рахунок внутрішніх джерел впливає на платоспроможність та ліквідність підприємства. Це потребує реалізації цілісної системи прогнозування, планування та контролю грошових потоків, що формуються при здійсненні фінансово-господарської діяльності підприємства.

Характерні риси практики управління грошовими потоками відображають принципи управління, тобто основні правила діяльності, якими керуються органи управління, враховуючи соціально-економічні умови, що склалися.

Принципи управління грошовими потоками та їх зміст зображено на рисунку 1.1.

Рисунок 1.1 – Принципи управління грошовими потоками на підприємстві

Для ухвалення ефективних фінансово-господарських рішень щодо управління рухом грошових коштів важливим є використання дієвого організаційно-економічного механізму, який характеризується як система взаємопов'язаних між собою елементів, яка визначає і забезпечує реалізацію комплексу заходів на кожному із етапів управління грошовими потоками. У складі механізму управління грошовими потоками виокремлено методи, важелі, організаційно-правове, інформаційне та програмно-технічне забезпечення (рис.1.2) [95].

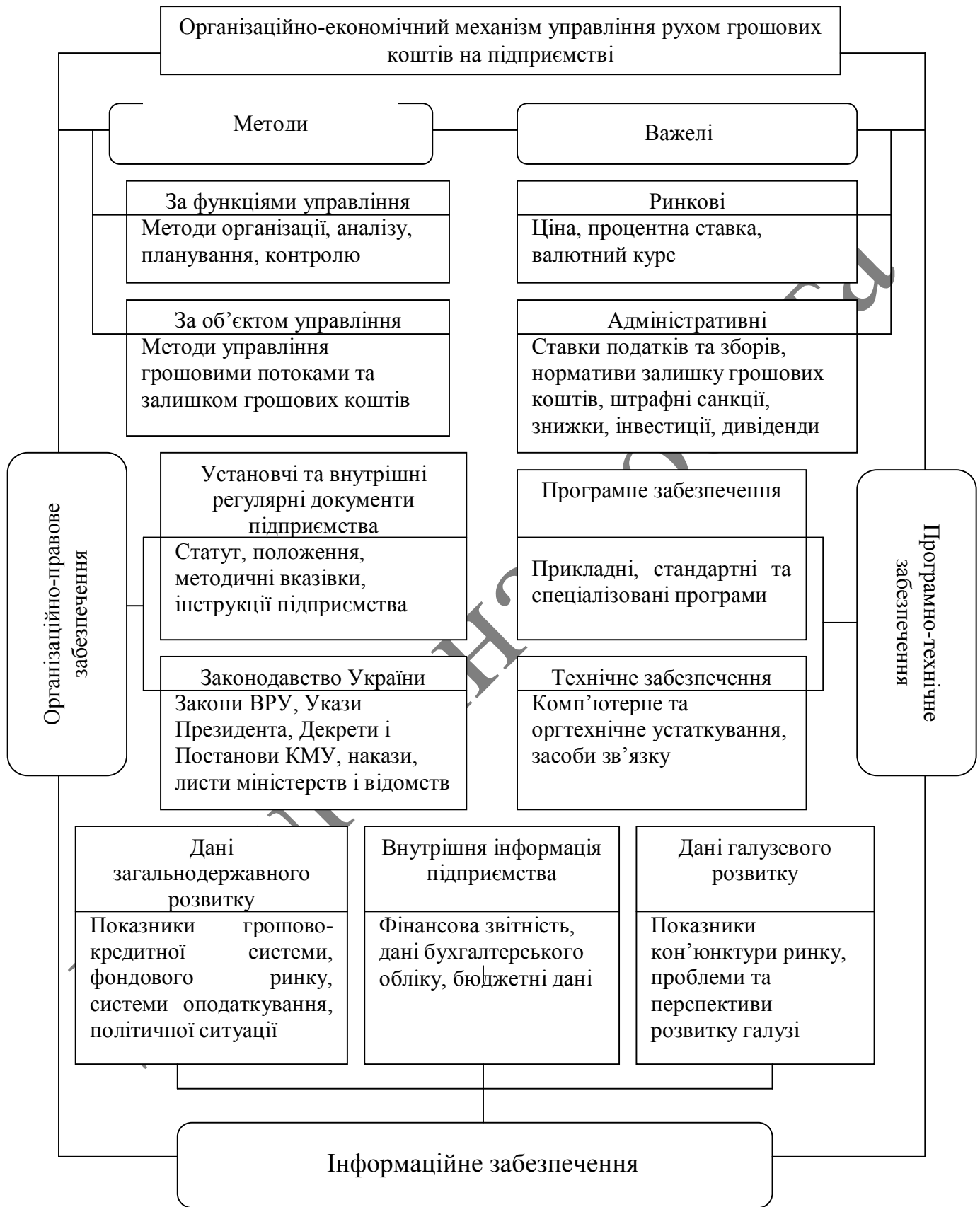
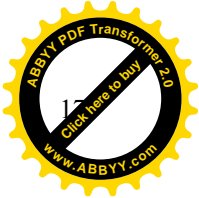
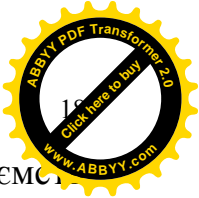

Рисунок 1.2 – Складові елементи організаційно-економічного механізму управління руху грошових коштів на підприємстві

У процесі управління грошовими потоками підприємств використовують велику кількість методів, які згруповано за об'єктом та функціями управління. Кожному економічному методу відповідають певні важелі, які поділено на ринкові та адміністративні.

Організаційне забезпечення характеризує взаємопов'язану сукупність обов'язків та повноважень внутрішніх структурних служб і підрозділів підприємства, які розробляють і ухвалюють рішення з управління грошовими потоками та несуть відповідальність за результати цих рішень. Для документального затвердження організаційних аспектів на підприємствах доцільно сформувані відповідні регуляторні документи, зокрема Положення про політику управління грошовими потоками, Положення про бюджетування, Положення про фінансову службу тощо.

Система правового регулювання грошових потоків включає регламентування форм розрахунків за господарськими операціями, порядок здійснення готівкових та безготівкових платежів, податкове регулювання, ліцензування, державне регулювання цін.

У сучасних умовах ведення бізнесу необхідною складовою успіху є своєчасне отримання інформації та оперативне реагування на неї, тому важливим елементом управління грошовими потоками є внутрішньофірмова інформація підприємства. Інформаційне забезпечення управління грошовими потоками характеризує сукупність інформаційних ресурсів, що відображають внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства. Необхідність оперативного використання цих інформаційних ресурсів зумовлює потребу в якісному програмно-технічному забезпеченні. Надзвичайно важливим є отримання поточної інформації та забезпечення повного й достовірного обліку грошових потоків підприємства, формування необхідної бухгалтерської звітності з обов'язковим її аналізом, адже саме бухгалтерська звітність являє собою комплекс взаємопов'язаних показників фінансово-господарської діяльності, які дають змогу розглянути динаміку діяльності підприємства. Лише за умови належним чином організованої системи реєстрації, обліку та

аналізу показників господарської діяльності можливе ефективне виконання наступних етапів управління грошовими активами.

Управління грошовими потоками здійснюється відповідно до поставлених цілей, обґрунтування яких є початковим етапом формування моделі управління грошовими потоками. У модель управління грошовими потоками закладаються загальні та специфічні цілі, а саме:

- повнота та своєчасність покриття потреби підприємства в капіталі для фінансування операційної, інвестиційної та фінансової діяльності;
- підтримання прийнятного рівня платоспроможності й ліквідності;
- оптимізація інвестиційних грошових потоків із урахуванням того, що вихідний інвестиційний потік зменшує вартість підприємства, а його генерування зорієнтоване на компенсуюче збільшення вхідних та/або зменшення вихідних грошових потоків підприємства в наступних періодах;
- узгодження політики управління грошовими потоками з потребами операційної діяльності підприємства, зокрема в частині управління робочим капіталом та управління прибутком;
- організація фінансових грошових потоків із метою оптимізації структури капіталу та зменшення середньозваженої вартості капіталу;
- забезпечення ефективності використання такого обмеженого ресурсу підприємства, яким є грошові кошти в його розпорядженні;
- підтримання балансу між формуванням резерву ліквідності та альтернативними можливостями використання грошових ресурсів підприємства [8].

Система управління рухом грошових коштів суб'єкта господарювання є індивідуальною для кожного підприємства, оскільки необхідно враховувати особливості його фінансово-господарської діяльності та специфічні умови зовнішнього і внутрішнього середовища її реалізації.

Послідовність етапів управління грошовими потоками наведена на рисунку 1.3.

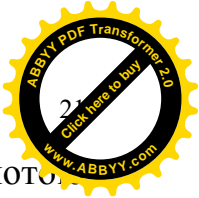
Рисунок 1.3 – Етапи управління грошовими потоками на підприємстві

На першому етапі системи управління грошовими потоками передбачається забезпечення повного та достовірного обліку грошових потоків на підприємстві і формування відповідної звітності.

Цей етап управління покликаний реалізувати принцип інформативної його вірогідності. У процесі здійснення цього етапу управління грошовими потоками забезпечується координація функцій і задач служб бухгалтерського обліку і фінансового менеджменту підприємства.

Основною метою організації обліку і формування відповідної звітності, що характеризує грошові потоки підприємства різних видів, є забезпечення фінансових менеджерів необхідною інформацією для проведення всебічного їхнього аналізу, планування і контролю.

Відповідно до міжнародних стандартів обліку і сформованої практики для підготовки звітності про рух коштів використовуються два основних

методи – непрямий і прямий. Ці методи розрізняються між собою повнотою представлення даних про грошові потоки підприємства, вихідною інформацією для розробки звітності й іншими параметрами.

В Україні згідно з П(С)БО 4 складання звіту про рух грошових коштів передбачає використання непрямого методу подання інформації.

Наступним етапом реалізації управління рухом грошових коштів на підприємстві є здійснення аналізу грошових потоків за попередній період, метою якого є:

- виявити рівень достатності коштів, необхідних для нормального функціонування підприємства;
- визначити ефективність та інтенсивність їхнього використання в процесі операційної, інвестиційної і фінансової діяльності;
- вивчити фактори і спрогнозувати збалансованість та синхронізацію припливу і відпливу коштів за обсягом і часом для забезпечення поточної і перспективної платоспроможності підприємства.

Логічним продовженням попереднього етапу управління грошовими потоками є оптимізація грошових потоків підприємства. Цей етап передбачає проведення оптимізації середнього залишку грошових активів підприємства та вибір ефективних форм його регулювання. З метою постійного забезпечення платоспроможності підприємства та зменшення максимальної та середньої потреби в залишках грошових коштів підприємство повинно обирати найефективніші форми регулювання середнього залишку грошових активів.

Найважливішими завданнями оптимізації грошових потоків є:

- виявлення і реалізація резервів, що дозволяють знизити залежність підприємства від зовнішніх джерел залучення коштів;
- забезпечення оптимальної збалансованості позитивних і негативних грошових потоків у часі і за обсягом;
- оптимальне узгодження в управлінні грошовими потоками за окремими видами господарської діяльності з метою досягнення

загальної стратегічної мети підприємства;

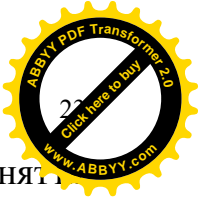
– нарощування обсягу та поліпшення якості чистого грошового потоку, що генерується господарською діяльністю підприємства.

Найважливішою передумовою здійснення оптимізації грошових потоків є вивчення факторів, що впливають на їхні обсяги і характер формування в часі. Система основних факторів, що впливають на формування грошових потоків підприємства, приведена на рисунку 1.4 [43].

Рисунок 1.4 – Фактори, що впливають на формування грошових потоків підприємства

Завершальним етапом системи управління грошовими потоками є проведення контролінгу за рухом грошових коштів, що передбачає своєчасне виявлення відхилень величини та строків формування вхідних та вихідних грошових потоків від індикаторних величин; локалізацію виявлених відхилень та проведення аналізу причин їх формування; своєчасне інформування фінансового менеджера про виявлене відхилення;

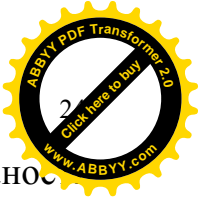
обґрунтування та подання варіантів урахування відхилень під час прийняття подальших управлінських рішень щодо управління грошовими потоками підприємства. Загальна концепція контролінгу грошових коштів наведена в додатку А [22].

Згідно з наведеною концепцією об'єктами контролінга є не грошовий потік, а управління грошовими потоками. Подальша деталізація об'єктів контролінгу руху грошових коштів приводить до виокремлення наступних складових:

- а) управління формуванням позитивного грошового потоку і його використанням для покриття грошових видатків;
- б) управління рішеннями щодо регулювання грошових потоків;
- в) управління інформаційно-аналітичним комплексом, який забезпечує систему управління рухом грошових коштів;
- г) управління залишком грошових коштів;
- д) управління центрами «грошової» відповідальності, а саме: центри грошових видатків, центри грошових надходжень, центри чистого грошового потоку, центри інвестицій.

З точки зору управління грошові кошти є дуже мобільним активом який може так швидко змінюватись, що планові показники навіть на невеликий період часу можуть вже не відповідати реальному стану справ, а якщо додати ще й фактор швидко змінюваного зовнішнього середовища, то стає очевидним, що в процесі контролю варто здійснювати й поточне коригування окремих показників фінансових прогнозів та системи бюджетів підприємства. Для здійснення коригування фінансові менеджери можуть переглядати цільові (прогнозні та планові) показники формування грошових потоків підприємства; відстрочувати формування вихідних грошових потоків шляхом здійснення пролонгації заборгованості, реструктуризації боргів; інкасувати відстрочені вхідні грошові потоки [8].

Отже, наведена нами структура системи управління грошовими потоками дозволяє підвищити ступінь фінансової і виробничої гнучкості

компанії та покращити оперативне управління з точки зору збалансованості надходжень і видатків грошових коштів, підвищити обсяги продажу та оптимізації затрат за рахунок більших можливостей маневрування ресурсами компанії, підвищити ефективність управління борговими зобов'язаннями та вартістю їх обслуговування, створити надійну базу оцінки ефективності роботи кожного підрозділу компаній, підвищити ліквідність і платоспроможність підприємства.

1.3 Методичні підходи до управління рухом грошових коштів на підприємстві

Управління грошовими потоками передбачає цілеспрямований вплив на процеси акумуляції грошових коштів, їх витрачання та перерозподіл з метою збалансування фінансово-господарської діяльності підприємства.

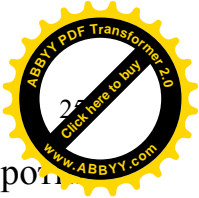
Особливості управління грошовими потоками відображають принципи, тобто основні правила діяльності, якими керуються органи управління, враховуючи соціально-економічні умови, що склалися.

Враховуючи принципи управління, на підприємстві формують систему методів управління грошовими потоками. До складу основних методів управління грошовими потоками відносять: аналіз грошових потоків, планування та оптимізація, контроль за рухом грошових коштів, облік та звітність.

Аналіз грошових потоків – це сукупність методів формування і обробки даних про грошові потоки, які дають об'єктивні оцінки стану, тенденцій розвитку, виявлення резервів підвищення ефективності використання грошових коштів та шляхів їх реалізації.

Інформаційною базою проведення аналізу грошових потоків є:

– дані бухгалтерського обліку та звітності, а саме форма № 1 «Баланс

підприємства», форма № 2 «Звіт про фінансові результати», оборотні відомості по бухгалтерських рахунках, пов'язаних з рухом грошових коштів – № 30 «Каса» та № 31 «Рахунок у банку»;

– планові розрахунки стосовно обсягу грошових потоків у періоді, що аналізується – план руху грошових коштів, встановлені на рівні підприємства планові нормативи утворення запасів грошових коштів, цільове значення показників платоспроможності тощо;

– матеріали оперативного та управлінського обліку операцій, що пов'язані з утворенням або витрачанням грошових коштів протягом періоду, що аналізується [10].

Залежно від методичних підходів до аналізу грошових потоків можна виділити наступні системи аналізу грошових потоків.

У першу чергу проводять горизонтальний аналіз грошових потоків: вивчають динаміку обсягу формування додатного, від'ємного і чистого грошового потоку підприємства в розрізі окремих джерел, розраховують темпи їхнього зростання і приросту, визначають тенденції зміни їхнього обсягу.

Темпи приросту чистого грошового потоку ($T_{\text{ЧГП}}$) зіставляють з темпами приросту активів підприємства ($T_{\text{Акт}}$) і з темпами приросту обсягів виробництва (реалізації) продукції ($T_{\text{РП}}$). Для нормального функціонування підприємства, підвищення його фінансової стабільності і платоспроможності потрібно, щоб темпи зростання обсягів продажів були вищі від темпів зростання активів, а темпи зростання чистого грошового потоку випереджали темпи зростання обсягу продажів. Залежність даних трьох показників представлена в формулі (1.1):

$$100 < T_{\text{Акт}} < T_{\text{РП}} < T_{\text{ЧГП}} \quad (1.1)$$

Паралельно проводять і вертикальний (структурний) аналіз додатного, від'ємного і чистого грошових потоків:

а) за видами господарської діяльності (операційної, інвестиційної, фінансової), що дасть змогу установити частку кожного виду діяльності у формуванні додатного, від'ємного і чистого грошового потоків;

б) за окремими внутрішніми підрозділами (центрами відповідальності), що покаже внесок кожного підрозділу у формування грошових потоків;

в) за окремими джерелами надходження і напрямом витрати коштів, що дає можливість установити частку кожного з них у формуванні загального грошового потоку. При цьому визначають роль і місце чистого прибутку у формуванні чистого грошового потоку, виявляють ступінь достатності амортизаційних відрахувань для відтворення основних засобів і нематеріальних активів.

Результати горизонтального і вертикального аналізу служать базою проведення фундаментального (факторного) аналізу формування чистого грошового потоку.

Для вивчення факторів формування додатного, від'ємного і чистого грошових потоків рекомендується використовувати прямий і непрямий методи.

Прямий метод спрямований на одержання даних, що характеризують як валовий, так і чистий потік коштів підприємства у звітному періоді. Застосовуючи цей метод, використовують безпосередньо дані бухгалтерського обліку і звіту про рух коштів, що характеризують усі види їхніх надходжень і витрати. Відмінність результатів розрахунку грошових потоків за прямим і непрямим методами стосуються тільки операційної діяльності.

За операційною діяльністю чистий грошовий потік (ЧГП_{Од}) прямим методом визначають за формулою (1.2):

$$\text{ЧГП}_{\text{Од}} = \text{ВР}_{\text{РП}} + \text{О}_{\text{Дав}} + \text{ІН}_{\text{Од}} - \text{П}_{\text{ТМЦ}} - \text{ЗП} - \text{ПП} - \text{ІВ}_{\text{Од}} \quad (1.2)$$

- де $ВР_{PI}$ – виручка від реалізації продукції і послуг;
 $Од_{CB}$ – одержані аванси від покупців і замовників;
 $И_{ОД}$ – сума інших надходжень від операційної діяльності;
 $П_{ТМЦ}$ – сума засобів, виплачена за придбані товарно-матеріальні цінності;
 $ЗП$ – сума виплаченої заробітної плати персоналу підприємства;
 $ПП$ – сума податкових платежів у бюджет і в позабюджетні фонди;
 $В_{ОД}$ – сума інших виплат у процесі операційної діяльності.

Одна з переваг прямого методу полягає в тому, що він показує загальні суми надходжень та платежів і зосереджує увагу на тих статтях, що генерують, найбільший приплив і відплив коштів. Однак цей метод не розкриває взаємозв'язку величини фінансового результату і величини зміни коштів, зокрема не показує, чому виникає ситуація, коли прибуткове підприємство є неплатоспроможним.

Непрямий метод більш доцільно використовувати з аналітичного погляду, тому що дає змогу пояснити причини розбіжностей між фінансовими результатами і вільними залишками готівки.

За непрямим методом чистий грошовий потік від операційної діяльності розраховують за формулою (1.3):

$$\checkmark \text{ЧГП}_{ОД} = \text{ЧП}_{ОД} + А + \Delta ДЗ + \Delta З_{ТМЦ} + \Delta КЗ + \Delta ДМП + \Delta Р + \Delta АВ_{ОД} + \Delta АВ_{В} \quad (1.3)$$

- де $\text{ЧГП}_{ОД}$ – чистий грошовий потік від операційної діяльності;
 $А$ – сума амортизації основних засобів і нематеріальних активів;
 $\Delta ДЗ$ – зміна суми дебіторської заборгованості;

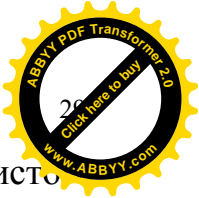
- $\Delta Z_{\text{ІМЦ}}$ – зміна суми запасів і ПДВ за придбаними цінностями, що входять до складу оборотних активів;
- $\Delta КЗ$ – зміна суми кредиторської заборгованості;
- $\Delta ДМП$ – зміна суми доходів майбутніх періодів;
- $\Delta Р$ – зміна суми резерву майбутніх витрат і платежів;
- $\Delta АВ_{\text{од}}$ – зміна суми одержаних авансів;
- $\Delta АВ_{\text{в}}$ – зміна суми виданих авансів.

За інвестиційною діяльністю суму чистого грошового потоку визначають як різницю між сумою виручки від реалізації необоротних активів і сумою інвестицій на їх придбання (формула 1.4):

$$\text{ЧГП}_{\text{ІД}} = \text{ВР}_{\text{ОЗ}} + \text{ВР}_{\text{НА}} + \text{ВР}_{\text{ДФА}} + \text{ВР}_{\text{ВА}} + \text{Д}_{\text{од}} - \text{П}_{\text{ОЗ}} - \text{ІС}_{\text{КБ}} - \text{П}_{\text{НА}} - \text{П}_{\text{ДФА}} - \text{П}_{\text{ВА}} \quad (1.4)$$

- де $\text{ЧГП}_{\text{ІД}}$ – чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності;
- $\text{ВР}_{\text{ОЗ}}$ – виручка від реалізації основних засобів
 - $\text{ВР}_{\text{НА}}$ – виручка від реалізації нематеріальних активів;
 - $\text{ВР}_{\text{ДФА}}$ – сума виручки від реалізації довгострокових фінансових активів;
 - $\text{ВР}_{\text{ВА}}$ – виручка від реалізації раніше викуплених акцій підприємства;
 - $\text{Д}_{\text{од}}$ – сума одержаних дивідендів і процентів за довгостроковими цінними паперами;
 - $\text{П}_{\text{ОЗ}}$ – сума придбаних основних засобів;
 - $\text{ІС}_{\text{КБ}}$ – інвестиції на капітальне будівництво;
 - $\text{П}_{\text{НА}}$ – сума придбання нематеріальних активів;
 - $\text{П}_{\text{ДФА}}$ – сума придбання довгострокових фінансових активів;
 - $\text{П}_{\text{ВА}}$ – сума викуплених власних акцій підприємства.

За фінансовою діяльністю прийнято відображати припливи і відпливи

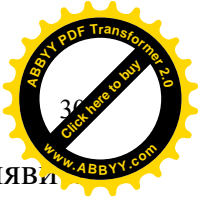
коштів, пов'язані з використанням зовнішнього фінансування. Суму чистого грошового потоку визначають як різницю між сумою фінансових ресурсів, залучених із зовнішніх джерел, сумою виплаченого основного боргу і сумою виплачених дивідендів власникам підприємства (формула 1.5):

$$\text{ЧГП}_{\text{Фд}} = \text{З}_{\text{ВК}} + \text{З}_{\text{ДК}} + \text{З}_{\text{КК}} + \text{ЦФ} - \text{В}_{\text{ДК}} - \text{В}_{\text{КК}} - \text{В}_{\text{Д}} \quad (1.5)$$

- де $\text{ЧГП}_{\text{Фд}}$ – чистий грошовий потік від фінансової діяльності;
- $\text{З}_{\text{ВК}}$ – сума додатково залученого із зовнішніх джерел і власного капіталу;
- $\text{З}_{\text{ДК}}$ – сума додатково залучених довгострокових кредитів і позик;
- $\text{З}_{\text{КК}}$ – сума додатково залучених короткострокових кредитів і позик;
- ЦФ – сума коштів, що надійшли як безоплатне цільове фінансування підприємства;
- $\text{В}_{\text{ДК}}$ – сума виплат основного боргу за довгостроковими кредитами і позиками;
- $\text{В}_{\text{КК}}$ – сума виплат основного боргу за короткостроковими кредитами і позиками;
- $\text{В}_{\text{Д}}$ – сума виплачених дивідендів акціонерам підприємства.

Результатами розрахунку чистого грошового потоку за операційною, інвестиційною і фінансовою діяльністю дають змогу визначити загальний його обсяг по підприємству за формулою (1.6):

$$\text{ЧГП}_{\text{ЗАГ}} = \text{ЧГП}_{\text{Од}} + \text{ЧГП}_{\text{Ід}} + \text{ЧГП}_{\text{Фд}} \quad (1.6)$$

Перевага непрямого методу полягає в тому, що він дає змогу виявити динаміку всіх факторів, які формують величину чистого грошового потоку, зате прямий метод дозволяє одержати точніші дані про обсяг і склад грошових потоків [15].

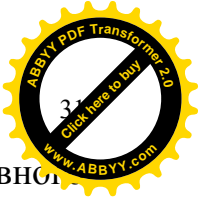
Аналіз грошових потоків попереднього періоду здійснюється в такій послідовності:

- аналіз вхідних грошових потоків;
- аналіз вихідних грошових потоків;
- оцінка збалансованості вхідного і вихідного грошових потоків у загальному обсязі, аналіз динаміки чистого грошового потоку;
- оцінка синхронності формування вхідного і вихідного грошових потоків у розрізі окремих інтервалів звітного періоду, аналіз динаміки залишків грошових активів;
- оцінка ефективності грошових потоків.

На першому етапі дають оцінку динаміки вхідного грошового потоку за джерелами його утворення. Потрібно зіставити темпи приросту вхідного грошового потоку з темпами приросту активів підприємства, збільшення обсягу виробництва і реалізації продукції. Особливу увагу треба приділити дослідженню співвідношень залучення коштів за рахунок внутрішніх і зовнішніх джерел та оцінки ступеня залежності (від зовнішніх джерел фінансування).

На другому етапі аналізу розглядається динаміка обсягу формування вихідного грошового потоку підприємства, а також структура цього потоку за напрямками витрат коштів. На цьому етапі аналізу визначається, наскільки змінилися внаслідок витрат коштів окремі види активів підприємства, що забезпечують приріст його ринкової вартості, за якими напрямками використовувалися кошти, залучені зі зовнішніх джерел. Варто виявити стан погашення кредитних зобов'язань.

На третьому етапі аналізу досліджується збалансованість вхідного та вихідного грошових потоків у загальному обсязі, вивчається динаміка

показника чистого грошового потоку як найважливішого результативного показника фінансової діяльності підприємства й індикатора рівня збалансованості його грошових потоків у цілому. У процесі аналізу визначається роль і місце чистого прибутку підприємства у формуванні його чистого грошового потоку; з'ясовується ступінь достатності амортизаційних відрахувань з позицій необхідного відновлення основних засобів і нематеріальних активів.

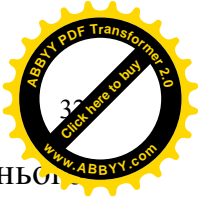
Особлива увага на цьому етапі аналізу надається «якості чистого грошового потоку» – узагальненій характеристиці структури джерел формування цього показника. Якість чистого грошового потоку можна оцінити як високу, якщо за результатами звітного періоду спостерігається позитивний чистий рух коштів від операційної діяльності та від'ємний – унаслідок інвестиційної й фінансової діяльності. Це означає, що операційна діяльність підприємства забезпечує достатню кількість коштів для здійснення операційних витрат, фінансування інвестиційних потреб підприємства й для здійснення платежів за фінансовою діяльністю (погашення кредитів, виплата дивідендів тощо). При цьому бажано мати позитивне значення чистого руху коштів унаслідок усіх видів діяльності за період.

Крім співвідношення чистих грошових потоків за видами діяльності, для оцінки якості грошових потоків варто проаналізувати структуру надходжень і вибуття коштів, зокрема, необхідно звернути особливу увагу на зміну суми і питомої ваги грошових надходжень від реалізації продукції.

Чистий грошовий потік характеризує грошовий результат діяльності підприємства, обсяг його власних фінансових ресурсів, що перебувають у грошовій формі. Він характеризує приріст ринкової вартості підприємства за досліджуваний період [88].

Перелік основних показників, які використовуються при аналізі синхронності та ефективності управління грошовими потоками підприємства наведено в додатку Б [92].

Результати аналізу грошових потоків використовуються для

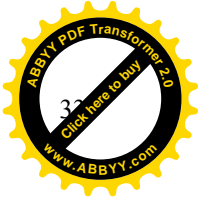

виявлення резервів оптимізації грошових потоків підприємства і їхнього планування на майбутній період.

Планування грошових потоків – це процес визначення їх обсягів за видами діяльності, часовими інтервалами та напрямками використання з метою забезпечення максимальної синхронізації надходжень і витрат та платоспроможності підприємства. У процесі планування грошових потоків використовується поширена система прийомів та методів, за допомогою яких досягаються необхідні результати. До числа основних з них належать методи: техніко-економічних розрахунків, економіко-статистичні, економіко-математичні, порівняння, балансовий, екстраполяції чистого оборотного капіталу. До основних інструментів планування та прогнозування руху грошових коштів можна віднести:

- складання платіжного календаря, у тому числі календаря податкових платежів;
- визначення початкового і кінцевого резерву ліквідності та джерел його забезпечення тобто планування ліквідності підприємства;
- калькулювання потреби в капіталі, її порівняння та узгодження із плановими показниками руху грошових коштів від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності;
- формування прогнозного Звіту про рух грошових коштів підприємства;
- розробка політики формування грошових потоків та прийняття управлінських рішень щодо руху грошових коштів тощо [67].

У процесі планування досягається оптимізація грошових потоків тобто здійснюється виявлення та реалізація резервів, що дозволяють зменшити залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування; забезпечується більш повна збалансованість вхідного та вихідного грошового потоків у часі та за обсягами; забезпечується тісний зв'язок грошових потоків за видами діяльності; збільшення суми і якості чистого грошового потоку. На результати господарської діяльності підприємства негативний вплив мають

як дефіцитний, так і надлишковий грошові потоки.

Методи оптимізації дефіцитного грошового потоку залежатимуть від характеру дефіцитності – короткострокової чи довгострокової.

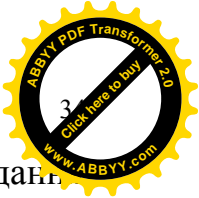
Збалансованість дефіцитного грошового потоку в короткостроковому періоді можна досягти, використовуючи систему «прискорення-уповільнення платіжного обороту». Сутність даної системи полягає в розробленні на підприємстві організаційних заходів щодо прискорення залучення грошових коштів, з одного боку, та уповільнення їх виплат, з іншого.

Прискорення залучення грошових коштів у короткостроковому періоді може бути досягнуто шляхом використання таких заходів:

- збільшення розміру цінних знижок за оплату продукції готівкою;
- забезпечення часткової або повної передплати за виготовлену продукцію, що користується значним попитом;
- скорочення термінів надання товарного (комерційного) кредиту покупцям;
- прискорення інкасації простроченої дебіторської заборгованості;
- використання сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості (облік векселя, факторинг, форфейтинг);
- прискорення інкасації платіжних документів покупців продукції (часу надходження їх у дорозі, у процесі реєстрації, у процесі зарахування коштів на поточний рахунок).

Уповільнення виплат грошових коштів у короткостроковому періоді може бути досягнуто шляхом:

- а) використання флоута для уповільнення інкасації власних платіжних документів. Флоут – сума грошових коштів підприємства, на яку виписані платіжні документи, але ще не інкасована їх отримувачем. Максимізуючи флоут (період проходження виписаних платіжних документів до їх оплати), підприємство може відповідно підвищувати суму середнього залишку грошових активів без додаткових фінансових ресурсів;

б) збільшення за договором з постачальником терміну надання підприємству товарного (комерційного) кредиту.

Вирішення проблеми дефіцитного грошового потоку в довгостроковому періоді досягається шляхом нарощення обсягу вхідного грошового потоку, з одного боку, скороченням обсягів вихідного грошового потоку, з іншого.

Зростання обсягу вхідного грошового потоку в довгостроковому періоді може бути досягнуто завдяки таким заходам:

- залучення стратегічних інвесторів з метою збільшення власного капіталу;
- залучення довгострокових фінансових кредитів;
- продажу частини або всього обсягу фінансових інструментів інвестування;
- продажу або здачі в оренду основних активів.

Зменшення обсягу вихідного грошового потоку в довгостроковому періоді може бути досягнуто шляхом: по-перше, скорочення обсягів і структури реальних інвестиційних програм; по-друге, відмови від фінансового інвестування; по-третє, зниження суми постійних витрат підприємства.

Методи оптимізації надлишкового грошового потоку можуть бути пов'язані зі забезпеченням зростання інвестиційної активності підприємства. У системі цих методів можуть використовуватися такі:

- а) збільшення обсягів розширеного відтворення операційних необоротних активів;
- б) прискорення періоду розроблення реальних інвестиційних проектів і початку їх реалізації;
- в) здійснення регіональної диверсифікації операційної діяльності підприємства;
- г) активне формування портфеля фінансових інвестицій;
- д) дострокове погашення довгострокових кредитів.

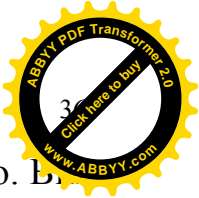

Завершальним етапом оптимізації є забезпечення умов максимізації чистого грошового потоку підприємства. Зростання грошового потоку забезпечує підвищення темпів економічного розвитку підприємства на принципах самофінансування, знижує залежність розвитку підприємства від зовнішніх джерел фінансування, забезпечує приріст ринкової вартості підприємства. Підвищення суми чистого грошового потоку підприємства може бути забезпечене завдяки здійсненню таких заходів:

- зниження суми постійних витрат;
- зниження рівня змінних витрат підприємства;
- здійснення ефективної цінової політики, що забезпечує підвищення рівня дохідності операційної діяльності;
- використання методу прискореної амортизації основних активів;
- скорочення періоду амортизації нематеріальних активів;
- продаж невикористовуваних видів основних засобів та нематеріальних активів;
- посилення претензійної роботи з метою повного та своєчасного отримання штрафних санкцій [88].

Контроль за надходженням та використанням грошових коштів є системою спостереження і перевірки процесу надходження та використання грошових коштів з метою визначення відхилень від їх заданих параметрів. Як функція управління контроль об'єктивно необхідний.

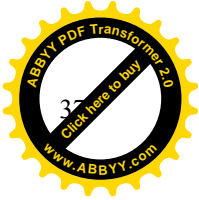
Сутність і значення контролю за грошовими потоками полягає в тому, що суб'єкт управління здійснює перевірку виконання запланованих параметрів формування грошових фондів, напрямів їх використання, дотримання синхронності надходжень і витрат у встановлені періоди часу, блокує відхилення від заданої програми, а в разі виявлення порушень сигналізує про необхідність коригування системи управління. Таким чином, контроль є засобом отримання інформації про грошові потоки по каналу зворотного зв'язку, тобто за результатами свого управлінського впливу на об'єкт управління.

У циклі управління грошовими потоками облік є кінцевою стадією. Він передбачає визначення, реєстрацію на різних носіях та класифікацію інформації про грошові надходження та витрати для отримання підсумкових даних, які відображають досягнутий результат. Результати обліку відображаються у звітності. Таким чином, облік як кінцева стадія в циклі управління є одночасно початковою стадією для наступного циклу. Облік і звітність складають інформаційну базу для аналізу грошових потоків за звітний період.

Використання методичної складової дає можливість формувати зміст кожного з етапів роботи, дозволяє забезпечити комплексне дослідження грошових потоків, надає всебічну та повну інформацію про стан і тенденції розвитку грошових потоків, розкриває причинно-наслідкові зв'язки цих тенденцій, що створює підстави для формування коректних висновків та прийняття ефективних управлінських рішень у сфері управління грошовими потоками [8].

Підсумовуючи розглянуті вище аспекти щодо розробки ефективної моделі управління грошовими потоками підприємства, можна стверджувати: грошові потоки підприємства являють собою складне явище, органічно інтегроване в систему організації його фінансово-господарської діяльності. Тому організація управління грошовими потоками має розглядатися комплексно, разом із іншими напрямками фінансового управління. Результатом комплексного підходу організації управління грошовими потоками підприємства має бути формування відповідної моделі як цілісної системи однозначних цілей і завдань управління грошовими потоками, підходів до аналізу критеріїв та оцінювання показників управління грошовими потоками, принципів політики управління та інструментарію її реалізації, форми контролю ефективності практики управління грошовими потоками [65].

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ЗАТ «РУУККІ УКРАЇНА»

2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Рууккі Україна»

Об'єктом дослідження виступило ЗАТ «Рууккі Україна», яке знаходиться в м. Київ та основним видом діяльності якого є виробництво металевих конструкцій.

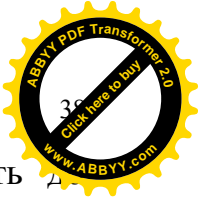
ЗАТ «Рууккі Україна» є дочірнім підприємством фінського концерну Rautaruukki. Компанія почала свою діяльність з 1997 року під назвою «Ранніла Київ».

На сьогодні ЗАТ «Рууккі Україна» пропонує широкий спектр виробів, систем та комплектуючих рішень під торговою маркою Ruukki, заснованих на використанні металу. Головний офіс компанії знаходиться у Києві. Компанія сформувала в Україні сучасну виробничу базу, на якій виготовлюється металочерепиця, профнастил для покрівель та фасадів, несучі профілі, навісні профілі, навісні фасадні системи Liberta та Fasetti, арочний профнастил, легкі сталеві прогони.

Основними видами діяльності ЗАТ «Рууккі Україна» є:

- виробництво будівельних збірних металоконструкцій;
- виробництво мостів і секцій мостів, башт, гратчастих щогл з чорних металів;
- виробництво інших конструкцій та їх частин з чорних металів та алюмінію;
- монтаж та установлення на місці металевих конструкцій;
- спеціалізована оптова торгівля.

Основними виробничими майданчиками є Дніпропетровськ з виробництва металочерепиці та профнастилу та Антрацит (Луганська область) з фарбування рулонної сталі. У 2009 році підприємство відкрило

новий завод в с. Копилів (Київська область), запуск якого входить до стратегії концерну по розширенню свого перебування в країнах Центральної та Східної Європи. На підприємстві запущено 20 виробничих ліній, у тому числі вперше для Ruukki в Україні налагоджено виробництво високих профілів Т60 та Т153, сендвіч-панелей з мінеральною ватою та металочерепиці економ-варіанту Decorey.

Загальна кількість персоналу ЗАТ «Рууккі Україна» 420 чоловік, які регулярно підвищують свою кваліфікацію.

Компанія експортує товари в наступні країни: Естонія, Польща. ЗАТ «Рууккі Україна» імпортує товари з наступних країн: Естонія, Фінляндія, Німеччина, Угорщина, Італія, Литва, Польща, Туреччина.

ЗАТ «Рууккі Україна» займає I місце з виробництва покрівельних та облицювальних матеріалів з металу, частка якого на ринку за станом на 2009 р. становить 25 %, а головними конкурентами є компанія «ТПК» (23 %) та промислова група Арсенал (17 %) [59].

Групування показників фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Рууккі Україна» з метою загальної оцінки його фінансового стану наведено в таблиці 2.1.

Інформаційною базою для оцінювання фінансового стану підприємства та аналізу грошових коштів є дані балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, які наведені в додатках В – Д [73].

Зазначимо, що за період 2005 – 2009 рр. простежується тенденція до збільшення обсягу реалізації продукції на ЗАТ «Рууккі Україна», а саме на 213119 тис. грн. або на 121 %. Проте протягом 2008 – 2009 рр. спостерігалось зниження вартості реалізованої продукції на 109068 тис. грн. Такий спад пов'язаний, головним чином, зі скороченням фізичного обсягу реалізації продукції внаслідок зменшення попиту на будівельні матеріали в період кризи.

За період 2005 – 2009 рр. собівартість реалізованої продукції зросла на 39 % і становила у 2009 р. 250384 тис. грн.

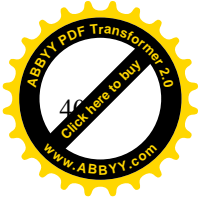
Таблиця 2.1 – Основні показники фінансово-господарської діяльності ЗАТ «Рууккі Україна» за період з 2005 по 2009 роки, тис. грн.

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2005	2006	2007	2008	2009	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
1. Капітал							
1.1. Власний капітал	18642	30235	69692	64673	48422	29780	-16251
1.2. Позиковий капітал	18716	37688	142860	202531	261507	242791	58976
2. Майно							
2.1. Необоротні активи	14803	30696	38784	132574	173023	158220	40449
2.2. Оборотні активи	22546	37188	173455	134051	136233	113687	2182
3. Загальноєкономічні показники							
3.1. Валюта балансу	37358	67923	212552	267204	309929	272571	42725
3.1. Дохід від реалізації продукції	176529	249125	334680	498716	389648	213119	-109068
3.2. Чистий дохід від реалізації продукції	147106	207630	279233	415770	324814	177708	-90956
3.3. Собівартість реалізованої продукції	108779	153087	202639	319725	250384	141605	-69341
3.4. Чистий прибуток (збиток)	10998	11593	15457	-54007	-16251	-27249	37756

За даними таблиці 2.1 загальна вартість майна ЗАТ «Рууккі Україна» протягом 2005 – 2009 рр. збільшилась на 272571 тис. грн., або у 8,3 рази від його суми на початок 2005 року. У 2008 р. різко збільшився розмір необоротних активів через початок вкладення коштів у спорудження нового виробництва. У структурі майна підприємства 44 % становлять мобільні (оборотні) засоби, у вартісному вираженні розмір оборотних активів у 2009 р. склав 136233 тис. грн., що на 113687 тис. грн. більше, ніж у 2005 р.

Вартість власного капіталу за період, що аналізується збільшилася на 29270 тис. грн. або у 2,6 рази в основному за рахунок нарощення розміру статутного капіталу. Протягом 2008 – 2009 рр. спостерігалось зниження вартості власного капіталу на 16251 тис. грн. внаслідок неефективного управління фінансовими ресурсами.

Стосовно залученого капіталу, то його питома вага у загальній вартості капіталу на кінець 2009 р. склала 84,38 %, що свідчить про залежність ЗАТ

«Рууккі Україна» від позикових коштів і погіршення фінансового стану.

Підводячи підсумки зазначимо, що ЗАТ «Рууккі Україна» є одним з лідерів на ринку виробництва металевих конструкцій. Аналіз загальноекономічних показників господарської діяльності підприємства за період 2005 – 2009 рр. засвідчив динамічний розвиток товариства, що підтверджується розширенням виробничих потужностей, збільшенням обсягу виробництва й реалізації продукції, активним оновленням асортименту продукції та покращенням її якості.

2.2 Аналіз фінансового стану ЗАТ «Рууккі Україна»

Системна оцінка фінансового стану підприємства є основою для управління фінансами підприємства. Вона дозволяє своєчасно вирішувати питання щодо поліпшення руху фінансових ресурсів, їх формування та використання для поточного та довгострокового планування господарської діяльності.

Здійснимо оцінку фінансового стану ЗАТ «Рууккі Україна» за окремими напрямками:

- аналіз майнового стану;
- аналіз ліквідності та платоспроможності;
- аналіз фінансової стійкості;
- аналіз ділової активності;
- аналіз рентабельності.

Стійкість фінансового стану підприємства в значній мірі залежить від того наскільки ефективно використовується майно, чи все гаразд із оновленням основних засобів сучаснішою технікою, чи своєчасно позбавляється підприємство фізично і морально застарілого устаткування і обладнання.

Показники майнового стану ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005-2009 рр. представлено в таблиці 2.2.

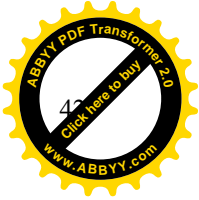
Таблиця 2.2 – Показники майнового стану ЗАТ «Рууккі Україна» за період з 2005 р. по 2009 р.

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2005	2006	2007	2008	2009	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,42	0,49	0,51	0,48	0,19	-0,23	-0,29
Коефіцієнт реальної вартості майна	0,34	0,19	0,05	0,11	0,50	0,16	0,39
Фондовіддача	7,73	8,98	11,23	10,94	8,54	0,81	-2,40

Майновий стан ЗАТ «Рууккі Україна» можна оцінити на високому рівні, оскільки майно підприємства станом на 2009 р. зношене тільки на 19 %. За період 2005 – 2009 рр. коефіцієнт зносу основних засобів зменшився на 0,23 пункти, що є позитивною тенденцією. У 2009 р. частка коштів інвестованих в основні засоби складає 0,50, що на 0,39 пункти більше, ніж у 2008 р. через введення в експлуатацію нового виробничого приміщення.

Найважливішим показником фінансового стану підприємства є ліквідність, сутність якої виявляється в можливості підприємства в будь-який момент розрахуватися за своїми зобов'язаннями (пасивами) за допомогою (за рахунок) майна (активів), яке є на балансі. У залежності від того, якими платіжними засобами підприємство має можливість погасити свої зобов'язання, розраховують ряд показників ліквідності (табл. 2.3).

Аналіз показників ліквідності ЗАТ «Рууккі Україна» вказує, що об'єкт дослідження є платоспроможним. Так, на кінець 2009 р. воно може негайно за рахунок наявних грошових коштів погасити 20 % найбільш термінових зобов'язань, що повністю відповідає нормативному значенню. Коефіцієнт швидкої ліквідності протягом 2005 – 2009 рр. зменшився на 0,48 пункти, тобто у 2009 р. підприємство за рахунок наявних грошових коштів та очікуваних надходжень від дебіторів може розрахуватися з боргами

короткострокового характеру на 85 %.

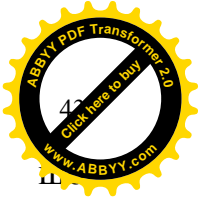
Таблиця 2.3 – Показники ліквідності ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005–2009 рр.

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2005	2006	2007	2008	2009	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	12010	4156	123338	67446	60046	48036	-7400
Коефіцієнт покриття	3,05	1,13	3,46	2,01	1,79	-1,26	-0,22
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,33	0,59	2,72	0,84	0,85	-0,48	0,01
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,58	0,30	2,07	0,18	0,20	-0,38	0,02

Отримані кошти від перетворення оборотних активів на готівку. дозволяють перекрити кредиторську заборгованість товарного характеру та поточні зобов'язання за розрахунками в повній мірі, оскільки коефіцієнт покриття протягом 2005 – 2009 рр. більше 1.

Одним з найголовніших напрямків аналізу фінансового стану є оцінка платоспроможності, яка характеризується достатньою кількістю оборотних активів підприємства для погашення своїх зобов'язань протягом року. У таблиці 2.4 проведено розрахунок фінансової стійкості для ЗАТ «Рууккі Україна».

Аналіз фінансової стійкості ЗАТ «Рууккі Україна» свідчить, що станом на 2009 р. частка власного капіталу в загальній сумі засобів, авансованих у діяльність становить 16 %. Даний факт свідчить про фінансову нестійкість підприємства. За період 2005 – 2009 рр. коефіцієнт фінансування збільшився на 4,40 пункти, і у 2009 р. досяг свого критичного значення на рівні 5,40, що свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів і кредиторів, тобто про зниження фінансової стійкості. Протягом 2005 – 2009 рр. коефіцієнт маневреності власного капіталу зменшився на 2,78 пункти, і станом на 2009 р. склав (- 2,57), що свідчить про відсутність власних оборотних коштів. Тенденція до зниження коефіцієнта

забезпечення власними оборотними коштами протягом періоду, аналізується, а саме на 1,08 пункти, вказує на ріст залежності від кредиторів і втрату спроможності проводити незалежну фінансову політику.

Таблиця 2.4 – Показники фінансової стійкості ЗАТ «Рууккі Україна» протягом 2005–2009 рр.

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2005	2006	2007	2008	2009	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
Коефіцієнт автономії	0,50	0,45	0,33	0,24	0,16	-0,34	-0,08
Коефіцієнт фінансування	1,00	1,25	2,05	3,13	5,40	4,40	2,27
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,21	-0,02	0,44	-1,05	-2,57	-2,78	-1,52
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	0,17	-0,01	0,18	-0,51	-0,91	-1,08	-0,40

Аналіз ділової активності – це наступний напрямок оцінки фінансового стану, що дозволяє дати оцінку результативної діяльності суб'єкта господарювання шляхом комплексної оцінки ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів, що формують оптимальне співвідношення і залежність темпів зростання основних показників між собою та зумовлюють проміжні та кінцеві результати діяльності. Розрахунок показників ділової активності ЗАТ «Рууккі Україна» наведено в таблиці 2.5.

Дані таблиці 2.5 відображають тенденцію до прискорення оборотності активів на 3,29 обороти за 5 років, такі зміни свідчать про ефективність використання ЗАТ «Рууккі Україна» усіх наявних ресурсів незалежно від джерел їхнього залучення.

Головними причинами спаду ділової активності підприємства є, насамперед, погіршення ефективності використання запасів та відвернення коштів у дебіторську заборгованість. Так, порівняно з 2005 р. оборотність дебіторської заборгованості скоротилася на 16,47 оборотів, з 2009 р. – на 3,72

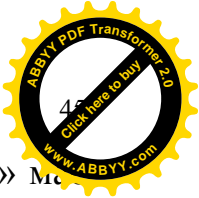

обертів.

Таблиця 2.5 – Показники ділової активності ЗАТ «Рууккі Україна» з 2009 р. по 2005 р.

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2005	2006	2007	2008	2009	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
Коефіцієнт оборотності активів	4,42	3,94	1,99	1,73	1,13	-3,29	-0,60
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	11,19	8,5	5,59	6,19	5,74	-5,45	-0,45
Коефіцієнт оборотності запасів	8,89	10,04	7,39	5,56	3,35	-5,54	-2,21
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	7,51	7,06	4,88	6,81	5,02	-2,49	-1,79
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	23,20	27,48	13,21	10,45	6,73	-16,47	-3,72
Період погашення дебіторської заборгованості, дні	16	13	27	34	54	38	20
Період погашення кредиторської заборгованості, дні	48	51	74	53	72	24	19
Тривалість операційного циклу, дні	56	49	86	99	161	105	62
Тривалість фінансового циклу, дні	8	-2	2	46	89	81	43

Враховуючи попередні дані можна стверджувати, що загальне зростання тривалості операційного циклу підприємства зумовлене збільшенням терміну інкасації дебіторської заборгованості. Так, якщо тривалість операційного циклу порівняно з 2005 р. зросла на 187 %, а з 2008 р. – на 62 %, то строк утримання дебіторської заборгованості зріс за вказані періоди відповідно на 245 % та 55 %. Звичайно, це зумовило й деякий приріст вартості матеріальних запасів підприємства. Більше того, нестача вільних коштів (замороження їх у дебіторській заборгованості) гальмує не лише процес виробничої діяльності, а в кінцевому результаті суттєво знижує

рівень ділової активності підприємства в цілому. ЗАТ «Рууккі Україна» має звернути увагу на прискорення надходження грошових коштів шляхом підвищення платіжної дисципліни підприємства.

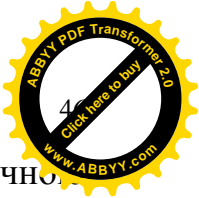
Рентабельність – це один із напрямків фінансового аналізу, що характеризує доходність підприємства з різних позицій і групується згідно з інтересами учасників економічного процесу та ринкового обміну. Показники рентабельності ЗАТ «Рууккі Україна» наведені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6 – Показники рентабельності ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005 – 2009 рр.

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2005	2006	2007	2008	2009	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
Коефіцієнт рентабельності активів	0,33	0,22	0,11	-0,23	-0,06	-0,39	0,17
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,84	0,47	0,31	-0,80	-0,29	-1,13	0,51
Коефіцієнт рентабельності продукції	0,07	0,09	0,10	0,04	0,02	-0,05	-0,02
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,07	0,06	0,01	-0,01	-0,05	-0,12	-0,04

Розрахунок показників рентабельності засвідчив про зниження ефективності використання активів ЗАТ «Рууккі Україна» на 0,39 пункти у порівнянні з 2005 р. Станом на 2009 р. 0,05 грн. збитку припадає на 1 грн. реалізованої продукції, замість 0,07 грн. прибутку у 2005 р. Коефіцієнт рентабельності продукції за період 2005 – 2009 рр. скоротився на 0,05 пункти, тобто у 2009 р. на 1 грн. витрат підприємство отримує 0,02 грн. прибутку, замість 0,07 грн. у 2005 р.

Комплексний аналіз фінансового стану ЗАТ «Рууккі Україна» дозволив виявити слабкі та сильні сторони в діяльності підприємства. До основних сильних сторін можна віднести постійну модернізацію обладнання, розширення виробничих потужностей, здатність в повній мірі та вчасно розраховується за своїми зобов'язаннями. Проведений аналіз фінансового

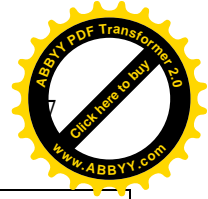
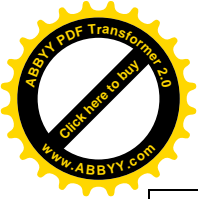
стану показав, що слабкими сторонами ЗАТ «Рууккі Україна» є значна залежністю підприємства від позикових коштів, нестача власних оборотних коштів та збільшення термінів погашення дебіторської заборгованості тощо.

2.3 Аналіз складу та структури грошових потоків на ЗАТ «Рууккі Україна»

Від обсягів і швидкості руху грошового обігу, ефективності управління ним безпосередньо залежать платоспроможність і ліквідність підприємства. Тому аналіз грошових потоків є основою оцінки і прогнозування платоспроможності підприємства, дає змогу об'єктивніше оцінити його фінансовий стан. Аналіз грошових потоків проводять по підприємству в цілому, а також у розрізі основних видів господарської діяльності і центрах відповідальності.

Першим етапом дослідження грошових потоків підприємства є аналіз складу та структури грошових потоків. Здійснимо розрахунки за допомогою горизонтального аналізу грошових потоків: вивчення динаміки обсягу формування додатного, від'ємного і чистого грошового потоку підприємства в розрізі окремих джерел, розрахунок темпів їхнього зростання і приросту, вивчення тенденції зміни їхнього обсягу. Паралельно проводимо і вертикальний (структурний) аналіз додатного, від'ємного і чистого грошових потоків.

У процесі аналізу грошових потоків ЗАТ «Рууккі Україна» протягом 2005 – 2009 рр. виявлено основні надходження грошових коштів цього підприємства у розрізі видів діяльності (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 – Формування вхідного грошового потоку на ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005 – 2009 рр.

Показник	2005 р.		2006 р.		2007 р.		2008 р.		2009 р.		Відхилення, тис. грн.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
1. Операційна діяльність	17378,00	58,01	42502,00	99,65	45605,20	28,64	32998,00	26,62	17785,00	24,43	407,00	-15213,00
1.1 Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	13829,00	48,19	16379,00	38,40	23203,80	14,57	0,00	0,00	0,00	0,00	13829,00	0,00
1.2 Амортизація необоротних активів	2388,00	8,32	2992,00	7,01	3039,10	1,91	3715,00	3,00	4458,00	6,12	2070,00	743,00
1.3 Витрати на сплату відсотків	167,00	0,58	455,00	1,07	2278,50	1,43	6128,00	4,94	9688,00	13,31	9521,00	3560,00
1.4 Зменшення оборотних активів	7,37	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3639,00	5,00	3631,63	3639,00
1.5 Збільшення поточних зобов'язань	0,00	0,00	22676,00	53,16	17083,80	10,73	23155,00	18,68	0,00	0,00	0,00	-23155,00
1.6 Інші надходження	257,00	0,90	3,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-257,00	0,00
2. Інвестиційна діяльність	107,00	0,37	151,00	0,35	1528,30	0,96	4357,00	3,51	5631,00	7,73	5524,00	1274,00
2.1 Надходження у вигляді відсотків за аванси та позики	21,00	0,07	57,00	0,13	1496,50	0,94	4211,00	3,40	5361,00	7,36	5340,00	1150,00
2.2 Інші надходження	86,00	0,30	94,00	0,22	31,80	0,02	146,00	0,12	270,00	0,37	184,00	124,00
3. Фінансова діяльність	11943,00	41,62	0,00	0,00	112087,70	70,40	86615,00	69,87	49394,00	67,84	37451,00	-37221,00
3.1 Надходження власного капіталу	0,00	0,00	0,00	0,00	24000,40	15,07	21274,00	17,16	0,00	0,00	0,00	-21274,00
3.2 Отримані позики	11943,00	41,62	0,00	0,00	88087,30	55,32	65280,00	52,66	49394,00	67,84	37451,00	-15886,00
3.3 Інші надходження	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	61,00	0,05	0,00	0,00	0,00	-61,00
Загальний обсяг вхідного потоку	29428,00	100,00	42653,00	100,00	159221,20	100,00	123970,00	100,00	72810,00	100,00	43382,00	-51160,00

Дані таблиці 2.7 свідчать, що в цілому на ЗАТ «Рууккі Україна» станом на 2009 р. надійшло у 2,47 рази більше грошових коштів, ніж у 2005 р. та на 41 % менше у порівнянні з 2008 р., а саме на 51160,00 тис. грн., що пов'язано зі скороченням обсягів продажу продукції.

У результаті проведення горизонтального аналізу можна зазначити, що основну частку від загального надходження грошових коштів протягом останніх трьох років займають надходження від фінансової діяльності.

У 2009 р. 67,84 %, або 86615,00 тис. грн. підприємство отримало від фінансової діяльності, 24,43 % – від операційної та 7,73 % – від інвестиційної діяльності. Це означає, що ЗАТ «Рууккі Україна» з кожним роком посилює свою залежність від зовнішніх джерел фінансування, тим самим погіршуючи свою фінансову стійкість.

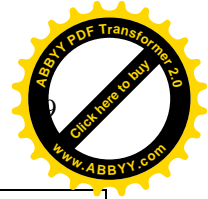
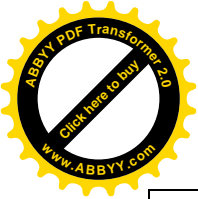
Разом з тим результати аналізу структури надходжень грошових коштів дають змогу визначити основні їх джерела. Так, у 2009 р. до них можна віднести:

- залучення позик (67,84 %);
- надходження у вигляді відсотків за аванси та позики (7,36 %);
- надходження від зменшення обсягу оборотних активів (5,00 %) тощо.

Аналіз формування вихідного грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна» наведено в таблиці 2.8. Загальна величина витрат грошових коштів ЗАТ «Рууккі Україна» з кожним роком до 2009 р. збільшувався, приріст витрат за період 2005 – 2008 рр. становив 196515 тис. грн. або у 9,9 рази. Доцільно зазначити, що за 2009 р. 70,21 % або 36153,00 тис. грн. витрачено у результаті операційної діяльності та 29,79 % або 15340,00 тис. грн. – сума відтоку коштів у рамках інвестиційної діяльності.

Основними напрямками використання грошових коштів за 2009 р. стали:

- покриття збитку від звичайної діяльності (31,56 %);
- сплата відсотків за позики (17,42 %);
- придбання майна довгострокового використання (29,79 %) тощо.

Таблиця 2.8 – Формування вихідного грошового потоку на ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005 – 2009 рр.

Показник	2005 р.		2006 р.		2007 р.		2008 р.		2009 р.		Відхилення, тис. грн.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
1. Операційна діяльність	14223,00	64,71	14608,00	39,27	54209,40	82,97	126376,00	57,84	36153,00	70,21	21930,00	-90223,00
1.1 Збиток від звичайної діяльності до оподаткування	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50437,00	23,08	16251,00	31,56	16251,00	-34186,00
1.2 Прибуток від неопераційної діяльності	67,00	0,30	139,00	0,37	1521,60	2,33	4439,00	2,03	5619,00	10,91	5552,00	1180,00
1.3 Зменшення поточних зобов'язань	11242,00	51,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3531,00	6,86	-7711,00	3531,00
1.4 Збільшення оборотних активів	0,00	0,00	9183,00	24,69	42381,30	64,87	61788,00	28,28	0,00	0,00	0,00	-61788,00
1.5 Збільшення витрат майбутніх періодів	0,00	0,00	30,00	0,08	274,10	0,42	266,00	0,12	94,00	0,18	94,00	-172,00
1.6 Сплата відсотків за позику	0,00	0,00	467,00	1,26	2285,20	3,50	5876,00	2,69	8970,00	17,42	8970,00	3094,00
1.7 Відрахування до бюджету	2914,00	13,26	4789,00	12,87	7747,20	11,86	3570,00	1,63	1688,00	3,28	-1226,00	-1882,00
2. Інвестиційна діяльність	7757,00	35,29	18885,00	50,77	11125,80	17,03	92119,00	42,16	15340,00	29,79	7583,00	-76779,00
2.1 Придбання майна довгострокового використання	7550,00	34,35	4385,00	11,79	11125,80	17,03	0,00	0,00	15340,00	29,79	7790,00	15340,00
2.2 Інші платежі	207,00	0,94	14500,00	38,98	0,00	0,00	92119,00	42,16	0,00	0,00	-207,00	-92119,00
3. Фінансова діяльність	0,00	0,00	3704,00	9,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3.1 Погашення позик	0,00	0,00	3704,00	9,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Загальний обсяг вихідного потоку	21980,00	100,00	37197,00	100,00	65335,20	100,00	218495,00	100,00	51493,00	100,00	29513,00	-167002,00

Для більш детальнішого аналізу джерел утворення і напрямків витрачання грошових коштів проаналізуємо фактори, які впливають на збільшення або зменшення грошового потоку, на основі балансу підприємства, динаміка статей якого інтерпретується як формування або як витрата коштів.

За даними балансу ЗАТ «Рууккі Україна» здійснимо оцінку утворених у 2009 році джерел коштів і обсягів їх витрачання за напрямками використання (табл. 2.9).

Таблиця 2.9 – Оцінка джерел утворення та напрямків витрачання коштів ЗАТ «Рууккі Україна» у 2009 р.

Стаття балансу	На початок періоду, тис. грн.	На кінець періоду, тис. грн.	Відхилення, +/-
Актив			
1. Необоротні активи	132574,00	173023,00	40449,00
1.1. Нематеріальні активи	348,00	383,00	35,00
1.2. Незавершене будівництво	87381,00	0,00	-87381,00
1.3. Основні засоби	28234,00	156216,00	127982,00
1.4. Довгострокові фінансові інвестиції	14500,00	14500,00	0,00
1.5. Відстрочені податкові активи	2111,00	1924,00	-187,00
2. Оборотні активи	134051,00	136233,00	2182,00
2.1. Запаси	77936,00	71559,00	-6377,00
2.2. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	13141,00	19773,00	6632,00
2.3. Дебіторська заборгованість за рахунками	25080,00	17845,00	-7235,00
2.4. Інша дебіторська заборгованість	8687,00	12012,00	3325,00
2.5. Грошові кошти та їх еквіваленти	9134,00	14955,00	5821,00
2.6. Інші оборотні активи	73,00	89,00	16,00
3. Витрати майбутніх періодів	579,00	673,00	94,00
Баланс	267204,00	309929,00	42725,00
Пасив			
1. Власний капітал	64673,00	48422,00	-16251,00
1.1. Статутний капітал	37192,00	37192,00	0,00
1.2. Нерозподілений прибуток	27481,00	11230,00	-16251,00
2. Довгострокові зобов'язання	135926,00	185320,00	49394,00
3. Поточні зобов'язання	66605,00	76187,00	9582,00
3.1. Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	27139,00	33190,00	6051,00

Продовження таблиці 2.9

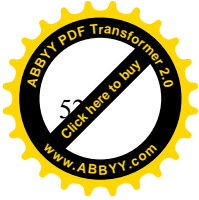
Стаття балансу	На початок періоду, тис. грн.	На кінець періоду, тис. грн.	Відхилення, +/-
3.2. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	6189,00	8565,00	2376,00
3.3. Поточні зобов'язання за розрахунками	10451,00	14237,00	3786,00
3.4. Інші поточні зобов'язання	22826,00	20195,00	-2631,00
Баланс	267204,00	309929,00	42725,00

Аналіз даних, наведених у таблиці 2.9, дозволяє загалом позитивно оцінити зрушення в активах і пасивах ЗАТ «Рууккі Україна», що призвели до збільшення джерел утворення та обсягів витрачання коштів. У звітному періоді підприємство активно розширювало свої виробничі потужності та почало будівництво нового заводу з виробництва сендвіч панелей за рахунок збільшення обсягу позикових коштів.

Дослідження змін по кожній статті активу і пасиву балансу, і їх вплив на стан грошових коштів підприємства наведені в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10 – Аналіз руху грошових коштів на ЗАТ «Рууккі Україна» у 2009 р.

Показник	Зміни за період, що аналізується
I. Фактори, що збільшують грошові кошти	
1. Незавершене будівництво	+ 87381,00
2. Відстрочені податкові активи	+ 187,00
3. Запаси	+ 6377,00
4. Дебіторська заборгованість за рахунками	+ 7235,00
5. Довгострокові зобов'язання	+ 49394,00
6. Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язанням	+ 6051,00
7. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	+ 2376,00
8. Поточні зобов'язання за розрахунками	+ 3786,00
Усього по розділу I	+ 162787,00
II. Фактори, що зменшують грошові кошти	
1. Нематеріальні активи	- 35,00
2. Основні засоби	- 127982,00
3. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	- 6632,00

Продовження таблиці 2.10

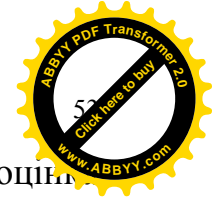
Показник	Зміни за період, що аналізується
4. Інша дебіторська заборгованість	- 3325,00
5. Інші оборотні активи	- 16,00
6. Витрати майбутніх періодів	- 94,00
7. Нерозподілений прибуток	- 16251,00
8. Інші поточні зобов'язання	- 2631,00
Усього по розділу II	- 156966,00
Усього чисті зміни грошових коштів (розд. I + розд. II)	+ 5821,00

Виходячи з даних таблиці 2.10, основними факторами, що мали вплив на збільшення грошових коштів, стали зростання довгострокових зобов'язань та закінчення будівництва заводу. Основні фактори, які зменшили величину грошових коштів, це збільшення вартості основних засобів та зменшення розміру прибутку підприємства.

2.4 Оцінка показників руху грошових коштів на ЗАТ «Рууккі Україна»

Управління грошовими потоками необхідно розглядати як послідовний процес постановки завдань та їх виконання, що побудований на попередньому вивченні та всебічному аналізі грошових потоків підприємства, тобто визначенні рівня достатності формування коштів, ефективності їх використання, а також збалансованості позитивного й негативного грошових потоків за обсягом та часом.

Динаміка обсягу формування позитивного та негативного грошового потоку від різних видів діяльності була розглянута нами в попередньому підрозділі. Наступними складовими ефективного управління грошовими потоками є розгляд збалансованості грошових потоків, їх синхронності та ефективності.

Наступним етапом аналізу руху грошових коштів є оцінка збалансованості вхідного та вихідного грошових потоків у загальному обсязі та вивчається динаміка показника чистого грошового потоку.

Розмір та склад чистого грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна» наведено на рисунку 2.1.

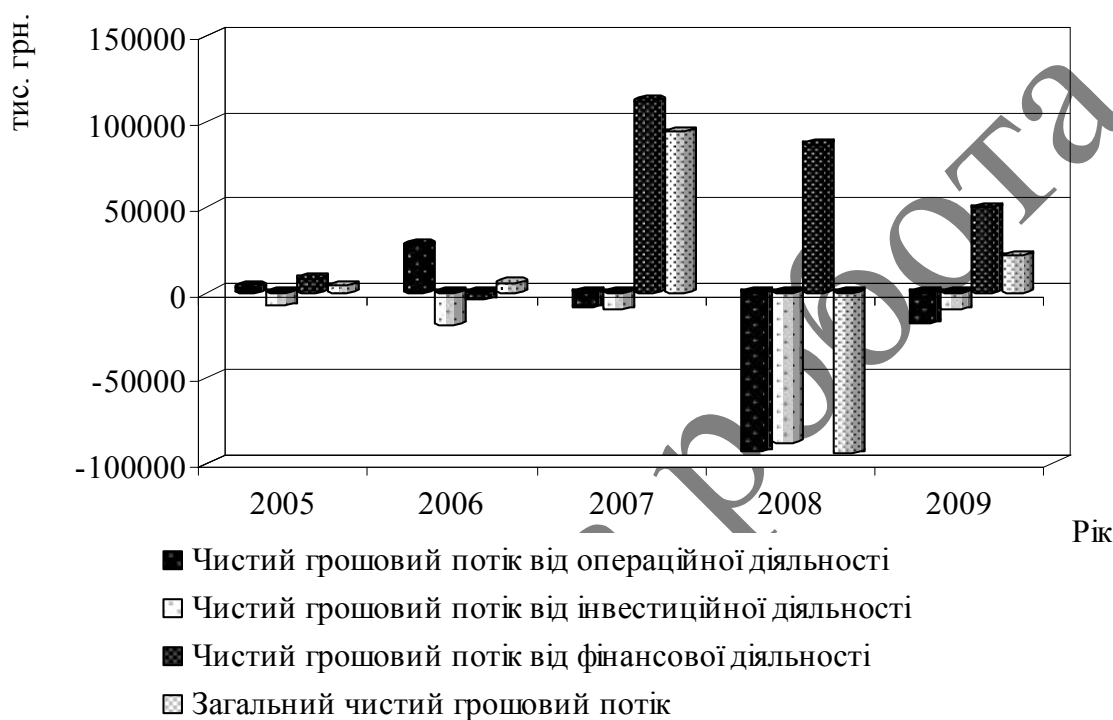

Рисунок 2.1 – Динаміка грошових потоків ЗАТ «Рууккі Україна» за видами діяльності за період 2005 – 2009 рр.

Як видно з рисунку 2.1, розмір грошових потоків за видами діяльності відповідно до даних 2005 – 2009 рр. не має чіткої тенденції. Однак варто зазначити, що, враховуючи виробничі потреби, ЗАТ «Рууккі Україна», незважаючи на нестабільність операційного чистого грошового потоку, має досить стабільні показники чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності. Так, за 2005 р. чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності становив (– 7650,00) тис. грн., а за 2008 р. склав (– 87762,00) тис. грн., тобто підприємство активно здійснює інвестиції за рахунок коштів, отриманих від операційної діяльності, та отриманих позик від материнської компанії.

Здатність генерувати позитивний грошовий потік у 2009 р. виявилася тільки фінансова діяльність: розмір чистого грошового потоку від фінансової діяльності становив 49384,00 тис. грн.

Якщо для узагальнення результатів аналізу структури грошових потоків за видами діяльності як основи управління ними, використати підхід О. Кононенко [33], що базується на розробленій ним моделі визначення якості управління підприємством від структури грошових потоків, то поверхнево можна зробити висновки про не досить належний рівень управління грошовими потоками на підприємстві.

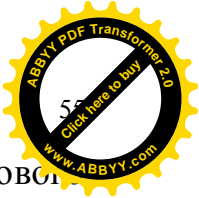
Перелік основних показників, які характеризують збалансованість грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна» наведено в таблиці 2.11.

Таблиця 2.11 – Показники збалансованості руху грошових коштів ЗАТ «Рууккі Україна»

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2005	2006	2007	2008	2009	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку	4,11	0,99	4,34	-2,02	-11,16	-15,27	-9,13
Коефіцієнт «якості» чистого грошового потоку	3,46	2,67	0,20	0,53	-0,55	-4,01	-1,08

Результати розрахунку коефіцієнта достатності грошових коштів показали, що протягом 2005 – 2007 рр. у ЗАТ «Рууккі Україна» було достатньо коштів для покриття витрат на відшкодування капіталу, чистих інвестицій в операційні запаси, оскільки значення даного коефіцієнта знаходиться в межах 1. Значення коефіцієнта «якості» чистого грошового потоку за період 2005 – 2009 рр. зменшилося на 4,01 пункти, що свідчить про погіршення його стану через зменшення частки чистого прибутку в формуванні грошового потоку.

Управління грошовими потоками потребує постійного моніторингу

рівномірності та синхронності формування вхідного та вихідного грошового потоку в розрізі окремих інтервалів часу та оцінки динаміки залишків грошових активів.

У діяльності ЗАТ «Рууккі Україна» мають місце сезонні коливання надходжень та витрачань грошових коштів, що пояснюється особливостями продукції, що випускається, підтвердженням цього є рисунок 2.2.

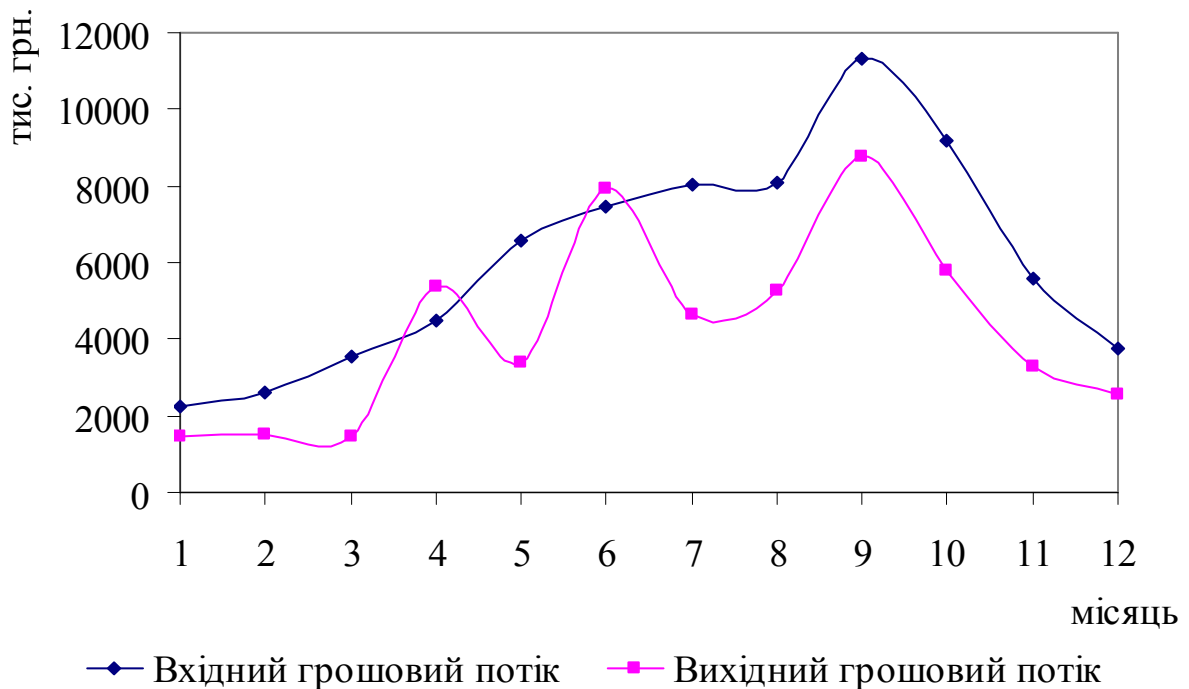

Рисунок 2.2 – Динаміка формування вхідного та вихідного грошових потоків ЗАТ «Рууккі Україна» у 2009 р.

Якість грошового обороту підприємства визначається не лише складом грошових потоків, а й показником ритмічності та синхронності надходження та витрачання грошових коштів.

Дослідження цього аспекту діяльності підприємства проводиться за допомогою системи аналітичних показників, наведених в таблиці 2.12.

За період 2007 – 2009 р. коефіцієнт ліквідності грошового потоку зменшився на 1,03 пункти, що є негативною тенденцією. Проте станом на 2009 р. даний показник дорівнював 1,41, тобто ЗАТ «Рууккі Україна» здатне покрити необхідні витрати грошових коштів позитивним грошовим потоком,

і при цьому нарощує залишок грошових активів на кінець періоду, що сприяє підвищенню коефіцієнта абсолютної ліквідності підприємства.

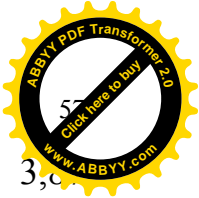
Таблиця 2.12 – Показники ритмічності та синхронності грошових потоків ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2007 – 2009 рр.

Показник	Рік			Відхилення 2009 р. до 2007 р., +/-
	2007	2008	2009	
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	2,44	0,57	1,41	-1,03
Синхронність надходження та витрат грошових потоків	10642,07	8862,01	2253,60	-8388,47
Рівномірність надходження грошових коштів	6312,08	4084,51	2711,31	-3600,77
Рівномірність витрат грошових коштів	1626,22	7737,31	2352,91	726,69
Коефіцієнт синхронності надходження та витрат грошових коштів	1,95	0,49	0,53	-1,43
Коефіцієнт рівномірності надходження грошових коштів	0,48	0,40	0,45	-0,03
Коефіцієнт рівномірності використання грошових коштів	0,30	0,42	0,55	0,25

Результати розрахунків свідчать про достатню нерівномірність надходжень та витрачань грошових коштів за період, що аналізується, що пов'язано із сезонністю діяльності підприємства. ЗАТ «Рууккі Україна» має проблеми з узгодженістю вхідних та вихідних грошових потоків за обсягом та у часі, про що свідчить коефіцієнт синхронності надходжень та витрат грошових коштів. Все це є сигналом загрози втрати платоспроможності, обумовлює необхідність посилення уваги до управління рухом грошових коштів, доцільності розробки спеціальних заходів та інструментів нормалізації грошових потоків.

Наступний етап аналізу грошових потоків підприємства – оцінка його ефективності за допомогою системи показників, які наведені в таблиці 2.13.

З таблиці 2.13 видно, що за період 2005 – 2009 р. значення коефіцієнта ефективності грошового потоку зросло на 0,24 пункти, і це означає, що у 2009 р. 1 гривня грошових виплат забезпечує вже 0,42 грн. чистого грошового потоку замість 0,18 грн. у 2005 р. Коефіцієнт реінвестування

чистого грошового потоку за період 2008 – 2009 р. збільшився на 3,6 пункти, що свідчить про відновлення вкладання грошових інвестицій на заміну активів та розширення виробництва. Станом на 2009 р. на 1 грн. оборотних активів підприємства припадає 0,07 грн. чистого грошового потоку, що на 0,68 грн. більше, ніж у 2008 р.

Таблиця 2.13 – Показники ефективності грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005 – 2009 рр.

Показник	Рік					Відхилення, +/-	
	2005	2006	2007	2008	2009	2009 р. до 2005 р.	2009 р. до 2008 р.
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	0,18	0,15	2,52	-0,43	0,42	0,24	0,85
Коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку	0,70	0,32	81,18	-3,67	0,15	-0,55	3,82
Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів на основі чистого грошового потоку	0,18	0,18	0,89	-0,61	0,07	-0,11	0,68

Отже, здійснивши аналіз збалансованості, синхронності та ефективності управління грошовими потоками ЗАТ «Рууккі Україна» зазначимо, що існують деякі проблеми, які вимагають подальшого вирішення, а саме:

- найбільша питома вага у структурі надходжень належить фінансовій діяльності (у 2009 р. – 69,87 %);
- низька якість сформованого грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна»;
- протягом 2008 – 2009 рр. спостерігалось недостатньо коштів на відшкодування капіталу, на чисті інвестиції в операційні запаси;
- нерівномірність надходжень та витрачань грошових активів;
- за останні 2 роки погіршилася ефективність грошового потоку підприємства тощо.

Таким чином, аналіз грошових потоків ЗАТ «Рууккі Україна» засвідчив, що підприємству необхідно прагнути збільшувати розміри вхідних

грошових потоків від операційної діяльності, так як їх скорочення призводить до: згорання обсягів діяльності, приросту збитковості, погіршення показників ліквідності та платоспроможності, зростання заборгованості перед постачальниками, несвоєчасності розрахунків з оплати праці, зниження рентабельності сукупного, власного капіталу підприємства.

Дипломна робота

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

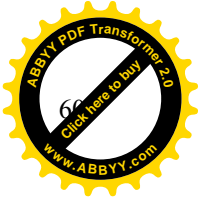
3.1 Вплив синхронізації грошових потоків на ефективність діяльності підприємства

Управління грошовими потоками неможливе без урахування процесів виробництва, тому удосконалення управління грошовими потоками розпочинається з розробки базової стратегії управління фінансово-господарською діяльністю. На ЗАТ «Рууккі Україна» за базову стратегію прийнято збільшення масштабів діяльності. На її основі з урахуванням фінансово-економічного стану підприємства розроблено стратегію управління грошовими потоками, основною задачею якої стало підвищення фінансової стійкості. Досягнення поставленої задачі управління здійснюється шляхом вирішення комплексу оптимізаційних задач, основні з яких наведено на рисунку 3.1.

З рисунку 3.1 випливає, що підвищення фінансової стійкості повинне відбуватися одночасно з поліпшенням інших показників фінансово-господарської діяльності підприємства. Зокрема, у стані грошових потоків необхідно відновити перш за все рівень якості чистого грошового потоку [82].

Тому постає необхідність більш детального вивчення об'єктивних та суб'єктивних факторів, що прямо чи опосередковано впливають на обсяг грошових потоків та на ефективність використання їх в цілому. Це стає можливим у результаті застосування факторного аналізу грошових потоків підприємства, основною задачею якого є моделювання взаємозв'язку між результатом та факторами.

При проведенні аналізу коефіцієнтів ефективності використання грошових потоків особливу увагу необхідно приділяти оцінці впливу різноманітних факторів на зміну розміру коефіцієнта рентабельності чистого

грошового потоку.

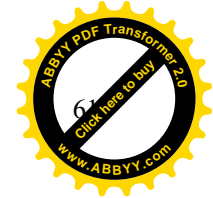
Рисунок 3.1 – Основні задачі, що вирішуються у процесі оптимізації грошових потоків на ЗАТ «Рууккі Україна»

Моделюючи коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку, що є основою для здійснення його факторного аналізу, за допомогою прийомів розширення та подовження, отримуємо шестифакторну систему (формула 3.1):

$$P_{\text{чгп}} = \frac{\left[1 - \left(\frac{3}{B} + \frac{M}{B} + \frac{A}{B} \right) \right] \times \frac{B}{K} \times \frac{\overline{ЧС}}{ЧГП}}{\frac{\overline{ЧС}}{K}} \quad (3.1)$$

де $P_{\text{чгп}}$ – рентабельність чистого грошового потоку (y);

B – виручка від реалізації продукції;

- K – середньорічна вартість капіталу (активів);
- Z – витрати на оплату праці з урахуванням нарахувань на заробітну плату;
- M – матеріальні витрати на виробництво та збут продукції;
- A – сума нарахованої амортизації;
- $\frac{Z}{B}$ – зарплатомісткість продажів (x_1);
- $\frac{M}{B}$ – матеріаломісткість продажів (x_2);
- $\frac{A}{B}$ – амортизаціємісткість продажів (x_3);
- $\frac{B}{K}$ – оборотність капіталу (активів) (x_4);
- $\frac{\overline{ЧС}}{ЧП}$ – частка середнього залишку грошових коштів у загальному обсязі чистого грошового потоку (x_5);
- $\frac{\overline{ЧС}}{K}$ – частка середнього залишку грошових коштів у загальній обсязі вартості капіталу (активів) підприємства (x_6) [58].

Позначивши фактори, які включені до аналітичної моделі, через x , а результативний показник через y , отримаємо факторну модель наступного виду (формула 3.2):

$$y = \frac{[1 - (x_1 + x_2 + x_3)] \times x_4 \times x_5}{x_6} \quad (3.2)$$

Вихідні дані для розрахунку впливу шести факторів ($x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6$) на результативний показник на ЗАТ «Рууккі Україна» наведено в таблиці 3.1. Вплив факторів розраховано методом ланцюгових підстановок.

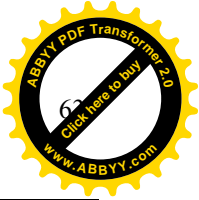
Дані таблиці 3.1 дозволяють зробити висновок, що рентабельність чистого грошового потоку на ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2008 – 2009 рр. збільшилася на 2,4710 пункти, і станом на 2009 р. склала 2,0939, що є позитивною тенденцією. Одним із факторів підвищення ефективності

використання чистого грошового потоку є зменшення частки середнього розміру грошових коштів у загальній вартості капіталу підприємства на 70,76 %, що призвело до збільшення коефіцієнта рентабельності чистого грошового потоку на 0,3189. У результаті збільшення частки середнього розміру грошових коштів у загальному обсязі чистого грошового потоку на 255,31 %, рентабельність збільшилася на 2,2286. На підприємстві також спостерігається позитивний вплив амортизаціємості на рентабельність у розмірі 0,0721.

Таблиця 3.1 – Розрахунок впливу факторів на зміну коефіцієнта рентабельності чистого грошового потоку на ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2008 – 2009 рр.

№ п/п	Показник	Рік		Відхилення, +/-	
		2008	2009	абсолютні, тис. грн.	відносні, %
1	Виручка від реалізації продукції	415770	324814	-90956	-21,88
2	Середньорічна вартість активів (капіталу)	239878	288567	48689	20,30
3	Середня величина залишків грошових коштів	56397	19840	-36557	-64,82
4	Матеріальні витрати	341698	253529	-88169	-25,80
5	Витрати на оплату праці	34716	21994	-12722	-36,65
6	Сума нарахованої амортизації	3715	4458	743	20,00
7	Чистий грошовий потік	-94525	21411	115936	-122,65
8	Зарплатомісткість	0,0835	0,0677	-0,0158	-18,91
9	Матеріаломісткість	0,8218	0,7805	-0,0413	-5,03
10	Амортизаціємісткість	0,0089	0,0137	0,0048	53,60
11	Оборотність активів (капіталу)	1,7333	1,1256	-0,6076	-35,06
12	Частка середнього залишку грошових коштів у загальному обсязі чистого грошового потоку	-0,5966	0,9266	1,5232	-255,31
13	Частка середнього залишку грошових коштів у загальній вартості капіталу	0,2351	0,0688	-0,1664	-70,76
14	Коефіцієнт рентабельності чистого грошового потоку	-0,3771	2,0939	2,4710	-655,34
15	Розрахунок впливу зарплатомісткості на зміну коефіцієнта рентабельності чистого грошового потоку	-1,4688			
16	Розрахунок впливу матеріаломісткості на зміну коефіцієнта рентабельності чистого грошового потоку	- 0,6207			

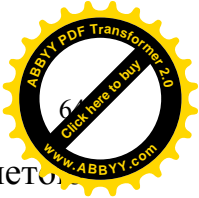
Продовження таблиці 3.1

№ п/п	Показник	Розрахунок
17	Розрахунок впливу амортизаціоємності на зміну коефіцієнта рентабельності чистого грошового потоку	0,0721
18	Розрахунок впливу оборотності капіталу на зміну коефіцієнта рентабельності чистого грошового потоку	1,9410
19	Розрахунок впливу частки середнього залишку грошових коштів у загальному обсязі чистого грошового потоку на зміну коефіцієнта рентабельності чистого грошового потоку	2,2285
20	Розрахунок впливу частки середнього залишку грошових коштів у загальній вартості капіталу на зміну коефіцієнта рентабельності чистого грошового потоку	0,3189
21	Загальна сума впливу факторів	2,4710

На ЗАТ «Рууккі Україна» на рентабельність чистого грошового потоку негативно вплинули фактори зарплатоємності та матеріаломісткості, а саме на $-1,4688$ та $-0,6207$ відповідно.

Позитивними аспектами використання даної факторної моделі є:

- у запропонованій моделі розглядається комплексний вплив індивідуальних та узагальнюючих показників на результативний показник рентабельності грошових потоків підприємства;
- прозорість економічного змісту складових частин моделі та отриманого результату;
- не потрібно додаткового аналізу й обробки вихідної інформації для роботи з моделлю;
- можливість проведення різноманітних розрахунків при прогнозуванні різних видів діяльності організації в сфері політики використання її грошових потоків;
- можливість використання формул для оцінки вибору моделі

управління грошовими потоками організації та їх оптимізації з метою підвищення платоспроможності підприємства.

Платоспроможність підприємства пов'язана із забезпеченням синхронності грошових потоків, тобто збалансованості позитивних та негативних грошових потоків як за обсягом, так і за часом, виходячи з критерію мінімально можливих відхилень значень при надходженні та витрачанні грошових коштів. Для визначення збалансованості грошових потоків, більшість вчених пропонують розраховувати коефіцієнт кореляції ($KK_{гп}$) за формулою (3.3):

$$KK_{гп} = \sum_{i=1}^n \left(\frac{ПГП_i - \overline{ПГП}}{\sigma_{ПГП}} \right) \times \left(\frac{НГП_i - \overline{НГП}}{\sigma_{НГП}} \right) \quad (3.3)$$

де $\overline{ПГП}$ – середня сума вхідного грошового потоку, тис. грн.;

$\overline{НГП}$ – середня сума вихідного грошового потоку, тис. грн.;

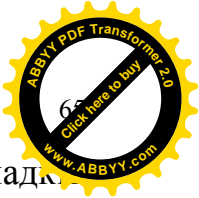
$\sigma_{ПГП}$ – середньоквадратичне стандартне відхилення суми вхідного грошового потоку, тис. грн.;

$\sigma_{НГП}$ – середньоквадратичне стандартне відхилення суми вихідного грошового потоку, тис. грн. [68].

Вихідні дані та розрахунок коефіцієнта кореляції вхідного та вихідного грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна» наведено в додатку Е, а динаміка коефіцієнта кореляції в часі зображена на рисунку 3.2.

З рисунку 3.2 видно, що в цілому протягом 2005 – 2009 рр. грошові потоки за часовими інтервалами синхронізовані, оскільки значення коефіцієнта кореляції близьке до 1. Лише у 2007 р. коефіцієнт кореляції складає $-0,47$, що свідчить про обернену залежність, тобто зростання витрачання грошових коштів супроводжується зменшенням їх надходжень.

Значення коефіцієнта кореляції свідчить про високий рівень платоспроможності підприємства за показником кореляції. Проте, той факт,

що позитивні грошові потоки підприємства в більшості випадків перевищують їхні негативні грошові потоки й коефіцієнт кореляції приймає високі значення, близькі до одиниці, не дає, на наш погляд, можливості з повною впевненістю сказати, що підприємство здійснює раціональне управління грошовими потоками, у результаті чого була досягнута їхня збалансованість, ефективне використання, високий рівень платоспроможності в цілому. Слід зазначити, на нашу думку, що чим ближче значення коефіцієнта кореляції грошових потоків до одиниці й менший розрив коливань між значеннями позитивних і негативних грошових потоків, то це обумовлює зменшення ризику виникнення ситуації неплатоспроможності, оскільки якщо навіть на підприємстві потреба в коштах буде більшою за фактичну наявність, підприємство не зможе витратити грошей більше, ніж чим є в касі, на рахунках у банку. У результаті навіть якщо розрахунки коефіцієнта кореляції покажуть наявність тісного зв'язку між позитивними й негативними грошовими потоками, то це зовсім не буде свідчити про те, що в підприємства достатньо коштів, щоб погасити всі зобов'язання.

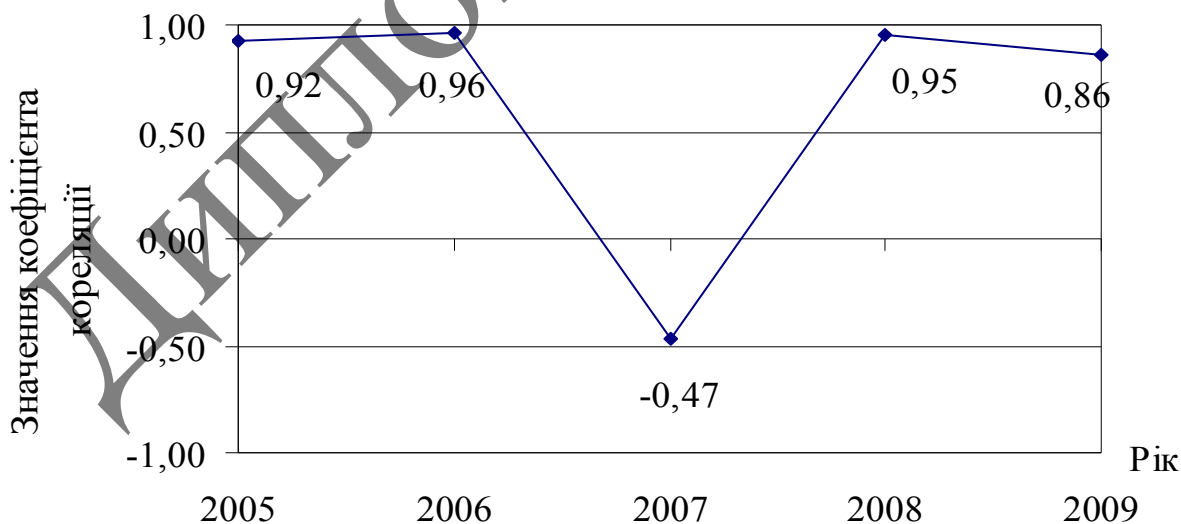
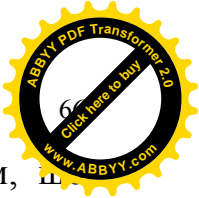

Рисунок 3.2 – Динаміка коефіцієнта кореляції вхідного та вихідного грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005 – 2009 рр.

Практичні дослідження показали, що найважливішим фактором, що здійснює вплив на збалансованість грошових потоків підприємств будь-яких сфер діяльності, є сезонність платежів, характер впливу яких на потреби в грошових коштах на ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2007 – 2009 рр. розраховано через визначення індексу сезонності ($I_{сез}$) на основі методу аналітичного вирівнювання за формулою (3.4):

$$I_{сез} = \left[\sum_{i=1}^n \frac{y}{y'} \times 100 \right] \div n \quad (3.4)$$

- де y – розмір сумарного агрегованого грошового потоку, тис. грн.;
 y' – розрахунковий розмір сумарного агрегованого грошового потоку, тис. грн.;
 n – числові ряди [58].

Розрахунок розміру сумарного агрегованого грошового потоку здійснюється за формулою (3.5):

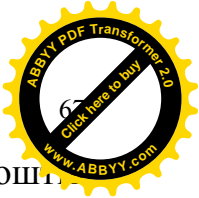
$$y' = a_0 + a_1 \times t \quad (3.5)$$

При цьому a_1 та a_0 розраховуються через систему рівнянь за формулами (3.6, 3.7):

$$\begin{cases} na_0 + a_1 \sum t = \sum y \\ a_0 \sum t + a_1 \sum t^2 = \sum yt \end{cases} \quad (3.6)$$

або

$$\begin{cases} a_0 = \frac{\sum y \sum t^2 - \sum t \sum yt}{n \sum t^2 - (\sum t)^2} \\ a_1 = \frac{n \sum yt - \sum y \sum t}{n \sum t^2 - (\sum t)^2} \end{cases} \quad (3.7)$$

У зв'язку з тим, що надходження та витрачання грошових коштів мають постійну тенденцію до змін руху, нами були розраховані індекси сезонності у розрізі місяців. Це дозволить виявити тенденції зміни грошових потоків у динаміці, спрогнозувати та розробити заходи по управлінню грошовими потоками в часі.

Алгоритм розрахунку індексу сезонності грошових потоків ЗАТ «Рууккі Україна» подано в додатку Ж. Графічно індекс сезонності для підприємства, що досліджується зображено на рисунку 3.3.

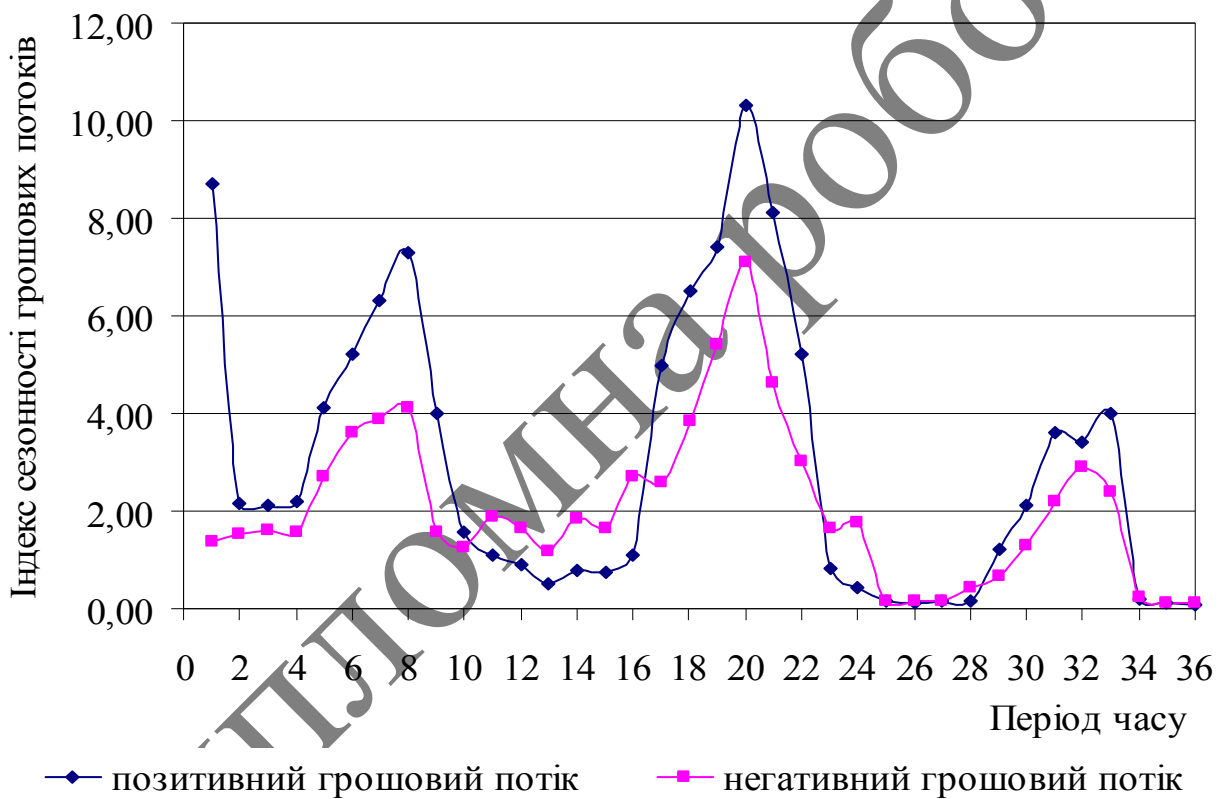
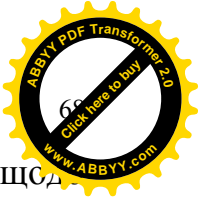

Рисунок 3.3 – Динаміка індексу сезонності грошових потоків ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2007 – 2009 рр. у розрізі місяців

З рисунку 3.3 видно, що в основному в період з квітня по вересень кожного року на ЗАТ «Рууккі Україна» спостерігається збільшення обсягів продажу продукції, що супроводжується значними грошовими надходженнями та витрачанням.

Таким чином, вивчення індексу сезонності грошових потоків

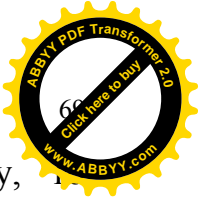
підприємства повинне бути спрямоване на розробку заходів щодо вирівнювання грошових потоків, на згладжування їх обсягів у розрізі окремих інтервалів розглянутого періоду часу, наприклад, поліпшення матеріально-технічної бази, підвищення якості роботи з управління товарно-матеріальними запасами й розрахунками з контрагентами. Це дозволить виявити в певній мірі сезонні й циклічні відмінності у формуванні грошових потоків, паралельно оптимізувати середні залишки коштів і підвищити рівень ліквідності й платоспроможності підприємства.

3.2 Оперативне управління грошовими потоками ЗАТ «Рууккі Україна»

Будь-який бізнес починається за наявності певної суми грошових коштів, що перетворюються в ресурси для виробництва. Після цього в процесі діяльності підприємства грошові кошти використовуються на оплату праці та інші поточні витрати. Сировина і матеріали передаються із запасів у виробництво. Придбання деяких складових, необхідних для виробництва здійснюються в кредит і тимчасово фінансуються через кредиторську заборгованість наперед до погашення її з отриманих потім грошових коштів. У міру виробництва готових виробів вони накопичуються на складі, що збільшує запаси готової продукції.

Якщо підприємство не може своєчасно перетворювати готову продукцію в грошові кошти через реалізацію, то систематичне збільшення запасів призводить як до зменшення залишків грошових коштів, так і сировинних ресурсів. У такому разі брак коштів компенсується або кредитами, або збільшенням власного капіталу. Відповідно такі дії призводять до загострення нестачі коштів і підприємство втрачає змогу своєчасно гасити кредиторську заборгованість.

При реалізації продукції підприємство, як правило, надає кредит своїм

покупцям. У випадку, якщо продукція реалізовувалася за готівку, надходження грошей було б постійним. При реалізації товару в кредит надходження по рахунках відкладається на час обороту дебіторської заборгованості. Як тільки покупці оплачують свої рахунки, їм знову надається кредит. Аналогічно підприємство в міру погашення кредиторської заборгованості знову здійснює нові закупки сировини та матеріалів у постачальників у кредит.

Усі ці операції багаторазово повторюються і супроводжуються грошовими надходженнями та витрачаннями.

Отже, кругообіг капіталу, що включає наведені господарські операції, логічно підводить нас до необхідності розгляду кількісної оцінки фінансової діяльності щодо циркуляції грошових коштів на підприємстві.

Таку оцінку здійснюють за допомогою показника тривалості фінансового циклу, який характеризує середню тривалість між відпливом грошових коштів у зв'язку зі здійсненням поточної виробничої діяльності та їх припливом як результатом виробничо-господарської діяльності.

Для того щоб більш чітко уявити логіку розрахунку цього показника, розглянемо схему трансформації грошових коштів у оборотні активи (рис. 3.4).

З рисунку 3.4 видно, що операційний цикл більшою мірою характеризує виробничо-технологічний аспект діяльності підприємства, а фінансовий цикл – її фінансову компоненту.

На основі схеми нескладно визначити алгоритм розрахунку тривалості фінансового циклу (ФЦ) за формулою 3.8:

$$\text{ФЦ} = O_{\text{ВЗ}} + O_{\text{ДЗ}} - O_{\text{КЗ}} \quad (3.8)$$

де $O_{\text{ВЗ}}$ – оборотність виробничих запасів;

$O_{\text{ДЗ}}$ – оборотність дебіторської заборгованості;

$O_{\text{КЗ}}$ – оборотність кредиторської заборгованості.

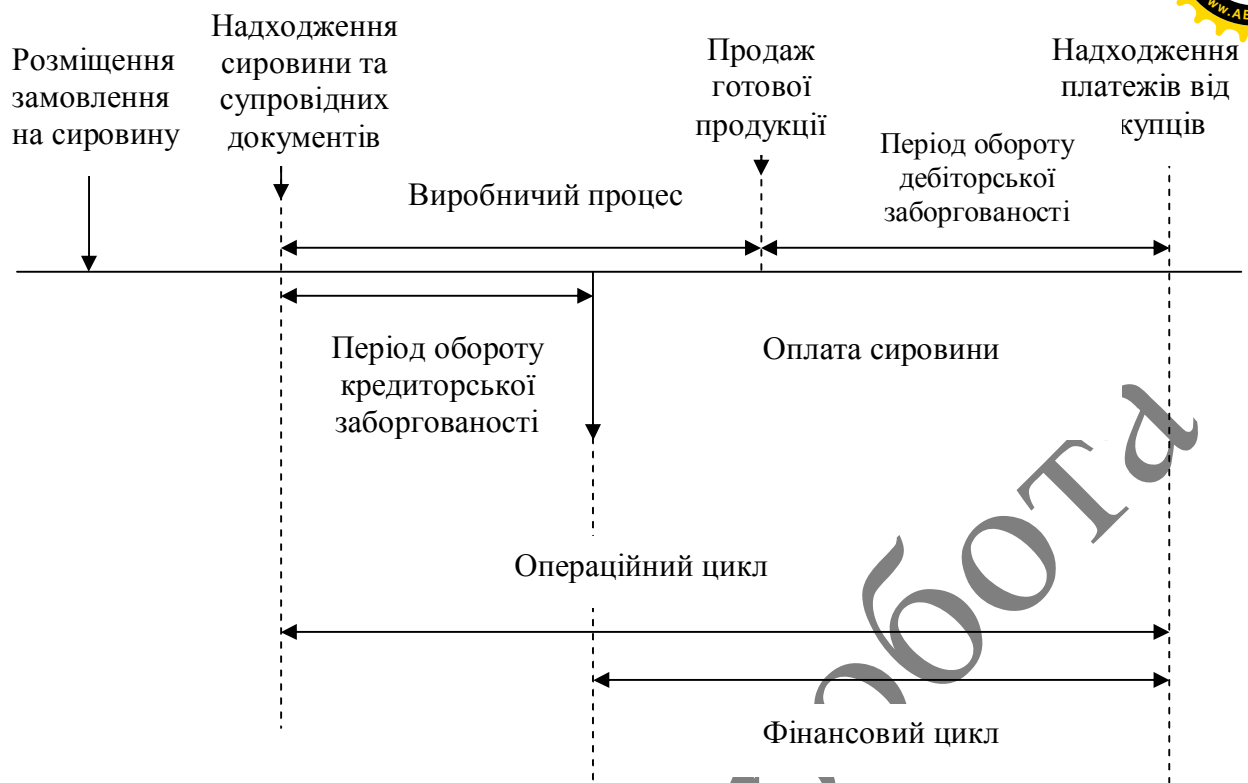

Рисунок 3.4 – Схема трансформації грошових коштів у оборотних активах

Графічне зображення тривалості фінансового циклу для ЗАТ «Рууккі Україна» представлено на рисунку 3.5.

Тривалість фінансового циклу протягом 5-ти років збільшився на 66 днів, що безумовно оцінюється як негативна тенденція. В цілому строк погашення кредиторської заборгованості настає швидше, ніж надходять кошти від продажу запасів та інкасації дебіторської заборгованості. І тому ЗАТ «Рууккі Україна» потребує реалізації комплексу заходів щодо підвищення ефективності управління оборотними активами, позиковими коштами, пошуку резервів зростання діяльності. Тільки у 2006 р тривалість фінансового циклу склала (- 2) дні, тобто надходження грошових коштів від продажу запасів та погашення дебіторської заборгованості відбувається в коротші терміни, ніж настає період погашення кредиторської заборгованості.

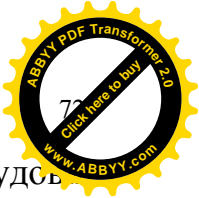
Рисунок 3.5 – Динаміка тривалості фінансового циклу та його елементів для ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005 – 2009 рр.

Наведена схема (рис. 3.4) трансформації грошових коштів в оборотних активах дає змогу визначити внутрішні для підприємства фактори, які впливають на тривалість фінансового циклу. Очевидно, що такими чинниками є:

- оборотність дебіторської заборгованості;
- оборотність виробничих запасів.

Цей факт указує на необхідність здійснення в контексті цього блоку аналітичних процедур аналізу оборотності дебіторської заборгованості і виробничих запасів з метою виявлення причин невинного збільшення тривалості їх обороту, що призводить до збільшення фінансового циклу. Результати саме такого аналізу допоможуть вжити дійових заходів, здатних прискорити оборотність зазначених вище елементів поточних активів.

На практиці широкого розповсюдження набула модель оптимізації дебіторської заборгованості, основними критеріями якої є максимізація

прибутку підприємства та прискорення її оборотності [5]. Для побудови моделі введемо наступні обмеження:

– усі зміни в кредитній політиці підприємства набувають чинності одночасно для всіх замовників, тобто діє лише одна система розрахунків, не припустима робота з одними замовниками по одним умовам, з іншими – по інших;

– усі замовники діляться на групи згідно із кредитними умовами, а саме здійснюється ранжування дебіторів по групах ризику, що пов'язані з можливим виникненням безнадійних боргів. При цьому із числа замовників підприємства необхідно виключити дебіторів з високим рівнем ризику. У процесі моніторингу збирається інформація про контрагентів, яка містить у собі історію розрахунків по раніше виробленій продукції і ритмічності її оплати, строки оплати поставленої продукції, дисципліна в розрахунках, переваги підприємства відносин із замовником, його фінансовий стан тощо. Отримана інформація аналізується підприємством і приймається рішення про надання або відмову в кредиті;

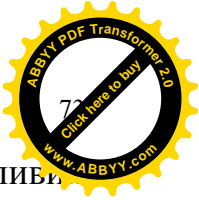
– покупців можна розбити на чотири групи за рівнями ризику. Оцінка кредитного ризику залежно від рівня можливих збитків підприємства може бути наступною:

а) категорія А: фінансово стабільні й дисципліновані покупці. Рівень можливих збитків по угоді від 0 до 5 %. Кредит у цьому випадку можна надавати відразу;

б) категорія Б: стратегічно вигідні покупці. Рівень можливих збитків по угоді – у межах 5 – 15 %. Кредит може бути наданий до певного обсягу, що встановлюється підприємством з дозволом вищого органа;

в) категорія В: економічно ризикові покупці. Рівень можливих збитків по угоді – від 15 до 40 %. Кредит може бути наданий в окремих випадках під заставу майнових і фінансових гарантій з дозволу вищого органа;

г) категорія Г: невиправдано ризикові покупці. Рівень можливих збитків по угоді – більш 40 %. Кредит не може бути наданий.

Після ранжування покупців залежно від ступеню ризику можливі збитків, здійснюється розрахунок наступних показників [58]:

– чистий маржинальний дохід (ЧМД) знаходиться за формулою (3.9):

$$\text{ЧМД} = B_1 \times (1 - \text{Ч}_3) = B_1 - B_{\text{обс}} \quad (3.9)$$

де B_1 – місячна виручка підприємства за звітний період, тис. грн.;

Ч_3 – частка витрат по обслуговуванню боргу у виручці, %;

$B_{\text{обс}}$ – витрати по обслуговуванню боргу, тис. грн.

– додатковий дохід від використання дебіторської заборгованості в якості товарного кредиту (ЧМД') розраховується за формулою (3.10):

$$\text{ЧМД}' = \frac{B_1}{30} \times t_1 \times \frac{i}{360} \times t_1 \quad (3.10)$$

де t_1 – період відстрочки платежу в звітному періоді, дні;

i – річна ставка простого відсотку за банківським кредитом, %.

– загальні витрати фінансування ($B_{\text{фін}}$) обчислюються за формулою (3.11):

$$B_{\text{фін}} = \left[B_1 \times \text{Ч}_{\text{пр}} \times \frac{\text{Ч}_3}{(1 - \text{П}) \div 30} \times t' \times \frac{i}{360} \times t' \right] + \left[(1 - \text{Ч}_{\text{пр}}) \times \frac{B_1}{30} \times \text{Ч}_3 \times t_1 \times \frac{i}{360} \times t_1 \right] \quad (3.11)$$

де $\text{Ч}_{\text{пр}}$ – частка продажів у валовому обсязі з використанням премії у звітному періоді, %;

П – розмір премії для покупця, %;

t' – прогнозний період боргу, дні.

– втрати маржинального доходу у результаті надання премії (ЧМД^п) знаходяться за формулою (3.12):

$$\text{ЧМД}^{\text{п}} = B_1 \times \text{Ч}_{\text{пр}} \times \frac{\Pi}{1 - \Pi} \quad (3.12)$$

– сума операційних витрат і збитків підприємства, які пов'язані зі списанням безнадійних боргів (З_{ДЗ}) розраховується за формулою (3.13):

$$Z_{\text{ДЗ}} = \frac{B_1}{30} \times t_1 \times \text{Ч}_3 \times I = \frac{B_{\text{обс}}}{30} \times t_1 \times I \quad (3.13)$$

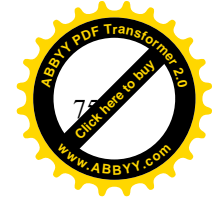
де I – ймовірність виникнення безнадійних боргів у звітному періоді.

– витрати інкасаційної політики у звітному періоді дорівнюють C . Виходячи з того, що сума даних витрат на підприємстві з року в рік змінюється і, в основному, не залежить від розміру виручки та обсягу дебіторської заборгованості, тому величину C необхідно брати як фактичні витрати.

Отже, з урахуванням вищенаведених розрахунків, модель оптимізації дебіторської заборгованості буде обчислюватися за формулою (3.14):

$$\begin{aligned} \text{ЧМД} + \text{ЧМД}^{\text{п}} - B_{\text{фин}} - \text{ЧМД}^{\text{п}} - Z_{\text{ДЗ}} - C = & \left[B_1 \times (1 - \text{Ч}_3) \right] + \left[\frac{B_1}{30} \times t_1 \times \frac{i}{360} \times t_1 \right] - \\ & - \left[\left(B_1 \times \text{Ч}_{\text{пр}} \times \frac{\text{Ч}_3}{(1 - \Pi) \div 30} \times t' \times \frac{i}{360} \times t' \right) + \left((1 - \text{Ч}_{\text{пр}}) \times \frac{B_1}{30} \times \text{Ч}_3 \times t_1 \times \frac{i}{360} \times t_1 \right) \right] - \\ & - \left[B_1 \times \text{Ч}_{\text{пр}} \times \frac{\Pi}{1 - \Pi} \right] - \left[\frac{B_1}{30} \times \text{Ч}_3 \times I \right] - C \rightarrow \max \end{aligned} \quad (3.14)$$

При намаганні підприємства до максимізації прибутку, його безпосередньо витрати в дебіторську заборгованість (В_{ДЗ}) складуть (формула 3.15):

$$B_{ДЗ} = \left[\frac{B_1}{30} \times \mathcal{C}_3 \times t' \right] + \left[(1 - \mathcal{C}_{np}) \times \frac{B_1}{30} \times \mathcal{C}_3 \times t_1 \right] \quad (3.15)$$

Необхідно відмітити, що в якості t_1 , t' використовують розрахункові значення середнього періоду інкасації.

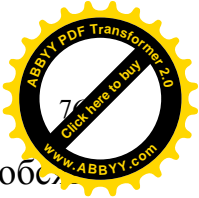
Дана модель оптимізації дебіторської заборгованості носить як аналітичний характер, що дозволяє керівництву підприємства порівняти оптимальні дані з фактичними балансовими, так і стратегічний характер, тобто визначає оптимальний обсяг дебіторської заборгованості відповідно до фінансової звітності з урахуванням прогнозного розміру прибутку.

Застосуємо модель оптимізації дебіторської заборгованості до ЗАТ «Рууккі Україна». Вихідними даними у рамках запропонованої моделі є: $t_1 = t' = 3$ дні, $i = 0,10$ (10 %). Відповідно до проаналізованих умов договорів ЗАТ «Рууккі Україна» з постачальниками, підрядниками, покупцями, замовниками розмір премії доцільно запровадити у розмірі 5 %, а частка продажів у валовому обсязі з використанням премії відповідно до документів внутрішнього розпорядку не повинна перевищувати 64 %, таким чином, $\mathcal{C}_{np} = 0,64$ (64 %), $\Pi = 0,05$ (5 %). Передбачуваний розмір $Z_{ДЗ}$ на рівні 3%.

Нехай $B_1 = x$, $B_{обс} = y$. Коефіцієнт ймовірності виникнення боргів $I = z$, є екзогенною величиною, це зовнішній параметр, що не залежить від діяльності підприємства. Витрати інкасаційної політики $I = \gamma$. Підставляємо в функцію (формула 3.15) відомі величини:

$$\left(x \times \left(1 - \frac{x}{y} \right) + \left(\frac{x \times 3 \times 0,10 \times 3}{30 \times 360} \right) - \left(\left(\frac{x \times 0,64 \times \frac{y}{x} \times 3 \times 0,10 \times 3}{(1 - 0,05) \div 30 \times 360} \right) + \left(\frac{(1 - 0,64) \times x \times \frac{y}{x} \times 3 \times 0,10 \times 3}{30 \times 360} \right) \right) - \left(\frac{x \times 0,64 \times 0,05}{0,95} \right) - \left(\frac{x \times 3 \times \frac{y}{x} \times z}{30} \right) - \gamma \rightarrow \max$$

$$\text{Отримуємо: } \left(\frac{220339}{228000} \times x - y \times \left(\frac{1996057}{1900000} + \frac{z}{10} \right) - \gamma \right) \rightarrow \max$$

За період 2005 – 2009 рр. на ЗАТ «Рууккі Україна» найбільший обсяг прибутку зафіксований у 2007 р. у розмірі 15457 тис. грн., тобто будемо виходити з умови наближеності показника 2007 р. до оптимального. У 2009 р. собівартість виробленої продукції дорівнює 77,09 коп. на 1 грн. виручки від реалізації.

Складаємо систему обмежень (формула 3.16):

$$а) \begin{cases} 0,7709 = y + zx + \gamma \\ y = \gamma + zx \\ x - 0,7709 - y - zx - \gamma = 15457 \end{cases} \quad (3.16)$$

Для простоти розрахунків введемо умовні позначення числових величин:

$$\frac{220339}{228000} = M_1, \left(\frac{1996057}{1900000} + \frac{z}{6} \right) = M_2, 0,7709 = M_3, 15457 = M_4, (0,056 - z) = M_5$$

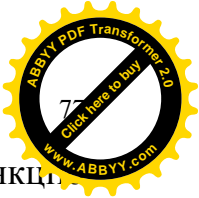
Підставляємо умовні позначення числових величин у функцію та систему обмежень (формула 3.16), отримуємо (формула 3.17, 3.18):

$$M_1 \times x - y \times M_2 - \gamma \rightarrow \max \quad (3.17)$$

$$б) \begin{cases} M_3 \times x = y + z + x + \gamma \\ y = \gamma + z + x \\ M_5 \times x - y - \gamma = M_4 \end{cases} \quad \text{або} \quad \begin{cases} M_3 \times x - y - zx - \gamma = 0 \\ y - zx - \gamma = 0 \\ M_5 \times x - y - \gamma - M_4 = 0 \end{cases} \quad (3.18)$$

Для пошуку невідомих величин скористаємося методом Лагранжа знаходження екстремуму по функції максимізації прибутку (формула 3.16) та отримаємо формулу 3.19:

$$L(x, y, \gamma, \lambda_1, \lambda_2, \lambda_3) = \left(M_1 \times x - M_4 \times y - \gamma + \lambda_1 \times (M_3 \times x - y - \gamma - zx - \gamma) + \lambda_2 \times (y - \gamma - zx) + \lambda_3 \times (M_5 \times x - y - \gamma - M_4) \right) \rightarrow \max \quad (3.19)$$

Знаходимо похідні та підставляємо похідні від змінних у функцію Лагранжа (формула 3.19) і отримуємо систему рівнянь (формула 3.20):

$$\begin{cases} \lambda_1 \times (M_3 - z) + \lambda_3 \times M_5 - \lambda_2 \times z = -M_1 \\ -\lambda_1 + \lambda_2 - \lambda_3 = M_2 \\ -\lambda_1 - \lambda_2 - \lambda_3 = 1 \\ M_3 \times x - y - zx - \gamma = 0 \\ y - \gamma - zx = 0 \\ M_5 \times x - y - \gamma = M_4 \end{cases} \quad (3.20)$$

Знайдемо невідомі величини (x, y) для ЗАТ «Рууккі Україна»:

$$x = -\frac{M_4}{-z - 0,5M_3} = -\frac{15457}{-0,06 - 0,5 \times 0,7709} = 34701,55 \text{ тис. грн.}$$

Відповідно до фінансової звітності за 2009 р. середньомісячна виручка склала 32470,67 тис. грн., що на 6,87 % менше показника, що розрахована за допомогою моделі.

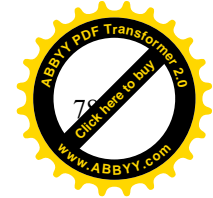
$$y = M_3 \times x - zx - x \times (M_5 - 0,5z) - 0,5M_4 = 0,7099 \times 34701,55 - 0,06 \times 34701,55 + 34701,55 \times 0,034 - 0,5 \times 15457 = 16003,89 \text{ тис. грн.}$$

Середній розмір витрат по дебіторській заборгованості з урахуванням наданої знижки у розмірі 5 % в рамках даної моделі складає:

$$B_{дз} = \frac{34701,55}{30} \times \frac{16003,89}{34701,55} \times 3 + \frac{(1 - 0,64) \times 34701,55 \times 16003,89 \times 3}{30 \times 34701,55} = 3243,45 \text{ тис. грн.}$$

У річному розрахунку виручка від реалізації продукції становить 416419 тис. грн., що на 91605 тис. грн. більше, ніж до застосування моделі. Сумарні річні витрати по обслуговуванню дебіторської заборгованості склали 38921,40 тис. грн. Таким чином, після результату реалізації такої кредитної політики на 1 грн. витрачання грошових коштів припадає 0,82 грн. чистого грошового потоку, що на 0,40 грн. більше, ніж до застосування знижки, що свідчить про результативність управлінських рішень.

Для оптимізації розміру поточного запасу товарно-матеріальних цінностей, що є другим фактором, що впливає на тривалість фінансового циклу, пропонується використання «моделі економічно обґрунтованого

розміру замовлення» (формула 3.20):

$$OPЗ = \sqrt{\frac{2 \times P \times TЗВ}{BЗ}} \quad (3.20)$$

- де $OPЗ_0$ – оптимальний середній розмір партії поставки запасів;
 P – річна потреба в одиницях матеріальних цінностей;
 $TЗВ$ – транспортно-заготівельні витрати;
 $BЗ$ – вартість зберігання одиниці запасів в періоді, що розглядається.

З метою оптимізації запаси підприємства поділимо на два види:

- запаси виробничі (відносяться виробничі запаси);
- запаси товарні (готова продукція, товари).

Результати розрахунків оптимального середнього розміру партії поставки запасів для ЗАТ «Рууккі Україна» наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Розрахунок оптимального середнього розміру партії поставки запасів для ЗАТ «Рууккі Україна» у 2009 р.

Показник	Виробничі запаси	Готова продукція	Товари
Річна потреба в одиницях матеріальних цінностей, (тис. грн.)	34450	15840	14228
Вартість зберігання одиниці запасів, (%)	15	15	15
Транспортно-заготівельні витрати, (тис. грн.)	3011	1426	1426
Оптимальний розмір партії поставки запасів, (тис. грн.)	37189	17354	16448
Оптимальний середній розмір партії поставки запасів, (тис. грн.)	18595	8677	8224

Порівняємо фактичні та планові показники стану запасів підприємства в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Фактичні та планові показники стану запасів ЗАТ «Рууккі Україна», тис. грн.

Показник	2009 р.	Розрахункове значення	Зміна показника
Виробничі запаси	36850	18595	– 18255
Готова продукція	18322	8677	– 9645
Товари	16387	8224	– 8163
Всього	71559	35496	– 36063

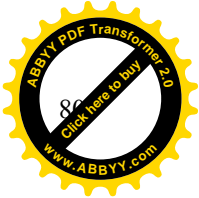
У результаті оптимізації середнього розміру партії замовлення, ЗАТ «Рууккі Україна» отримаємо додаткові економічні вигоди, які подані в табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Економія витрат з урахуванням оптимізації середнього розміру партії замовлення для ЗАТ «Рууккі Україна», тис. грн.

	Показник	Факт	План	Відхилення
1. Матеріальні витрати	виробничі запаси	36850	18595	– 18255
	готова продукція	18322	8677	– 9645
	товари	16387	8224	– 8163
	всього	71559	35496	– 36063
2. Витрати на зберігання запасів	виробничі запаси	3011	1519	– 1492
	готова продукція	1426	675	– 751
	товари	1426	716	– 710
	всього	5963	2910	– 3053
3. Транспортно-заготівельні витрати	виробничі запаси	7370	2789	– 4581
	готова продукція	3664	1302	– 2362
	товари	3277	1234	– 2043
	всього	14311	5324	– 8987

Таким чином, у результаті оптимізації середнього розміру партії замовлення відбувається зменшення матеріальних витрат на суму 36063 тис. грн., витрат на зберігання запасів – на 3053 тис. грн. та транспортно-заготівельних витрат – на 8987 тис. грн. Дані зміни спричинюють зменшення в цілому собівартості реалізованої продукції на 48103 тис. грн., і після проведення оптимізаційних заходів вона складе 202281 тис. грн.

Отже, період повного обороту запасів підприємства та зміна після запропонованих заходів щодо оптимізації розміру замовлення

становитимуть:

$$O_{B3} = \frac{18595 + 8677 + 8244}{202281} \times 360 = 63 \text{ днів}$$

$$\Delta O_{B3} = 63 - 107 = -44 \text{ дні}$$

Період обертання кредиторської заборгованості та його зміна в результаті оптимізації розміру замовлення складуть:

$$O_{K3} = \frac{76187}{202281} \times 360 = 136 \text{ днів}$$

$$\Delta O_{K3} = 136 - 72 = 64 \text{ дні}$$

Період обертання дебіторської заборгованості після проведення її оптимізації та відповідно його скорочення дорівнюватиме:

$$O_{D3} = \frac{31785}{416419} \times 360 = 32 \text{ дні}$$

$$\Delta O_{D3} = 32 - 35 = -3 \text{ дні.}$$

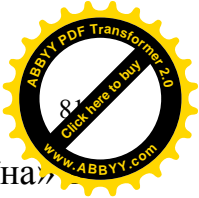
Таким чином, фінансовий цикл підприємства з врахуванням проведеної оптимізації виробничого циклу складе:

$$\PhiЦ = 63 + 32 - 136 = -41 \text{ день}$$

$$\Delta \PhiЦ = -41 - 70 = -111 \text{ днів}$$

Таким чином, проведені заходи щодо оперативного управління рухом грошових коштів на ЗАТ «Рууккі Україна» свідчать про їх ефективність, оскільки тривалість фінансового циклу скоротилася на 111 днів.

Отже, запропоновані заходи оптимізації дозволяють сформувати фінансовий цикл, в якому операційний цикл є меншим періоду обороту кредиторської заборгованості, що свідчить про часовий інтервал, який дозволяє формувати додатній чистий грошовий потік протягом року, своєчасно погашати зобов'язання та нарощувати залишки грошових коштів. Все це в цілому позитивно впливатиме на ліквідність, платоспроможність та фінансову стійкість підприємства.

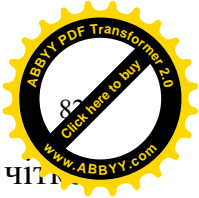
3.3 Оптимізація залишків грошових коштів на ЗАТ «Рууккі Україна» сучасних економічних умовах

У сучасних вітчизняних умовах поступово змінюється відношення до нормування традиційно ненормованих елементів поточних активів. Ідеться про необхідність визначення оптимального розміру грошових коштів на рахунку і в касі, яка, у свою чергу, зумовлена класичним конфліктом, що існує між ліквідністю та дохідністю.

Для розуміння суті цього конфлікту розглянемо взаємозв'язок, що існує, з одного боку, між грошовими активами та ліквідністю, а з другого – між грошовими активами і дохідністю.

Безумовно, якщо величина грошових активів зростає, ліквідність підприємства підвищується, і це є позитивною тенденцією. Однак разом зі збільшенням залишків грошових коштів підприємство втрачає можливість вигідного розміщення тимчасово вільної їх частини та отримання додаткового доходу. Відповідно ефективність діяльності підприємства знижується. Для того щоб підвищити ефективність використання надлишку грошових коштів, підприємство, як правило, здійснює його вкладення в цінні папери або строкові контракти, що, у свою чергу, приводить до загострення проблем, пов'язаних з ліквідністю.

Для ефективного управління грошовими коштами необхідно визначити мінімальну потребу в коштах, що залишаються на розрахунковому рахунку підприємства, що особливо важливо в умовах знецінення національної валюти. З цією метою в роботі розглянуті існуючі моделі управління залишком грошових коштів підприємства, а саме: модель Баумоля, модель Міллера-Орра, модель Стоуна, метод Монте-Карло й модель Е. С. Стоянової. У моделях Баумоля, Міллера-Орра й Стоуна накладні витрати зберігання готівки, тобто відсоток за цінними паперами, від якого відмовляється підприємство, порівнюються з постійними витратами по обміну цінних

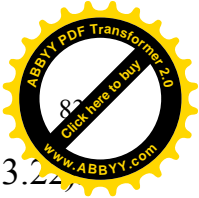

паперів у готівку й навпаки. Проте модель Баумоля передбачає чітке планування потреби в коштах, так само й модель Стоянової, яка ґрунтується на чіткому плані надходжень та витрачань грошових коштів. В умовах нестабільності неможливо точно спрогнозувати грошові надходження та платежі, при цьому найбільш достовірний результат може бути отриманий, якщо підприємство використовує статистичні дані про динаміку залишків грошових коштів за попередні періоди. Отже, найбільше зазначеним вимогам відповідає лише модель Міллера-Орра. Проте ця модель була розроблена для управління коштами на розрахунковому рахунку в умовах розвинутого ринку, як економічного, так і фондового. З огляду на незрозумілість вітчизняного фондового ринку, а також на високий рівень інфляції, дана модель повинна бути перетворена відповідно до економічних умов господарювання в Україні.

Для виявлення найбільш оптимального способу вкладення вільних грошових коштів проаналізовано стан фондового й валютного ринку України. Аналіз ринку цінних паперів (акцій, державних облігацій) дозволяє зробити висновок про те, що в Україні вільні кошти вкладати в цінні папери ризиковано із-за нестабільності їх котирувань і недостатньої ліквідності, яка потрібно при використанні моделі Міллера-Орра. Внески на депозити не забезпечують високої ліквідності вкладених активів у виді обов'язкового зберігання коштів на депозиті протягом певного періоду. Валютний ринок відрізняється високою ліквідністю внесків і найбільшою стабільністю в порівнянні з іншими розглянутими ринками.

Таким чином, запропоновано в періоди з високою інфляцією, що перевищує ставку прибутковості по ліквідних фінансових інструментах, вкладати вільні гривневі кошти на валютний ринок з метою захисту від знецінювання. У періоди з нормальним рівнем інфляції підприємствам рекомендується вибирати ті фінансові інструменти, вкладення в які менш ризиковані.

В умовах економічної нестабільності для визначення залишку

грошових коштів пропонуємо використовувати наступні формули (3.21, 3.22)

$$Z = \sqrt[3]{\frac{3 \times F \times \sigma^2}{4 \times k}} + L \quad (3.21)$$

$$H = 3\sqrt[3]{\frac{3 \times F \times \sigma^2}{4 \times k}} + L = 3Z - 2L \quad (3.22)$$

- де Z – цільовий залишок грошових коштів;
 H – максимальна (верхня) межа залишку грошових коштів;
 L – мінімальна (нижня) межа залишку грошових коштів;
 k – відносна величина альтернативних витрат;
 σ^2 – середньоквадратичне відхилення щоденного обсягу грошового обігу.

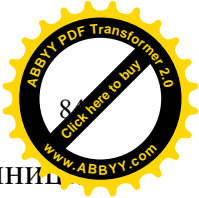
При цьому, Міллер-Орр значення L пропонують прирівнювати до 0.

У таблиці 3.5 наведено порівняння моделей управління залишками грошових коштів.

Таблиця 3.5 – Порівняльна характеристика моделей управління залишками грошових коштів

Значення	Модель Міллера-Орра	Нова модель
Транзакційні витрати	F	$F = (H - Z)K_B = (3Z - Z)K_B = 2ZK_B$ K_B – витрати на конвертацію
Альтернативні витрати	Ставка доходності по фінансовим інструментам (k)	Збиток від знецінення у результаті зберігання гривневих грошових коштів на банківських рахунках або рівень інфляції за період (I)

Замість значення F у новій формулі використано значення $2ZK_B$, що відповідає загальним витратам на конвертацію. Альтернативні витрати в моделі Міллера-Орра представляють собою ставку прибутковості по цінних паперах. В Україні альтернативні витрати можна визначити, як втрати, які

понесе підприємство у зв'язку із знеціненням національної грошової одиниці. Таким чином, рівень інфляції (I) відповідає альтернативним витратам моделі Міллера-Орра. На основі формули (3.21) одержимо формулу (3.23), після спрощення якої маємо формулу (3.24):

$$Z = \sqrt[3]{\frac{3 \times (2 \times Z \times K\sigma) \times \sigma^2}{4I}} \quad (3.23)$$

$$Z = \frac{\sigma}{2} \sqrt{\frac{6 \times K\sigma}{I}} \quad (3.24)$$

Вихідними даними для розрахунку середнього залишку грошових коштів для ЗАТ «Рууккі Україна» є наступні:

- середньоквадратичне відхилення щоденного обсягу грошового обігу дорівнює 253,17 тис. грн.;
- тариф АКБ Райффайзен Банк Аваль на купівлю-продаж валюти на міжбанківському валютному ринку складає 0,55 %;
- середній курс гривні щодо 100 євро – 1086,79;
- рівень інфляції – 12,3 %.

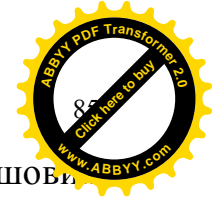
Результати розрахунку визначили, що:

$$Z = \frac{253,17}{2} \times \sqrt{\frac{6 \times 0,055}{0,123 \div 12}} = 227,13 \text{ тис. грн.}$$

$$H = 3Z = 3 \times 227,13 = 681,39 \text{ тис. грн.}$$

Таким чином, підприємству при досягненні залишку на рахунку в розмірі 681,39 тис. грн. доцільно конвертувати гривню в євро на суму 454,26 тис. грн., і одержимо 41798 євро.

Очевидно, що із збільшенням рівня інфляції цільовий залишок і верхня межа грошових коштів зменшаться. Це підтверджують результати розрахунків зазначених показників при різних рівнях інфляції, які подані в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 – Значення цільового залишку та верхньої межі грошових коштів при різних рівнях інфляції

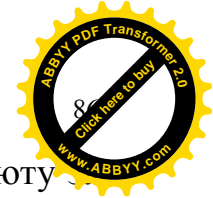
Рівень інфляції, %	Цільовий залишок, тис. грн.	Верхня межа, тис. грн..
13	236,4059	709,2177
15	205,6763	617,0288
17	270,3405	811,0215
19	285,8008	857,4024
20	178,1209	534,3627

Вкладення грошових коштів на валютний депозит забезпечує підприємство найбільшим стабільним прибутком, але, у той же час, суттєво знижує ліквідність засобів. Як відомо, основна мета управління грошовими коштами полягає в знаходженні оптимального співвідношення між прибутковістю й ліквідністю. В умовах невизначеності фондового ринку й негарантованого отримання очікуваних доходів, зниження ліквідності для одержання стабільного прибутку для багатьох підприємств є кращим варіантом між ліквідністю й прибутковістю. Тому, підприємству, що має достатньо стабільний грошовий потік, рекомендується використовувати формулу (3.25) для розрахунків оптимального залишку коштів на рахунку при вкладенні на депозит, де до темпу інфляції необхідно додати ставку прибутковості по валютному депозиту (Д). Тоді цільовий залишок грошових коштів визначається наступним чином:

$$Z = \frac{\sigma}{2} \sqrt{\frac{6 \times K\sigma}{I + D}} \quad (3.25)$$

Якщо ставка відсотка по валютному депозиту складає 10 % річних, тоді маємо:

$$Z = \frac{41798}{2} \sqrt{\frac{6 \times 0,0055}{(0,123 + 0,10) \div 12}} = 27850 \text{ євро.}$$

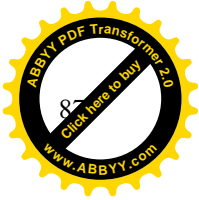
Якщо конвертувати одержану суму 27850 євро в національну валюту вищезазначеним курсом, то отримаємо 302,68 тис. грн., що на 75,54 тис. грн. більше, ніж до вкладання коштів на валютному депозиті.

Отже, при вкладанні грошових коштів на депозит підприємство зазнає найменших збитків від знецінення, але й знижує ліквідність своїх коштів. З огляду на те, що мінімальний термін зберігання коштів на депозиті рівний 1 місяцю, зазначений метод доцільно використовувати разом з бюджетом руху грошових коштів.

Таким чином, ефективне управління грошовими коштами дає можливість приймати певні оптимальні управлінські рішення, які в майбутньому можуть суттєво вплинути на кінцевий результат фінансово-господарської діяльності підприємства. Тобто, управління грошовими потоками – це важливий фінансовий важіль, який забезпечує:

- фінансову рівновагу підприємства в процесі його стратегічного розвитку – визначення рівня взаємозв'язку між різними видами грошових потоків за їх обсягами та в часі;
- ритмічність здійснення операційного процесу підприємства (будь-який перебіг у здійсненні платежів негативно позначається на формуванні виробничих запасів, рівні продуктивності праці, реалізації продукції тощо);
- скорочення потреби у позиковому капіталі;
- прискорення оборотності капіталу (скорочення тривалості операційного циклу, що досягається в процесі ефективного управління грошовими потоками, а також зменшення потреби в капіталі);
- зниження ризику неплатоспроможності підприємства за рахунок синхронізації надходжень і витрат грошових коштів;
- отримання додаткового прибутку за рахунок тимчасово вільних залишків грошових активів тощо.

Отже, впровадження всіх запропонованих заходів дозволить підприємству досягти максимальної ефективності управління грошовими потоками підприємства.

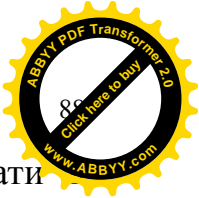

ВИСНОВКИ

Розвиток ринкових відносин в Україні та посилення конкуренції на внутрішньому вітчизняному ринку ставить перед підприємствами проблему підвищення ефективності діяльності та забезпечення фінансової рівноваги в довгостроковій перспективі. Сучасна практика фінансового менеджменту в зарубіжних країнах усе ширше використовує динамічний (або потоковий) підхід до регулювання діяльності господарюючих суб'єктів, який має значні переваги в порівнянні з традиційним статичним. Потокові показники характеризують стан об'єкта дослідження не на конкретний момент часу, а за певний часовий інтервал. Серед найбільш поширених поточкових показників є грошовий потік. Значення та роль грошових потоків для діяльності підприємства зумовлює потребу їх окремого дослідження і глибокого аналізу для підвищення процесу управління ними і підприємством загалом.

На даний час, попри всю важливість, досліджуване питання, на жаль, ще недостатньо висвітлене в науковій і навчально-практичній та економічній літературі. Серед праць авторів, які досліджують дану категорію фінансового менеджменту, спостерігається різноманітність підходів і тлумачень, тому потреба в уточненні та коригуванні її сутності й досі залишається актуальною. Проте проаналізувавши визначення «грошовий потік», які дають вітчизняні та закордонні науковці, вважаємо за необхідне запропонувати наступне: сукупність послідовно розподілених у часі подій, які пов'язані з відокремленим та логічно завершеним фактом зміни власника грошових ресурсів через виконання зобов'язань між економічними агентами (суб'єктами господарювання, державою, домогосподарствами, міжнародними організаціями).

Для потреб управління грошовими потоками підприємства та формування інформаційної бази, яка використовується з метою обґрунтування та прийняття рішення управлінських фінансових рішень, сукупність грошових

потоків, що генеруються суб'єктом господарювання доцільно об'єднати однорідні цілісні групи – види грошових потоків, які класифікуються за такими ознаками як: масштаб обслуговування господарського процесу, метод визначення об'єму грошового потоку, рівень достатності обсягу, безперервність формування та напрям руху грошових коштів.

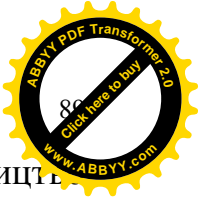
Потреба в формуванні ефективної політики управління грошовими потоками підприємства є незаперечною, як і важливість усвідомлення необхідності розробки теоретичних аспектів її функціонування для апарату фінансового менеджменту підприємств.

Якісне виконання основних функцій управління грошовими потоками можливе за наявності ефективно налагодженого організаційно-економічного механізму – системи взаємопов'язаних між собою елементів, яка визначає і забезпечує реалізацію комплексу заходів на кожному із етапів управління грошовими потоками. В структурі цього механізму виокремлено п'ять основних елементів: методи, важелі, організаційно-правове, інформаційне та програмно-технічне забезпечення.

До основних етапів управління грошовими потоками належать: забезпечення повного і достовірного обліку грошових потоків на підприємстві, аналіз руху грошових коштів за попередній період, оптимізація грошових потоків та фінансовий контролінг.

Політика управління грошовими потоками дозволяє підвищити ступінь фінансової і виробничої гнучкості компанії та покращити оперативне управління з точки зору збалансованості надходжень і видатків грошових коштів; підвищити обсяги продажу та оптимізації затрат за рахунок більших можливостей маневрування ресурсами компанії; підвищити ефективність управління борговими зобов'язаннями та вартістю їх обслуговування; створити надійну базу оцінки ефективності роботи кожного підрозділу компанії; підвищити ліквідність і платоспроможність підприємства.

Об'єктом дослідження виступило ЗАТ «Рууккі Україна», яке

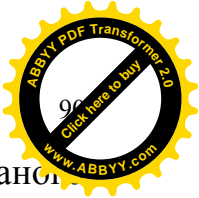
знаходиться в м. Київ та основним видом діяльності якого є виробництво металевих конструкцій. ЗАТ «Рууккі Україна» є дочірнім підприємством фінського концерну Rautaruukki.

За результатами дослідження сформульовані наступні висновки: аналіз загальноекономічних показників господарської діяльності підприємства за період 2005 – 2009 рр. засвідчив динамічний розвиток товариства, що підтверджується розширенням виробничих потужностей, збільшенням обсягу виробництва й реалізації продукції, активним оновленням асортименту продукції та покращенням її якості.

У роботі проведено аналіз фінансового стану ЗАТ «Рууккі Україна», у результаті якого виявлено високий рівень платоспроможності підприємства, залежність суб'єкта господарювання від зовнішніх джерел фінансування та погіршення розрахунково-платіжної дисципліни.

Від обсягів і швидкості руху грошового обігу, ефективності управління ним безпосередньо залежать платоспроможність і ліквідність підприємства. Тому аналіз грошових потоків є основою оцінки і прогнозування платоспроможності підприємства, дає змогу об'єктивніше оцінити його фінансовий стан. Аналіз грошових потоків проводять по підприємству в цілому, а також у розрізі основних видів господарської діяльності і центрах відповідальності.

У роботі проведено оцінку складу та структури грошових потоків підприємства в 2005 – 2009 рр., у результаті якої відзначено збільшення обсягу грошового потоку. Найбільша питома вага у структурі грошового потоку належить фінансовій діяльності (67,84 % у 2009 р). У 2009 році основними джерелами надходжень грошових коштів є залучення позик (67,84 %), надходження в результаті зменшення оборотних активів (5,00 %) та надходження у вигляді відсотків за аванси та позики (7,36 %). Що стосується використання грошових коштів, то основними напрямками є покриття збитку від звичайної діяльності (31,56 %), сплата відсотків за користування позикою (17,42 %) та придбання майна довгострокового характеру (29,79 %).

На ЗАТ «Рууккі Україна» спостерігається низька якість сформованого грошового потоку, оскільки позитивний грошовий потік виникає в результаті фінансової діяльності.

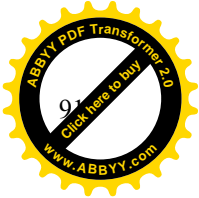
З метою здійснення повного аналізу грошових потоків підприємства нами були розраховані показники руху грошових коштів на ЗАТ «Рууккі Україна».

Оцінка показників руху грошових коштів на ЗАТ «Рууккі Україна» свідчить про недостатній рівень синхронності, рівномірності, збалансованості грошових потоків підприємства. Так, за період 2005 – 2009 рр. коефіцієнт достатності грошових коштів зменшився на 15,27 пункти, що є негативною тенденцією, оскільки у підприємства стало недостатньо коштів для покриття витрат на відшкодування капіталу та чистих інвестицій в операційні запаси. При цьому значення коефіцієнта ефективності грошового потоку зросло на 0,24 пункти, і це означає, що у 2009 р. 1 гривня грошових виплат забезпечує вже 0,42 грн. чистого грошового потоку замість 0,18 грн. у 2005 р.

Розробку основних шляхів удосконалення грошовими потоками ми здійснили на основі оцінки впливу синхронізації грошових потоків на ефективність діяльності підприємства.

У результаті проведеного аналізу руху грошових коштів запропоновано синхронізувати їх за допомогою розрахунку індексу сезонності з метою узгодження вхідних та вихідних грошових потоків за обсягом та в часі.

Для більш детального вивчення об'єктивних та суб'єктивних чинників, що впливають на обсяг руху грошових коштів та на ефективність використання їх в цілому запропоновано застосувати факторний аналіз рентабельності чистого грошового потоку. Результат розрахунку якого засвідчив, що найвагомими факторами підвищення ефективності використання грошового потоку є частка середнього залишку грошових коштів у загальному обсязі чистого грошового потоку та оборотність капіталу підприємства. На рентабельність чистого грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна» негативно вплинули фактори зарплатомісткості та

матеріаломісткості.

З метою оперативного управління грошовими потоками підприємства запропоновано використовувати модель фінансового циклу, тривалість якого показує середній час обороту коштів від моменту оплати за сировину і матеріали до одержання грошей від покупців. У 2009 р. тривалість фінансового циклу ЗАТ «Рууккі Україна» дорівнював 70 днів, тобто підприємство відчуває потребу в коштах для здійснення діяльності з виробництва та реалізації продукції. І тому було запропоновано оптимізувати елементи фінансового циклу. У результаті оптимізації дебіторської заборгованості ЗАТ «Рууккі Україна» термін її погашення зменшився на 3 дні за рахунок збільшення виручки від реалізації продукції на 91605 тис. грн.

З метою мінімізації вкладень в запаси та забезпечення максимально швидкого руху грошових коштів через запаси запропоновано розрахувати економічно обґрунтований розмір замовлення, і який склав для ЗАТ «Рууккі Україна» 35496 тис. грн., що на 36063 тис. грн. менше, ніж до оптимізації.

Запропоновані заходи щодо оперативного управління грошовими потоками підприємства дозволили сформувати додатній чистий грошовий потік та нарощувати залишки грошових коштів. Важливим моментом управління грошовими потоками є розрахунок мінімально необхідної суми грошових активів з урахуванням стану розвитку національної економіки. У роботі розрахований цільовий залишок грошових коштів у розмірі 227,13 тис. грн. І враховуючи зовнішньоекономічну спрямованість ЗАТ «Рууккі Україна» пропонуємо вільні грошові кошти покласти на валютний депозит, що дасть можливість товариству отримати додаткові грошові кошти у обсязі 75,54 тис. грн.

Таким чином, управління грошовими потоками в цілому є важливим елементом фінансової політики підприємства, воно наскрізь охоплює всю систему управління підприємства та впливає на ефективність фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання.

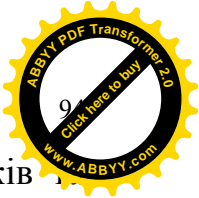

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

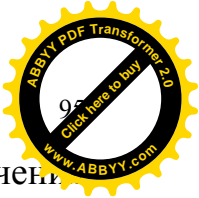
1. Андієць, В. С. Дослідження основних сутнісних характеристик «грошових потоків підприємства» [Текст] / В. С. Андієць // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 8. – С. 167–172.
2. Андієць, В. С. Структурно-логічна схема оптимізації грошових потоків торговельних підприємств [Текст] / В. С. Андієць // Економіка. Фінанси. Право. – 2008. – № 7. – С. 3–6.
3. Ареф'єв, С. О. Місце грошових коштів у системі управління економічною безпекою підприємства [Текст] / С. О. Ареф'єв // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 7. – С. 86–91.
4. Баліцька, В. В. Загальні параметри грошових потоків підприємств України [Текст] / В. В. Баліцька // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 7. – С. 121–127.
5. Батаев, А. А. Финансово-экономический механизм управления дебиторской задолженностью на ремонтных предприятиях МО РФ Ярославского региона : диссертация ... кандидата экономических наук : 08.00.10 / Батаев Андрей Анатольевич. – Ярославль, 2005. – 219 с.
6. Білик, М. Д. Грошові потоки підприємств у мікро- та макроекономічному аспекті [Текст] / М. Д. Білик, С. І. Надточій // Фінанси України. – 2007. – № 6. – С. 133–147.
7. Білик, М. Д. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / М. Д. Білик. – К. : КНЕУ, 2007. – 588 с. – ISBN: 966–574–799–1.
8. Біндасова, Ю. Теоретичні аспекти формування системи управління грошовими потоками підприємства [Текст] / Ю. Біндасова // Научно-технический сборник. – 2007. – № 77. – С. 388–394.
9. Бланк, И. А. Управление денежными потоками [Текст] / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр: Эльга-Н, 2002. – 736 с. – ISBN: 978–966–521–430–4.

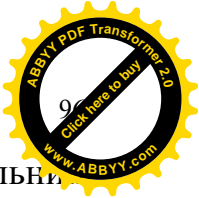
10. Бланк, И. А. Стратегия и тактика управления финансами [Текст] / И. А. Бланк. – К. : МП «ИТЕМ ЛТД», 1996. – 534 с. – ISBN 5–9524–2143–1.
11. Бланк, И. А. Управление финансовой безопасностью [Текст] / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2004. – 784 с. – ISBN 5–901620–62–3.
12. Бондарева, І. О. Управління виробничими запасами на підприємстві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. : спец. 08.06.01 / Бондарева Ірина Олександрівна. – Донецьк, 2003. – 21 с.
13. Бригхем, Ю. Финансовый менеджмент [Текст] / Ю. Бригхем, Л. Гапенски. – СПб. : Экономическая школа, 1997. – 1120 с. – ISBN: 5–900428–31–1.
14. Быков, Е. В. Показатели денежного потока в оценке финансовой устойчивости предприятия [Текст] / Е. В. Быкова // Финансы. – 2000. – № 2. – С. 56–60.
15. Ванькович, Д. В. Організація системного підходу в управлінні грошовими ресурсами [Текст] / Д. В. Ванькович // Регіональна економіка. – 2001. – № 3. – С. 225–231.
16. Варавка, В. В. Аналіз ділової активності як інструмент управління грошовими потоками підприємства [Текст] / В. В. Варавка // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 2. – С. 184–192.
17. Верланов, Ю. Ю. Финансовый менеджмент [Текст] : навч. посіб. / Ю. Ю. Верланів. – М.: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 344 с. – ISBN 966–336–007–0.
18. Воробьева, А. А. Динамическая модель денежных потоков для проекта создания транспортной компании с неопределенным графиком реализации [Текст] / А. А. Воробьева // Аудит и финансовый анализ. – 2008. – № 2. – С. 74–81.
19. Галасюк, В. В. О необходимости использования понятия «условный денежный поток» [Текст] / В. В. Галасюк // Фондовый рынок. – 2000. – № 18. – С. 18–21.

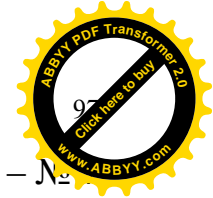
20. Грилицька, А. Математичні моделі оптимізації грошових залишків, аналіз руху грошових коштів [Текст] / Грилицька А. // Економіст. – 2005. – № 9. – С. 50–53.
21. Грідчина, М. В. Управління фінансами акціонерних товариств [Текст] : навчальний посібник / М. В. Грідчина. – К. : А.С.К., 2005. – 384 с. – ISBN 966–539–472–8.
22. Гриценко, Л. Л. Контролінг грошових потоків [Текст] / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, В. В. Роєнко // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 3. – С. 148–154.
23. Губачова, О. П. Деякі аспекти управління рухом грошових коштів та їх вплив на фінансовий стан підприємства [Текст] / О. М. Губачова // Економіка і регіон. – 2005. – № 2. – С. 27–30.
24. Гутова А. В. Управление денежными потоками на предприятии [Текст] / А. В. Гутова // Финансовый бизнес. – 2004. – № 5. – С. 35–43.
25. Деєва, Н. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / Н. М. Деєва, О. І. Дедіков. – К. : ЦУЛ, 2007. – 328 с. – ISBN: 966–364–381–1.
26. Джонс, Э. Деловые финансы [Текст] / Э. Джонс; пер. с англ. – М. : Олимп–Бизнес, 1998. – 416 с. – ISBN: 5–901028–03–1.
27. Жежель, Ю. В. Особенности анализа денежных потоков в современной теории и практике [Текст] / Ю. В. Жужель // Экономика и финансы. – 2008. – № 92. – С. 67–71.
28. Заглада, Р. Контролінг як система ефективного управління підприємством [Текст] / Р. Заглада // Економіка. – 2009. – № 4. – С. 12–15.
29. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [Електронний ресурс] : наказ НБУ від 21.01.2004 р. № 22. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>. – Нормативна база.

30. Капранов, Н. С. Управление денежными потоками с целью увеличения стоимости компании [Текст] / Н. С. Капранов // Аудит и финансовый анализ. – 2007. – № 7. – С. 14–22.
31. Козлюк, А. М. Про розмежування понять «фінансовий» та «грошовий» потоки [Текст] / А. М. Козлюк // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 6. – С. 17–20.
32. Ковалев, А. И. Анализ хозяйственного состояния предприятия [Текст] / А. И. Ковалев. – 3-е изд. – М. : Центр экономики и маркетинга. – 1999. – 510 с. – ISBN: 5–85873–007–9.
33. Коласс, Б. Управление финансовой деятельностью предприятия [Текст] : пер. с франц. под ред. проф. Я. В. Соколова. – М. : ЮНИТИ, 1997. – 576 с. – ISBN: 5–85177–014–7.
34. Кононенко, О. Аналіз фінансової звітності [Текст] : ученик / О. Кононенко. – К. : Издательский дом «Фактор», 2005. – 156 с. – ISBN: 5–8001–0028–4.
35. Контроллинг как инструмент управления предприятием / Е. А. Ананькина, С. В. Данилочкин, Н. Г. Данилочкина и др. ; Под ред. Н. Г. Данилочкиной. – М. : ЮНИТИ, 2002. – 279 с.
36. Коротаева, Н. В. Системный подход к управлению денежными потоками на предприятии [Текст] / Н. В. Коротаева // Вопросы экономических наук. – 2005. – № 6. – С. 112–114.
37. Косов, Т. Д. Проблемы розподілу чистого грошового операційного потоку підприємства на прибуток і амортизацію [Текст] / Т. Д. Косова, Г. Роганова // Економіка України. – 2008. – № 7. – С. 57–65.
38. Костюченко, В. Методичні підходи до консолідації звіту про рух грошових коштів групи [Текст] / В. Костюченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2007. – № 6. – С. 48–57.
39. Кріченець, К. Теоретичні основи контролінгу грошових потоків підприємства [Текст] / К. Кріченець // Наука молода. – 2007. – № 8. – С. 172–175.

40. Крамаренко, Г. О. Фінансовий аналіз і планування [Текст] : навчальний посібник / Г. О. Крамаренко ; Дніпропетровський ун-т економіки та права. – К. : ЦНЛ, 2003. – 224 с. – ISBN: 966–7479–56–0.
41. Крамаренко, Г. О. Фінансовий аналіз : підручник [Текст] / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна . – К. : Центр навч. літератури, 2008. – 392 с. – ISBN: 966–8253–33–7.
42. Крижевская, Е. Ю. Совершенствование методов управления оборотными средствами предприятия в условиях переходной экономики : автореф. на соискание уч. степени канд. экон. наук : 08.00.10 / Крижевская Елена Юрьевна. – Москва, 2000. – 21 с.
43. Литвин, Б. М. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. посіб. /Б. М. Литвин, Стельмах В. М. – К. : «Хай-Тек Прес», 2008. – 336 с. – ISBN 978–966–2143–11–9.
44. Лігоненко, Л. О. Управління грошовими коштами торговельного підприємства [Текст] : навчальний посібник / Л. О. Лігоненко, Г. В. Ковальчук; Мін-во освіти і науки України, Київський держ. торговельно–економ. ун-т. – К. : КДТЕУ, 1998. – 156 с. – ISBN 966–500–192–2.
45. Любенко, Н. М. Фінанси підприємств [Текст] : навчальний посібник / Н. М. Любенко ; Мін-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : ЦУЛ, 2009. – 264 с. – ISBN 978–966–364–923–8.
46. Макарова, А. А. Управление денежными потоками с помощью построения модели финансовго равновесия предприятия и регулирование остатков денежных средств [Текст] / А. А. Макарова // Аудит и финансовый анализ. – 2009. – № 5. – С. 84–93.
47. Мальцев, С. А. Учет и анализ денежных потоков в организациях потребительской кооперации : Дис. ... канд. экон. наук : 08.00.12 / Мальцев Сергей Анатольевич. – Новосибирск, 2003. – 206 с.
48. Мальцев, А. Имитационное моделирование денежных потоков [Текст] /

- А. Мальцев, П. Тимофеев, М. Заева // Рынок ценных бумаг. – 2006. – № 97 – С. 76–79.
49. Матвієць, М. В. Диверсифікація грошових потоків підприємства у контексті його фінансової політики [Текст] / М. В. Матвієць // Науковий вісник НЛТУ. – 2008. – № 18. – С. 232–238.
50. Митяков, О. И. Оптимизация денежных потоков как инструмент кризисного управления предприятием [Текст] / О. И. Митякова // Финансы и кредит. – 2005. – № 30. – С. 45–50.
51. Мицак, О. В. Грошові потоки у системі фінансового управління підприємством [Текст] / О. В. Ступка // Науковий вісник. – 2003. – № 13. – С. 181–183.
52. Мних, Є. В. Економічний аналіз [Текст] : підручник / Є. В. Мних ; Мінво освіти і науки України, Львівський нац. ун-т ім. І.Франка. – К. : ЦНЛ, 2003. – 412 с. – ISBN: 966–574–372–4.
53. Надточій, С. І. Коефіцієнтний аналіз грошових потоків підприємства в аспекті управління ними [Текст] / С. І. Надточій // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 7. – С. 8–12.
54. Надточій, С. І. Практичні рекомендації щодо імплементації та контролінгу результатів прогнозування та бюджетування грошових потоків підприємства [Текст] / С. І. Надточій // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 12. – С. 90–94.
55. Надточій, С. І. Аналіз грошових потоків підприємства з використанням динамічної мультиплікативної оцінки їх ефективності та дослідження їх рядів динаміки як завершальної складової аналізу грошових потоків підприємства в системі управління ними [Текст] / С. І. Надточій // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 8. – С. 82–85.
56. Надточій, С. І. Теоретичні основи грошових потоків підприємства [Текст] / С. І. Надточій // Формування ринкових відносин в Україні. – 2005. – № 12. – С. 83–88.
57. Надточій, С. І. Загальна оцінка грошових потоків підприємства як основа

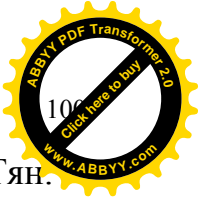

- управління ними [Текст] / С. І. Надточій // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 5. – С. 41–49.
58. Недбайлова, Н. В. Совершенствование оценки денежных потоков и их влияния на финансовую устойчивость (на примере организаций Приморского края) : Дис. ... канд. экон. наук : 08.00.10 / Недбайлова Нина Валерьевна. – Владивосток, 2004. – 273 с.
59. Офіційний сайт ЗАТ «Рууккі Україна» [Електронний ресурс] . – Режим доступу : <http://www.ruukki.com/>. – Назва з екрану.
60. Павлова, Л. Н. Финансовый менеджмент. Управление денежным оборотом предприятия [Текст] : учебник / Л. Н. Павлова. – М. : Банки и биржи : ЮНИТИ, 1995. – 400 с. – ISBN 5–85173–004–8.
61. Павловська, О. В. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / О. В. Павловська, Н. М. Притуляк, Н. Ю. Невмержицька; Мін-во освіти і науки України, КНЕУ. – 2-е вид. – К. : КНЕУ, 2007. – 592 с. – ISBN 966–574–799–1.
62. Панченко, А. І. Узагальнення моделі статистичної оцінки основних показників діяльності підприємства [Текст] / А. І. Панченко // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 133–146.
63. Подольська, В. О. Фінансовий аналіз [Текст] : навчальний посібник / В. О. Подольська, О. В. Яріш ; Мін-во інформатизації України, Полтавський ун-т споживчої кооперації України. – К. : ЦНЛ, 2007. – 488 с.
64. Подоляк, Ю. І. Класична модель економічного розрахунку замовлення [Текст] / Ю. І. Подоляк // Науковий вісник. – 2005. – № 15. – С. 202–205.
65. Поддєрьогін, А. М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства [Текст] / А. М. Поддєрьогін, Я. І. Невмержицький // Фінанси України. – 2007. – № 11. – С. 119–128.
66. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів" [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 31.03.99 №87. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi->

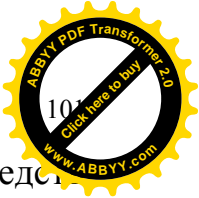

bin/laws/main.cgi. – Назва з екрану.

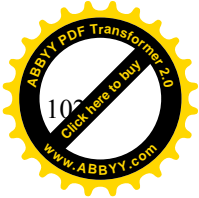
67. Практикум по фінансовому менеджменту [Текст] : под ред. Стояновой Е. С. – М. : Перспектива, 1998. – 140 с. – 5–88045–096–1.
68. Прушківський, В. Г. Теоретичні і прикладні аспекти управління грошовими потоками на підприємстві [Текст] / В. Г. Прушківський, Т. М. Тіховська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – № 3. – С. 36–40.
69. Савицька, Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства [Текст] : навчальний посібник / Г. В. Савицька. – 3–тє видання. – К. : Знання, 2007. – 668 с. – ISBN: 966–346–291–4.
70. Слав'юк, Р. А. Фінанси підприємств [Текст] : навчальний посібник / Р. А. Слав'юк. – 3-є вид., доп. і перероб. – К. : ЦУЛ, 2002. – 460 с. – ISBN 966-7938-51-4.
71. Ступка, Н. М. Окремі аспекти оцінки фінансової стійкості підприємства [Текст] / Н. М. Ступка // Університетські наукові записки. – 2005. – № 4. – С. 348–354.
72. Скворцова, М. В. Управление денежными потоками предприятий строительно–реставрационного комплекса : автореф. на соискание уч. степени канд. экон. наук : 08.00.10 / Скворцова Мария Владимировна. – Санкт–Петербург, 2008. – 18 с.
73. Система розкриття інформації на фондовому ринку України [Електронний ресурс] . – Режим доступу : www.smida.gov.ua. – Назва з екрану.
74. Терещенко, О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч. посібник / О. О. Терещенко. – К. : КНЕУ, 2003. – 554 с.
75. Тімбекова, І. Ш. Математичне моделювання оптимізації грошових потоків підприємства в умовах фінансової кризи [Текст] / І. Ш. Тімбекова // Научно–технический сборник. – 2009. – № 89. – С. 306–311.

76. Тяг, Р. Б. Планирование деятельности предприятий [Текст] / Р. Б. Тяг. К. : МАУП, 1998. – 156 с. – ISBN 5–7763–8694–2.
77. Финансы [Текст] : учеб. пособие / под ред. А. М. Ковалева. – М. : Финансы и статистика, 1999. – 768 с. – ISBN: 5–279–01582–2.
78. Фінансовий аналіз [Текст] : навч. пос. / Мін-во освіти і науки України, Гуманітарний ун-т, Запорізький ін-т держ. та муніципального управління. – К. : ЦНЛ, 2006. – 210 с. ISBN 966–364–153–3.
79. Фінансовий менеджмент [Текст] : навчальний посібник: курс лекцій / за ред. д.е.н., проф. Г. Г. Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2002. – 496 с. – ISBN 966–580–132–5.
80. Фінансовий менеджмент [Текст] : підручник / Мін-во освіти і науки України, КНЕУ; ред. А. М. Поддєрьогін. – К. : КНЕУ, 2005. – 535 с. – ISBN 966–574–671–5.
81. Финансовый менеджмент [Текст] : учебник / ред. Н. Ф. Самсонов. – М. : Финансы : ЮНИТИ, 1999. – 495 с. – ISBN: 5–238–00063–4.
82. Финансовый менеджмент: Теория и практика [Текст] : учебник для вузов / Финансовая академия при правительстве РФ ; ред. Е. С. Стоянова. – 3-е изд. – М. : Перспектива, 1998. – 656 с. – ISBN 5-88045-032-5.
83. Харченко, В. А. Визначення ризику в процесі управління грошовими потоками [Текст] / В. А. Харченко // Економіка і організація управління. – 2008. – № 4. – С. 65–72.
84. Царьков, В. А. Динамические модели экономических систем [Текст] / В. А. Царьков // Аудит и финансовый анализ. – 2005. – № 2. – С. 118–139.
85. Цигилик, І. І. Контролінг в системі управління / І. І. Цигилик, О. І. Мозіль, Н. В. Кірдякіна // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 3. – С. 117–124.
86. Черемушки, С. Оценка финансового состояния компании на основе денежных коэффициентов [Текст] / С. Черемушкин // Финансовый менеджмент. – 2007. – № 5. – С. 11–23.

87. Чуланова, Г. Ю. Концепція движения потоків грошових засобів [Текст] / Г. Ю. Чуланова, М. С. Туровська // Інновації. – 2002. – № 7. – С. 62–66.
88. Школьник, І. О. Фінансовий менеджмент [Текст] : навчальний посібник / І. О. Школьник, І. М. Боярко, Б. І. Сюркало. – С. : Університетська книга, 2009. – 344 с. – ISBN 978–966–680–439–9.
89. Шереметинська, О. В. Аналіз стану обігових засобів на хлібопекарських підприємствах [Текст] / О. В. Шереметинська // Економічний простір. – 2009. – № 24. – С. 300–306.
90. Шик, Л. М. Проблеми управління грошовими потоками підприємства з метою забезпечення його платоспроможності [Текст] / Л. М. Шик // Вісник Запорізького національного університету. – 2008. – № 1. – С. 161–167.
91. Ясишена, В. В. Теоретичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств [Текст] / В. В. Ясишена // Економічний простір. – 2008. – № 16. – С. 123–131.
92. Ясишена, В. В. Сутність грошових потоків підприємств та їх класифікація [Текст] / В. В. Ясишена // Економічний аналіз. – 2008. – № 2. – С. 321–324.
93. Яструбецька, Л. С. Аналіз грошових потоків в системі управління підприємством [Текст] / Л. С. Яструбецька // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Л. Українки. – Луцьк. – 2005. – № 1. – С. 352–357.
94. Яструбецька, Л. С. Місце бюджету руху грошових коштів у системі планування грошових потоків підприємства [Текст] / Л. С. Яструбецька // Галицький економічний вісник. – 2005. – № 1. – С. 108–115.
95. Яструбецька, Л. С. Організаційно-економічний механізм управління грошовими потоками промислових підприємств України : дис... канд. екон. наук: 08.02.03 / Яструбецька Леся Сергіївна. – Львів, 2006. – 244 с.

Додаток А

Рисунок А.1 – Концепція контролінгу грошових потоків на підприємстві

Додаток Б

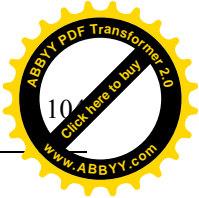
Таблиця Б.1 – Основні показники, які використовуються при аналізі грошових потоків

Показник	Алгоритм розрахунку та умовні позначення
Збалансованість руху грошових коштів	
<p>Коефіцієнт достатності чистого грошового потоку ($K_{\text{дост}}$) визначає достатність генерованого підприємством чистого грошового потоку зі позицій фінансованих ним потреб.</p>	$K_{\text{дост}} = \frac{\text{ЧГП}}{\text{ПК} + \Delta\text{З} + \text{Д}}$ <p>де ЧГП – сума чистого грошового потоку підприємства за аналізований період, тис. грн; ПК – сума погашення довго- і короткострокових кредитів, тис. грн; $\Delta\text{З}$ – приріст виробничих запасів, тис. грн; Д – сума виплачених дивідендів, тис. грн.</p>
<p>Коефіцієнт "якості" чистого грошового потоку ($K_{\text{я}}$) надає узагальнюючу характеристику структури джерел формування чистого грошового потоку.</p>	$K_{\text{я}} = \frac{\text{ЧП} + A_{\text{м}}}{\text{ЧГП}}$ <p>де ЧП – обсяг чистого прибутку, тис. грн.; $A_{\text{м}}$ – сума амортизаційних відрахувань, тис. грн.</p>
Рівномірність та синхронність формування грошового потоку	
<p>Коефіцієнт ліквідності ($K_{\text{лікв}}$) грошового потоку характеризує здатність підприємства покривати необхідні витрати грошових коштів позитивним грошовим потоком у звітному періоді.</p>	$K_{\text{лікв}} = \frac{\text{ПГП}}{\text{НГП}}$ <p>де ПГП – сума валового вхідного грошового потоку, тис. грн.; НГП – сума валового вихідного грошового потоку, тис. грн.</p>
<p>Синхронність надходження та витрат грошових потоків ($C_{\text{гп}}$) показує відповідність у часі та за обсягами надходжень та витрат грошових потоків підприємства</p>	$C_{\text{гп}} = \sqrt{\frac{\sum_{t=1}^n (N_n - V_n)^2}{n}}$ <p>де N – надходження грошових коштів, тис. грн.; V – витрати грошових коштів, тис. грн.; n – кількість днів у періоді.</p>

Продовження таблиці Б.1

Показник

Алгоритм розрахунку та умовні позначення

Рівномірність надходження грошових коштів (P_n) показує як вхідний грошовий потік розподіляється у часі протягом звітного періоду: як щоденний грошовий потік відрізняється від середньоденного

$$P_n = \sqrt{\frac{\sum_{t=1}^n (\bar{N} - N_n)^2}{n}}$$

де \bar{N} – середній розмір надходжень грошових коштів, тис. грн.

Рівномірність витрат грошових коштів (P_v) показує як вихідний грошовий потік розподіляється у часі протягом звітного періоду

$$P_v = \sqrt{\frac{\sum_{t=1}^n (\bar{V} - V_n)^2}{n}}$$

де \bar{V} – середній розмір витрачання грошових коштів, тис. грн.

Коефіцієнт синхронності надходження та витрат грошових коштів (K_c) показує, яку частку становить середнє відхилення між вхідним та вихідним грошовим потоком у загальному вихідному грошовому потоці

$$K_c = \frac{C_{2H}}{\bar{V}}$$

Коефіцієнт рівномірності надходження грошових коштів (K_{pn}) показує частку середнього відхилення вхідного грошового потоку від його середнього значення у обсязі вхідного грошового потоку

$$K_{pn} = \frac{P_n}{\bar{N}}$$

Коефіцієнт рівномірності використання грошових коштів (K_{pv}) показує частку середнього відхилення вхідного грошового потоку від його середнього значення у обсязі вихідного грошового потоку

$$K_v = \frac{P_v}{\bar{V}}$$

Ефективність грошових потоків

Коефіцієнт ефективності грошових потоків ($K_{\text{ефек}}$) визначає результативність управлінських рішень щодо грошових потоків, їх вплив на стан фінансової рівноваги.

$$K_{\text{ефек}} = \frac{ЧГП}{НГП}$$

Продовження таблиці Б.1

Показник

Алгоритм розрахунку та умовні позначення

Коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку ($K_{реінв}$) показує частку грошових інвестицій спрямованих на заміну активів, зростання виробництва.

$$K_{реінв} = \frac{ЧГП - Д}{\Delta PI + \Delta \Phi I}$$

де ΔPI – сума приросту реальних інвестицій підприємства за аналізований період, тис. грн.;

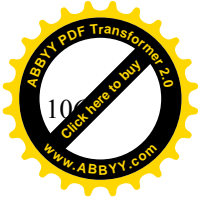
$\Delta \Phi I$ – сума приросту довгострокових фінансових інвестицій підприємства, тис. грн.

Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів ($K_{еф.ОА}$) на основі чистого грошового потоку характеризує розмір чистого грошового потоку, що генерується 1 гривнею оборотних активів підприємства

$$K_{еф.ОА} = \frac{ЧГП}{ОА}$$

де $ОА$ – розмір оборотних активів, тис. грн..

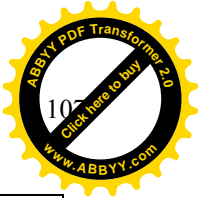
ДИПЛОМНА РОБОТА

Додаток В

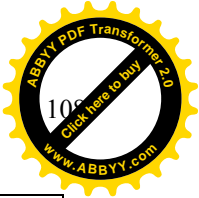
Баланс на 31.12.2005

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	10	331	318
первісна вартість	11	710	1 050
накопичена амортизація	12	379	732
Незавершене будівництво	20	0	0
Основні засоби:			
залишкова вартість	30	8 935	12 660
первісна вартість	31	16 316	21 826
знос	32	7 381	9 166
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	40	0	0
інші фінансові інвестиції	45	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	50	0	0
Відстрочені податкові активи	60	331	1 517
Інші необоротні активи	70	44	308
Усього за розділом I	80	9 641	14 803
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	7 044	7 951
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	0	0
незавершене виробництво	120	0	0
готова продукція	130	1 768	1 926
товари	140	2 955	2 831
Векселі одержані	150	30	15
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	2 104	2 968
первісна вартість	161	2 682	3 297
резерв сумнівних боргів	162	578	329
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	1 218	1 022
за виданими авансами	180	0	3
з нарахованих доходів	190	0	0
із внутрішніх розрахунків	200	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	3 840	1 483
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
в національній валюті	230	365	4 292
в іноземній валюті	240	82	21
Інші оборотні активи	250	11	34
Усього за розділом II	260	19 417	22 546
III. Витрати майбутніх періодів	270	184	9
Баланс	280	29 242	37 358
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2 192	2 192
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	0	0
Резервний капітал	340	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	5 452	16 450
Неоплачений капітал	360	0	0
Вилучений капітал	370	0	0
Усього за розділом I	380	7 644	18 642
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	0	11 328
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	0	11 328
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	0	0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	0	615
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	18 231	1 604
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	3 298	4 485
з бюджетом	550	65	667
з позабюджетних платежів	560	0	0
зі страхування	570	0	0
з оплати праці	580	0	0
з учасниками	590	0	0
із внутрішніх розрахунків	600	0	0

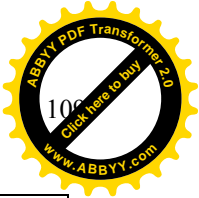

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Інші поточні зобов'язання	610	4	17
Усього за розділом IV	620	21 598	7 388
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	29 242	37 358

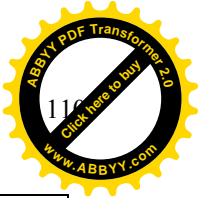
Баланс на 31.12.2006

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	10	318	278
первісна вартість	11	1 050	898
накопичена амортизація	12	732	620
Незавершене будівництво	20	0	0
Основні засоби:			
залишкова вартість	30	12 660	12 745
первісна вартість	31	21 826	24 400
знос	32	9 166	11 655
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	40	0	14 500
інші фінансові інвестиції	45	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	50	0	0
Відстрочені податкові активи	60	1 517	3 009
Інші необоротні активи	70	308	164
Усього за розділом I	80	14 803	30 696
II. Оборотні активи			
Запаси:			
виробничі запаси	100	7 951	11 394
тварини на вирощування та відгодівлі	110	0	0
незавершене виробництво	120	0	0
готова продукція	130	1 926	2 231
товари	140	2 831	4 145
Векселі одержані	150	15	32
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	2 968	5 498
первісна вартість	161	3 297	5 872
резерв сумнівних боргів	162	329	374
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	1 026	1 865

Продовження додатку В

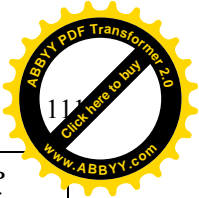
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
за виданими авансами	180	0	0
з нарахованих доходів	190	0	0
із внутрішніх розрахунків	200	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	1 482	2 224
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	4 292	8 783
в іноземній валюті	240	21	989
Інші оборотні активи	250	34	27
Усього за розділом II	260	22 546	37 188
III. Витрати майбутніх періодів	270	9	39
Баланс	280	37 358	67 923
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2 192	2 192
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	0	0
Резервний капітал	340	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	16 450	28 043
Неоплачений капітал	360	0	0
Вилучений капітал	370	0	0
Усього за розділом I	380	18 642	30 235
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	8 360	4 656
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	8 360	4 656
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	0	0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	3 583	4 656
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	1 604	15 241
Поточні зобов'язання за розрахунками:			

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
з одержаних авансів	540	4 485	11 068
з бюджетом	550	667	2 056
з позабюджетних платежів	560	0	0
зі страхування	570	0	0
з оплати праці	580	0	0
з учасниками	590	0	0
із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	17	11
Усього за розділом IV	620	10 356	33 032
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	37 358	67 923
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2 192	2 192
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	0	0
Резервний капітал	340	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	16 450	28 043
Неоплачений капітал	360	0	0
Вилучений капітал	370	0	0
Усього за розділом I	380	18 642	30 235
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	8 360	4 656
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	8 360	4 656
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	0	0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	3 583	4 656
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	1 604	15 241
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	4 485	11 068
з бюджетом	550	667	2 056

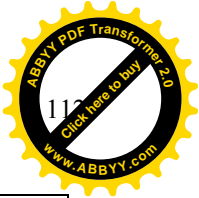
Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
з позабюджетних платежів	560	0	0
зі страхування	570	0	0
з оплати праці	580	0	0
з учасниками	590	0	0
із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	17	11
Усього за розділом IV	620	10 356	33 032
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	37 358	67 923

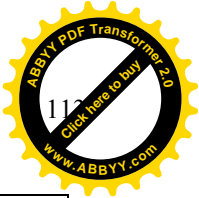
Баланс на 31.12.2007 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
- залишкова вартість	010	278	250.5
- первісна вартість	011	898	1118.9
- накопичена амортизація	012	(620)	(868.4)
Незавершене будівництво	020	0	0
Основні засоби:			
- залишкова вартість	030	12745	11415,3
- первісна вартість	031	24400	25337,5
- знос	032	(11655)	(13920.4)
Довгострокові біологічні активи:			
- справедлива (залишкова) вартість	035	0	0
- первісна вартість	036	0	0
- накопичена амортизація	037	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	14500	14500
- інші фінансові інвестиції	045	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0	0
Відстрочені податкові активи	060	3009	5681
Інші необоротні активи	070	164	6935.9
Усього за розділом I	080	30696	38782.7
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	11394	21276.3
Поточні біологічні активи	110	0	0
Незавершене виробництво	120	0	0
Готова продукція	130	2231	4913.7
Товари	140	4145	10913.2
Векселі одержані	150	32	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
- чиста реалізаційна вартість	160	5498	6885.7

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
- первісна вартість	161	5872	7338.5
- резерв сумнівних боргів	162	(374)	(452.8)
Дебіторська заборгованість за рахунками:			
- за бюджетом	170	1865	3916.1
- за виданими авансами	180	0	0
- з нарахованих доходів	190	0	0
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	2224	21863.2
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
- в національній валюті	230	8783	13514.6
- в іноземній валюті	240	989	90143.4
Інші оборотні активи	250	27	29.1
Усього за розділом II	260	37188	173455.3
III. Витрати майбутніх періодів	270	39	313.1
Баланс	280	67923	212551.1
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2192	26192.4
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	0	0
Резервний капітал	340	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	28043	43499.6
Неоплачений капітал	360	0	0
Вилучений капітал	370	0	0
Усього за розділом I	380	30235	69692
II. Забезпечення наступних виплат та платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Сума страхових резервів	415	0	0
Сума часток перестраховиків у страхових резервах	416	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	4656	92743.3
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	4656	92743.3
IV. Поточні зобов'язання			

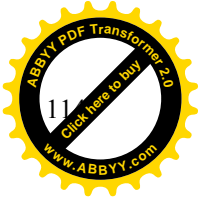

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Короткострокові кредити банків	500	0	0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	4656	5193.6
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	15241	16939.9
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
- з одержаних авансів	540	11068	23059.7
- з бюджетом	550	2056	4891.7
- з позабюджетних платежів	560	0	0
- зі страхування	570	0	0
- з оплати праці	580	0	0
- з учасниками	590	0	0
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	11	30.9
Усього за розділом IV	620	33032	50115.8
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	67923	212551.1

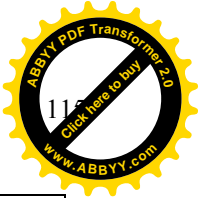
Баланс на 31.12.2008 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
- залишкова вартість	010	251	348
- первісна вартість	011	1119	1549
- накопичена амортизація	012	(868)	(1201)
Незавершене будівництво	020	0	87381
Основні засоби:			
- залишкова вартість	030	11416	28234
- первісна вартість	031	25336	50694
- знос	032	(13920)	(22460)
Довгострокові біологічні активи::			
- справедлива (залишкова) вартість	035	0	0
- первісна вартість	036	0	0
- накопичена амортизація	037	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	14500	14500
- інші фінансові інвестиції	045	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0	0

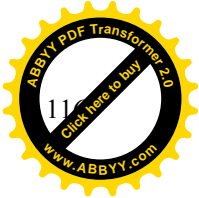
Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості	055	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	056	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	057	(0)	(0)
Відстрочені податкові активи	060	5681	2111
Гудвіл	065	0	0
Інші необоротні активи	070	6936	0
Гудвіл при консолідації	075	0	0
Усього за розділом I	080	38784	132574
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	21276	42336
Поточні біологічні активи	110	0	0
Незавершене виробництво	120	0	0
Готова продукція	130	4913	20894
Товари	140	10913	14706
Векселі одержані	150	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
- чиста реалізаційна вартість	160	6886	13141
- первісна вартість	161	7339	14477
- резерв сумнівних боргів	162	(453)	(1336)
Дебіторська заборгованість за рахунками:			
- за бюджетом	170	3916	23562
- за виданими авансами	180	0	1518
- з нарахованих доходів	190	0	0
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	21863	8687
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
- в національній валюті	230	13515	2921
- у т.ч. в касі	231	0	0
- в іноземній валюті	240	90144	6213
Інші оборотні активи	250	29	73
Усього за розділом II	260	173455	134051
III. Витрати майбутніх періодів	270	313	579
IV. Необоротні активи та групи вибуття	275	0	0
Баланс	280	212552	267204
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	26192	37192
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0

Продовження додатку В

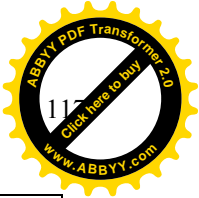
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Інший додатковий капітал	330	0	0
Резервний капітал	340	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	43500	27481
Неоплачений капітал	360	0	0
Вилучений капітал	370	0	0
Накопичена курсова різниця	375	0	0
Усього за розділом І	380	69692	64673
ІІ. Забезпечення наступних виплат та платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Сума страхових резервів	415	0	0
Сума часток перестраховиків у страхових резервах	416	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом ІІ	430	0	0
ІІІ. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	92743	135693
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0	233
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом ІІІ	480	92743	135926
ІV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	0	0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	5194	27139
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	16940	6189
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
- з одержаних авансів	540	23060	10180
- з бюджетом	550	4892	35
- з позабюджетних платежів	560	0	0
- зі страхування	570	0	80
- з оплати праці	580	0	156
- з учасниками	590	0	0
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	31	22826
Усього за розділом ІV	620	50117	66605
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	212552	267204

Продовження додатку В

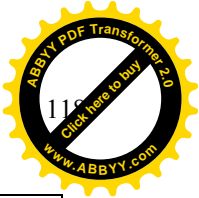
Баланс на 31.12.2009

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
- залишкова вартість	010	348	383
- первісна вартість	011	1549	1704
- накопичена амортизація	012	(1201)	-1321
Незавершене будівництво	020	87381	0
Основні засоби:			
- залишкова вартість	030	28234	156216
- первісна вартість	031	50694	191906
- знос	032	(22460)	-35690
Довгострокові біологічні активи::			
- справедлива (залишкова) вартість	035	0	0
- первісна вартість	036	0	0
- накопичена амортизація	037	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	14500	14500
- інші фінансові інвестиції	045	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	0	0
Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості	055	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	056	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	057	(0)	(0)
Відстрочені податкові активи	060	2111	1924
Гудвіл	065	0	0
Інші необоротні активи	070	0	0
Гудвіл при консолідації	075	0	0
Усього за розділом I	080	132574	171099
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	42336	36850
Поточні біологічні активи	110	0	0
Незавершене виробництво	120	0	0
Готова продукція	130	20894	18322
Товари	140	14706	16387
Векселі одержані	150	0	0
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
- чиста реалізаційна вартість	160	13141	19773
- первісна вартість	161	14477	21823
- резерв сумнівних боргів	162	(1336)	-2050
Дебіторська заборгованість за рахунками:			
- за бюджетом	170	23562	15980

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
- за виданими авансами	180	1518	1865
- з нарахованих доходів	190	0	0
- із внутрішніх розрахунків	200	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	8687	12012
Поточні фінансові інвестиції	220	0	0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
- в національній валюті	230	2921	3690
- у т.ч. в касі	231	0	0
- в іноземній валюті	240	6213	11265
Інші оборотні активи	250	73	89
Усього за розділом II	260	134051	136233
III. Витрати майбутніх періодів	270	579	673
IV. Необоротні активи та групи вибуття	275	0	0
Баланс	280	267204	309929
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	37192	37192
Пайовий капітал	310	0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0	0
Інший додатковий капітал	330	0	0
Резервний капітал	340	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	27481	11230
Неоплачений капітал	360	(0)	(0)
Вилучений капітал	370	(0)	(0)
Накопичена курсова різниця	375	0	0
Усього за розділом I	380	64673	48422
Частка меншості	385	0	0
II. Забезпечення наступних виплат та платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	0	0
Інші забезпечення	410	0	0
Сума страхових резервів	415	0	0
Цільове фінансування	420	0	0
Усього за розділом II	430	0	0
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	135693	185320
Відстрочені податкові зобов'язання	460	233	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	0	0
Усього за розділом III	480	135926	185320
IV. Поточні зобов'язання			

Продовження додатку В

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Короткострокові кредити банків	500	0	0
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	27139	33190
Векселі видані	520	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	6189	8565
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
- з одержаних авансів	540	10180	13587
- з бюджетом	550	35	650
- з позабюджетних платежів	560	0	0
- зі страхування	570	80	0
- з оплати праці	580	156	0
- з учасниками	590	0	0
- із внутрішніх розрахунків	600	0	0
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу	605	0	0
Інші поточні зобов'язання	610	22826	20195
Усього за розділом IV	620	66605	76187
V. Доходи майбутніх періодів	630	0	0
Баланс	640	267204	309929

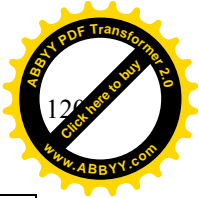
ДИПЛОМ

Додаток Г

Звіт про фінансові результати за 2005 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт,)	10	176 531	137 164
Податок на додану вартість	15	(29 423)	(22 760)
Акцизний збір	20	(0)	(0)
Інші вирахування з доходу	30	(0)	(0)
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	35	147 108	114 404
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	40	(108 779)	(82 830)
Валовий:			
прибуток	50	38 329	31 574
збиток	55	(0)	(0)
Інші операційні доходи	60	6 321	3 893
Адміністративні витрати	70	(10 241)	(11 286)
Витрати на збут	80	(18 428)	(11 030)
Інші операційні витрати	90	(2 051)	(5 542)
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	13 930	7 609
збиток	105	(0)	(0)
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	21	12
Інші доходи	130	86	901
Фінансові витрати	140	(167)	(44)
Втрати від участі в капіталі	150	(0)	(0)
Інші витрати	160	(41)	(522)
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	13 829	7 956
збиток	175	(0)	(0)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	2 913	2 692
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
прибуток	190	10 916	5 264
збиток	195	(0)	(0)
Надзвичайні:			
доходи	200	82	17
витрати	205	(0)	(0)
Податки з надзвичайного прибутку	210	0	0
Чистий:			
прибуток	220	10 998	5 281
збиток	225	(0)	(0)

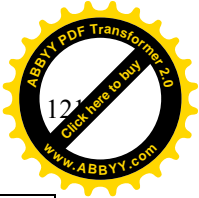

Продовження додатку Г

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	230	16 913	13 352
Витрати на оплату праці	240	6 917	5 300
Відрахування на соціальні заходи	250	2 449	1 570
Амортизація	260	2 388	2 094
Інші операційні витрати	270	2 051	5 542
Разом	280	30 718	27 858
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	300	5 481	5 481
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	5 481	5 481
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	2,006	0,964
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	2,006	0,964

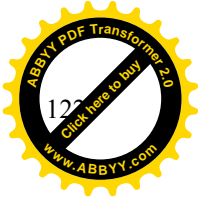
Звіт про фінансові результати за 2006 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт)	10	249 125	176 529
Податок на додану вартість	15	(41 495)	(29 423)
Акцизний збір	20	(0)	(0)
Інші вирахування з доходу	30	(0)	(0)
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	35	207 630	147 106
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	40	(153 087)	(108 779)
Валовий:			
прибуток	50	54 543	38 327
збиток	55	(0)	(0)
Інші операційні доходи	60	4 170	6 321
Адміністративні витрати	70	(13 512)	(10 239)
Витрати на збут	80	(23 276)	(18 428)
Інші операційні витрати	90	(5 230)	(2 051)
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	100	16 695	13 930
збиток	105	(0)	(0)
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	57	21

Продовження додатку Г

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період	
Інші доходи	130	94	86	
Фінансові витрати	140	(455)	(167)	
Втрати від участі в капіталі	150	(0)	(0)	
Інші витрати	160	(12)	(40)	
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:				
прибуток	170	16 379	13 830	
збиток	175	(0)	(0)	
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	4 789	2 914	
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	0	0	
Фінансові результати від звичайної діяльності:				
прибуток	190	11 590	10 916	
збиток	195	(0)	(0)	
Надзвичайні:				
доходи	200	3	82	
витрати	205	(0)	(0)	
Податки з надзвичайного прибутку	210	0	0	
Чистий:				
прибуток	220	11 593	10 998	
збиток	225	(0)	(0)	
Матеріальні затрати	230	20 520	16 913	
Витрати на оплату праці	240	9 919	6 917	
Відрахування на соціальні заходи	250	3 357	2 449	
Амортизація	260	2 992	2 388	
Інші операційні витрати	270	5 230	2 051	
Разом	280	42 018	30 718	
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період	
	1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	0	0	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	0	0	
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	0	0	
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	0	0	
Дивіденди на одну просту акцію	340	0	0	

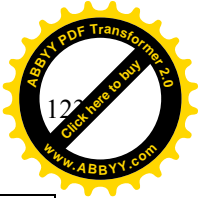

Продовження додатку Г

Звіт про фінансові результати за 2007 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10	334769.8	249125.0
Податок на додану вартість	15	-55447	-41495
Акцизний збір	20	0	0
Інші вирахування з доходу	30	0	0
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	35	279232.8	207630
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	40	(202638.9)	(153087)
Валовий прибуток:			
- прибуток	050	76593.9	54543
- збиток	055	(0)	(0)
Інші операційні доходи	060	20229.7	4170
Адміністративні витрати	070	(17075)	(13512)
Витрати на збут	080	(33931.3)	(23276)
Інші операційні витрати	090	(21856.6)	(5230)
Фінансові результати від операційної діяльності:			
- прибуток	100	23960.7	16695
- збиток	105	(0)	(0)
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	1496.5	57
Інші доходи	130	31.8	94
Фінансові витрати	140	(2278.5)	(455)
Втрати від участі в капіталі	150	(0)	(0)
Інші витрати	160	(6.7)	(12)
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
- прибуток	170	23203.8	16379
- збиток	175	(0)	(0)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	(7747.2)	(4789)
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
- прибуток	190	15456.8	11590
- збиток	195	0	0
Надзвичайні:			
- доходи	200	0	3
- витрати	205	(0)	(0)
Податки з надзвичайного прибутку	210	(0)	(0)
Чистий:			
- прибуток	220	15456.6	11593
- збиток	225	(0)	(0)

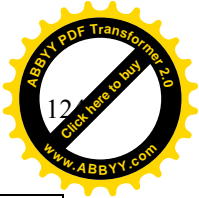

Продовження додатку Г

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	230	29903.9	20520
Витрати на оплату праці	240	13262.3	9919
Відрахування на соціальні заходи	250	4801	3357
Амортизація	260	3039.1	2992
Інші операційні витрати	270	21856.6	5230
Разом	280	72862.9	42018
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	0	0
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	0	0
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	340	0	0

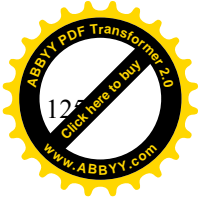
Звіт про фінансові результати за 2008 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10	498761	334680
Податок на додану вартість	15	-82991	-55447
Акцизний збір	20	0	0
Інші вирахування з доходу	30	0	0
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	35	415770	279233
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	40	-319725	-202639
Валовий прибуток:			
- прибуток	050	96045	76594
- збиток	055	(0)	(0)
Інші операційні доходи	060	45094	20230
Адміністративні витрати	070	(30645)	(17075)
Витрати на збут	080	(51239)	(33931)
Інші операційні витрати	090	(107942)	(21857)

Продовження додатку Г

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Фінансові результати від операційної діяльності:			
- прибуток	100	0	23961
- збиток	105	(48687)	(0)
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	4256	1497
Інші доходи	130	144	32
Фінансові витрати	140	(6128)	(2279)
Втрати від участі в капіталі	150	(0)	(0)
Інші витрати	160	(22)	(7)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	165	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
- прибуток	170	0	23204
- збиток	175	(50437)	(0)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	(3570)	(7747)
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності:			
- прибуток	190	0	15457
- збиток	195	54007	0
Надзвичайні:			
- доходи	200	0	0
- витрати	205	(0)	(0)
Податки з надзвичайного прибутку	210	(0)	(0)
Частка меншості	215	0	0
Чистий:			
- прибуток	220	0	15457
- збиток	225	(54007)	(0)
Забезпечення матеріального заохочення	226	0	0
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	230	49635	29904
Витрати на оплату праці	240	25551	13262
Відрахування на соціальні заходи	250	9165	4801
Амортизація	260	3715	3039
Інші операційні витрати	270	94159	21857
Разом	280	182225	72863
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	300	65481	65481
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	65481	65481
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	-824.7736	236.05321

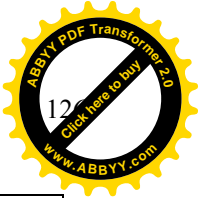

Продовження додатку Г

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	-824.7736	236.05321
Дивіденди на одну просту акцію	340	0	0

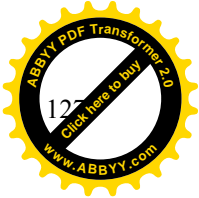
Звіт про фінансові результати за 2009 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	10	389648	498761
Податок на додану вартість	15	(64834)	(82991)
Акцизний збір	20	0	0
Інші вирахування з доходу	30	0	0
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	35	324814	415770
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	40	(250384)	(319725)
Валовий прибуток:			
- прибуток	050	74430	96045
- збиток	055	(0)	(0)
Інші операційні доходи	060	31450	45094
Адміністративні витрати	070	(21635)	(30645)
Витрати на збут	080	(46557)	(51239)
Інші операційні витрати	090	(49870)	(107942)
Фінансові результати від операційної діяльності:			
- прибуток	100	0	0
- збиток	105	(12182)	(48687)
Доход від участі в капіталі	110	0	0
Інші фінансові доходи	120	5361	4256
Інші доходи	130	270	144
Фінансові витрати	140	(9688)	(6128)
Втрати від участі в капіталі	150	(0)	(0)
Інші витрати	160	(12)	(22)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	165	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
- прибуток	170	0	0
- збиток	175	(16251)	(50437)
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	0	(3570)
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185	0	0
Фінансові результати від звичайної діяльності:			

Продовження додатку Г

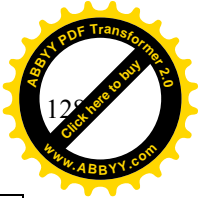
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
- прибуток	190	0	0
- збиток	195	16251	54007
Надзвичайні:			
- доходи	200	0	0
- витрати	205	(0)	(0)
Податки з надзвичайного прибутку	210	(0)	(0)
Частка меншості	215	0	0
Чистий:			
- прибуток	220	0	0
- збиток	225	(16251)	(54007)
Забезпечення матеріального заохочення	226	0	0
II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Матеріальні затрати	230	41740	49635
Витрати на оплату праці	240	14032	25551
Відрахування на соціальні заходи	250	7962	9165
Амортизація	260	4458	3715
Інші операційні витрати	270	49870	94159
Разом	280	118062	182225
III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Середньорічна кількість простих акцій	300	65481	65481
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	65481	65481
Чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	320	-248,1717	-824.7736
Скоригований чистий прибуток, (збиток) на одну просту акцію	330	248,1717	-824.7736
Дивіденди на одну просту акцію	340	0	0

Додаток Д

Звіт про рух грошових коштів за 2005 р.

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	10	13 829	0	7 956	0
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	20	2 388	X	2 094	X
збільшення (зменшення) забезпечень	30	0	0	0	0
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	40	0	0	0	0
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	50	0	66	0	391
Витрати на сплату відсотків	60	167	X	44	X
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	70	16 318	0	9 703	0
Зменшення (збільшення):					
оборотних активів	80	737	0	0	1 419
витрат майбутніх періодів	90	175	0	135	0
Збільшення (зменшення):					
поточних зобов'язань	100	0	14 210	0	3 706
доходів майбутніх періодів	110	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	120	3 020	0	4 713	0
Сплачені:					
відсотки	130	X	0	X	44
податки на прибуток	140	X	2 913	X	2 692
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150	107	0	1 977	0
Рух коштів від надзвичайних подій	160	82	0	61	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	189	0	2 038	0
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Реалізація:					
фінансових інвестицій	180	0	X	0	X
необоротних активів	190	0	X	0	X

Продовження додатку Д

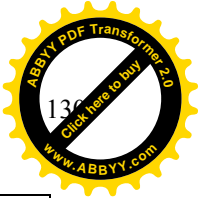
Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
Отримані:					
відсотки	210	21	X	12	X
дивіденди	220	0	X	0	X
Інші надходження	230	86	X	901	X
Придбання:					
фінансових інвестицій	240	X	0	X	0
необоротних активів	250	X	7 550	X	2 337
майнових комплексів	260	X	0	X	0
Інші платежі	270	X	208	X	566
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	280	0	7 651	0	1 990
Рух коштів від надзвичайних подій	290	0	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300	0	7 651	0	1 990
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження власного капіталу	310	0	X	0	X
Отримані позики	320	11 943	X	0	X
Інші надходження	330	0	X	0	X
Погашення позик	340	X	0	X	0
Сплачені дивіденди	350	X	0	X	0
Інші платежі	360	X	615	X	0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370	11 328	0	0	0
Рух коштів від надзвичайних подій	380	0	0	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	11 328	0	0	0
Чистий рух коштів за звітний період	400	3 866	0	48	0
Залишок коштів на початок року	410	447	X	399	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	430	4 313	X	447	X

Продовження додатку Д

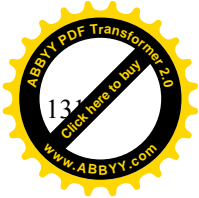
Звіт про рух грошових коштів за 2006 р.

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	10	16 379	0	13 830	0
Коригування на:					
амортизацію необоротних активів	20	2 992	X	2 388	X
збільшення (зменшення) забезпечень	30	0	0	0	0
збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	40	0	0	0	0
збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	50	0	139	0	67
Витрати на сплату відсотків	60	455	X	167	X
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	70	19 687	0	16 318	0
Зменшення (збільшення):					
оборотних активів	80	0	9 183	737	0
витрат майбутніх періодів	90	0	30	175	0
Збільшення (зменшення):					
поточних зобов'язань	100	22 676	0	0	11 242
доходів майбутніх періодів	110	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	120	33 150	0	5 988	0
Сплачені:					
відсотки	130	X	467	X	0
податки на прибуток	140	X	4 789	X	2 914
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150	27 894	0	3 074	0
Рух коштів від надзвичайних подій	160	3	0	82	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	27 897	0	3 156	0
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Реалізація:					
фінансових інвестицій	180	0	X	0	X
необоротних активів	190	0	X	0	X
майнових комплексів	200	0	0	0	0
Отримані:					

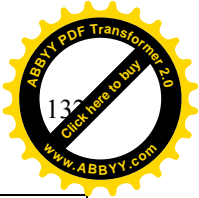
Продовження додатку Д

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
відсотки	210	57	X	21	X
дивіденди	220	0	X	0	X
Інші надходження	230	94	X	86	X
Придбання:					
фінансових інвестицій	240	X	14 500	X	0
необоротних активів	250	X	4 385	X	7 550
майнових комплексів	260	X	0	X	0
Інші платежі	270	X	0	X	207
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	280	0	18 734	0	7 650
Рух коштів від надзвичайних подій	290	0	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300	0	18 734	0	7 650
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження власного капіталу	310	0	X	0	X
Отримані позики	320	0	X	0	X
Інші надходження	330	0	X	8 360	X
Погашення позик	340	X	3 704	X	0
Сплачені дивіденди	350	X	0	X	0
Інші платежі	360	X	0	X	0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370	0	3 704	8 360	0
Рух коштів від надзвичайних подій	380	0	0	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	0	3 704	8 360	0
Чистий рух коштів за звітний період	400	5 459	0	3 866	0
Залишок коштів на початок року	410	4 313	X	447	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	430	9 772	X	4 313	X

Продовження додатку Д
Звіт про рух грошових коштів за 2007 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	010	23203.8	0	16379	0
Коригування на:					
- амортизацію необоротних активів	020	3039.1	X	2992	X
- збільшення (зменшення) забезпечень	030	0	0	0	0
- збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	040	0	0	0	0
- збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	050	0	1521.6	0	139
Витрати на сплату відсотків	060	2278.5	X	455	X
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	070	26999.8	0	19687	0
Зменшення (збільшення):					
- оборотних активів	080	0	42381.3	0	9183
- витрат майбутніх періодів	090	0	274.1	0	30
Збільшення (зменшення):					
- поточних зобов'язань	100	17083.8	0	22676	0
- доходів майбутніх періодів	110	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	120	1428.2	0	33150	0
Сплачені:					
- відсотки	130	X	2285.2	X	467
- податки на прибуток	140	X	7747.2	X	4789
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150	0	8604.2	27894	0
Рух коштів від надзвичайних подій	160	0	0	3	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	0	8604.2	27897	0
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Реалізація:					
- фінансових інвестицій	180	0	X	0	X
- необоротних активів	190	0	X	0	X
- майнових комплексів	200	0	0	0	0
Отримані:					
- відсотки	210	1496.5	X	57	X
- дивіденди	220	0	X	0	
Інші надходження	230	31.8	X	94	X
Придбання:					

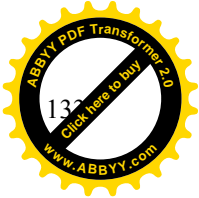

Продовження додатку Д

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
- фінансових інвестицій	240	X	0	X	14500
- необоротних активів	250	X	11125.8	X	4385
- майнових комплексів	260	X	0	X	0
Інші платежі	270	X	0	X	0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	280	0	9597.5	0	18734
Рух коштів від надзвичайних подій	290	0	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300	0	9597.5	0	18734
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження власного капіталу	310	24000.4	X	0	X
Отримані позики	320	88087.3	X	0	X
Інші надходження	330	0	X	0	X
Погашення позик	340	X	0	X	3704
Сплачені дивіденди	350	X	0	X	0
Інші платежі	360	X	0	X	0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370	112087.7	0	0	3704
Рух коштів від надзвичайних подій	380	0	0	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	112087.7	0	0	3704
	400	93886	0	5459	0
Залишок коштів на початок року	410	9772	X	4313	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	430	103658	X	9772	X

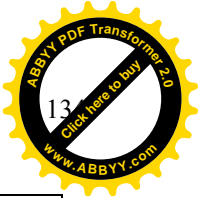
Звіт про рух грошових коштів за 2008 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	10	0	50437	23204	0
Коригування на:					
- амортизацію необоротних активів	020	3715	X	3039	X
- збільшення (зменшення) забезпечень	030	0	61	0	0
- збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	040	0	0	0	0
- збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	050	0	4378	0	1522
Витрати на сплату відсотків	060	6128	X	2279	X

Продовження додатку Д

Стаття	Код рядка	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	070	0	45033	27000	0
Зменшення (збільшення):					
- оборотних активів	080	0	61788	0	42381
- витрат майбутніх періодів	090	0	266	0	274
Збільшення (зменшення):					
- поточних зобов'язань	100	23155	0	17084	0
- доходів майбутніх періодів	110	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	120	0	83932	1429	0
Сплачені:					
- відсотки	130	X	5876	X	2285
- податки на прибуток	140	X	3570	X	7747
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150	0	93378	0	8603
Рух коштів від надзвичайних подій	160	0	0	0	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	0	93378	0	8603
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Реалізація:					
- фінансових інвестицій	180	0	X	0	X
- необоротних активів	190	15	X	0	X
- майнових комплексів	200	0	0	0	0
Отримані:					
- відсотки	210	4211	X	1497	X
- дивіденди	220	0	X	0	
Інші надходження	230	131	X	32	X
Придбання:					
- фінансових інвестицій	240	X	92119	X	0
- необоротних активів	250	X	0	X	11126
- майнових комплексів	260	X	0	X	0
Інші платежі	270	X	0	X	0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	280	0	87762	0	9597
Рух коштів від надзвичайних подій	290	0	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300	0	87762	0	9597
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження власного капіталу	310	21274	X	24000	X

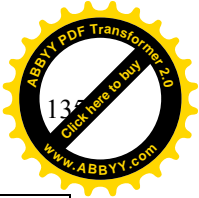

Продовження додатку Д

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
Отримані позики	320	65280	X	88087	X
Інші надходження	330	0	X	0	X
Погашення позик	340	X	0	X	0
Сплачені дивіденди	350	X	0	X	0
Інші платежі	360	X	0	X	0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370	86554	0	112087	0
Рух коштів від надзвичайних подій	380	61	0	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	86615	0	112087	0
Чистий рух коштів за звітний період	400	0	94525	93887	0
Залишок коштів на початок року	410	103659	X	9772	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	430	9134	X	103659	X

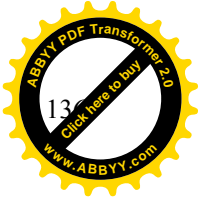
Звіт про рух грошових коштів за 2009 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування	10	0	16251	0	50437
Коригування на:					
- амортизацію необоротних активів	020	4458	0	3715	X
- збільшення (зменшення) забезпечень	030	0	0	0	61
- збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць	040	0	0	0	0
- збиток (прибуток) від неопераційної діяльності	050	0	5619	0	4378
Витрати на сплату відсотків	060	9688	0	6128	X
Прибуток (збиток) від операційної діяльності до зміни в чистих оборотних активах	070	0	7724	0	45033
Зменшення (збільшення):					
- оборотних активів	080	3639	0	0	61788
- витрат майбутніх періодів	090	0	94	0	266
Збільшення (зменшення):					
- поточних зобов'язань	100	0	3531	23155	0

Продовження додатку Д

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
- доходів майбутніх періодів	110	0	0	0	0
Грошові кошти від операційної діяльності	120	0	7616	0	83932
Сплачені:					
- відсотки	130	X	8970	X	5876
- податки на прибуток	140	X	1688	X	3570
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	150	0	18274	0	93378
Рух коштів від надзвичайних подій	160	0	0	0	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	170	0	18274	0	93378
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Реалізація:					
- фінансових інвестицій	180	0	X	0	X
- необоротних активів	190	0	X	15	X
- майнових комплексів	200	0	0	0	0
Отримані:					
- відсотки	210	5361	X	4211	X
- дивіденди	220	0	X	0	X
Інші надходження	230	270	X	131	X
Придбання:					
- фінансових інвестицій	240	X	0	X	92119
- необоротних активів	250	X	15340	X	0
- майнових комплексів	260	X	0	X	0
Інші платежі	270	X	0	X	0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	280	0	-9709	0	87762
Рух коштів від надзвичайних подій	290	0	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	300	0	-9709	0	87762
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Надходження власного капіталу	310	0	X	21274	X
Отримані позики	320	49394	X	65280	X
Інші надходження	330	0	X	0	X
Погашення позик	340	X	0	X	0
Сплачені дивіденди	350	X	0	X	0
Інші платежі	360	X	0	X	0
Чистий рух коштів до надзвичайних подій	370	49394	0	86554	0
Рух коштів від надзвичайних подій	380	0	0	61	0

Продовження додатку Д

Стаття	Код	За звітний період		За попередній період	
		Надходження	Видаток	Надходження	Видаток
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	390	49394	0	86615	0
Чистий рух коштів за звітний період	400	21411	0	0	94525
Залишок коштів на початок року	410	9134	X	103659	X
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	420	0	0	0	0
Залишок коштів на кінець року	430	30545	X	9134	X

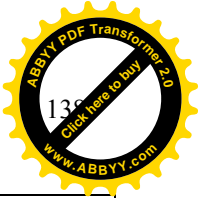
ДИПЛОМНА РОБОТА

Додаток Е

Таблиця Е.1 – Розрахунок коефіцієнта кореляції вхідного та вихідного грошового потоку ЗАТ «Рууккі Україна» за період 2005 – 2009 рр.

Рік	ПГП	НГП	ПГП ²	НГП ²	ПГП*НГП	σПГП	σНГП	КК _{ГП}
2005	900	754	810000	568516	678600	968	714	0,92
	1298	1030	1684804	1060900	1336940			
	1567	1387	2455489	1923769	2173429			
	1879	1365	3530641	1863225	2564835			
	2769	2580	7667361	6656400	7144020			
	3959	2641	15673681	6974881	10455719			
	3670	2152	13468900	4631104	7897840			
	3145	2465	9891025	6076225	7752425			
	3330	2832	11088900	8020224	9430560			
	2638	2210	6959044	4884100	5829980			
	2198	1744	4831204	3041536	3833312			
	1345	820	1809025	672400	1102900			
2006	1548	1020	2396304	1040400	1578960	1107	1177	0,96
	2077	2199	4313929	4835601	4567323			
	2977	2455	8862529	6027025	7308535			
	3365	3017	11323225	9102289	10152205			
	3744	3389	14017536	11485321	12688416			
	4436	3961	19678096	15689521	17570996			
	5324	5503	28344976	30283009	29297972			
	5288	4862	27962944	23639044	25710256			
	4325	3310	18705625	10956100	14315750			
	3543	2849	12552849	8116801	10094007			
	2967	2433	8803089	5919489	7218711			
	3059	2199	9357481	4835601	6726741			
2007	31346	3020	982571716	9120400	94664920	6312	1626	-0,47
	8400	3641	70560000	13256881	30584400			
	9020	3829	81360400	14661241	34537580			
	11067	4123	122478489	16999129	45629241			
	14538	4953	211353444	24532209	72006714			
	14932	5648	222964624	31899904	84335936			
	15347	5799	235530409	33628401	88997253			
	16032	6237	257025024	38900169	99991584			
	14237	6088	202692169	37063744	86674856			
	10236	5348	104775696	28601104	54742128			
	7523	8640	56595529	74649600	64998720			
	6543	8009	42810849	64144081	52402887			

Продовження таблиці Е.1

Рік	ПГП	НГП	ПГП ²	НГП ²	ПГП*НГП	σПГП	σНГП	КК _{ГП}
2008	3827	6274	14645486	39358975	24008984	4085	7737	0,95
	6180	10695	38192678	114380976	66094748			
	6039	10372	36473915	107587406	62642908			
	9331	18466	87071084	341000956	172311702			
	11175	18650	124878464	347832662	208414991			
	12665	20982	160398751	440251587	265736344			
	11934	19739	142410637	389641994	235561381			
	12032	22374	144762961	500580072	269194081			
	19271	37207	371363620	1384326862	716999745			
	13954	24673	194721886	608750726	344292157			
	11208	13944	125609858	194421607	156273064			
	6355	15119	40382468	228596264	96079557			
2009	2248	1479	5051875	2186035	3323188	2711	2353	0,86
	2630	1520	6916900	2310400	3997600			
	3547	1444	12581466	2085136	5121920			
	4480	5352	20070400	28643904	23976960			
	6563	3395	43076103	11526025	22282196			
	7438	7945	55328620	63123025	59097461			
	8009	4652	64144081	21641090	37257856			
	8066	5273	65060356	27802698	42530617			
	11318	8769	128099731	76886843	99243055			
	9196	5815	84566416	33810600	53471873			
	5582	3286	31158724	10798363	18342933			
	3732	2563	13929698	6568969	9565760			

ДИПЛОМНА РОБОТА